

De Ster

De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen

April 1986
86ste jaargang
Nummer 3

Officiële Nederlandstalige uitgave van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.
De in deze publicatie afgedrukte artikelen werden overgenomen uit de tijdschriften „Ensign”, „New Era” en „Friend”.

Eerste Presidium:

Ezra Taft Benson
Gordon B. Hinckley
Thomas S. Monson

Raad der Twaalf:

Marion G. Romney, Howard W. Hunter,
Boyd K. Packer, Marvin J. Ashton,
L. Tom Perry, David B. Haight,
James E. Faust, Neal A. Maxwell,
Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks,
M. Russell Ballard

Adviseurs: Carlos E. Asay, Rex D. Pinegar,
George P. Lee, James M. Paramore

Redacteur: Carlos E. Asay

Director of Church Magazines:
Ronald L. Knighton

International Magazines:

Zakelijk redacteur: Larry A. Hiller
Adjunct-redacteur: David Mitchell
Kinderster: Diane Brinkman
Vormgeving: Sharri Cook

Inhoudsopgave

- 1 „Wat u uw kinderen onderwijst over de tempel”,
President Ezra Taft Benson
- 7 Voorbereid op het werk, *Nina Hull*
- 10 „Gebruik uw talenten”, *Vernon en Bertha Proctor*
- 12 Eerst de tiende, *Mette Hansen Law*
Vraag en antwoord:
- 14 Het Boek van Mormon „de volheid van het evangelie”, *Daniel H. Ludlow*
- 16 Eén God in het Boek van Mormon, *Roy W. Doxey*
- 18 Het schrijven van de geschiedenis van Joseph Smith, *Dean C. Jessee*
- 20 Enige overpeinzingen over persoonlijke vrijheid, *Robert M. Wilkes*
- 23 De autoriteit van de geestelijke verzorger, *Victor W. Matthews*
- 24 Zendingswerk en zegeningen, *Ouderling Carlos E. Asay*
- 31 Het terugbrengen van de priesterschapssleutels op eerste paasdag 1836
Deel 2: De symboliek van het Pascha en van de terugkeer van Elia, *John P. Pratt*
- 41 Dankzij het priesterschap, *Don Searle*
- 44 „De Heer heeft mij gezonden”, *Patti Lara*
- 47 Een reddend lied, *Gary Loren McCallister*
- 48 Reik omhoog en klim!, *Dallin H. Oaks*
- 50 „Het is waar! Dit is werkelijk Gods woord!”, *Geraldine Pigott Golding*
- 53 Het vertalen van het woord Gods, *Eb Davis*

Kinderster

- 2 Johannes de Doper, *Judy Stephan Smith*
- 4 De fluitist, *Joyce B. Bailey*
- 7 Gezinsavondspel, *Suzanne S. Dean*
- 8 Spelletje: Bij elkaar passende cirkels, *Colleen Fahy*

Op de omslag: het Eerste Presidium, (midden) president Ezra Taft Benson, (links) Gordon B. Hinckley, le raadgever, en (rechts) Thomas S. Monson, 2e raadgever

De Ster

Vertaling en nieuwsredactie:

Henri J. A. Tenthof van Noorden,
Kerkelijk Vertaalbureau
Raadstede 19, Postbus 224
NL-3430 AE Nieuwegein

Uitgever:

Kirche Jesu Christi der Heiligen
der Letzten Tage, Industriestraße 21,
Postfach 1568
D-6382 Friedrichsdorf 1
Telefoon: 0 61 72/71 03 34

© 1986 by the Corporation of the President
of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints.

Alle rechten voorbehouden

Jaarabonnement:

Fl. 23,10 storten op Citibank Amsterdam,
rekeningnummer 266041434,
De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen
der Laatste Dagen.
Bfr. 420 storten op Citibank Antwerpen,
rekeningnummer 570-0157-600-33,
De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen
der Laatste Dagen.
USA en Canada (niet per luchtpost): \$ 10.00

Versijnt acht maal per jaar

Printed by Friedrichsdorf Printing Centre
Federal Republic of Germany

PB MA 0449 DU

De laatste keer dat ik president Heber J. Grant zag, was in het hoofdkantoor van de kerk. Hij was toen al heel bejaard. President Grant was naar het hoofdkantoor gereden, de chauffeur vroeg iemand hem te helpen president Grant naar zijn kantoor te begeleiden.

Ik kwam bijna gelijktijdig met president Grant bij het gebouw aan. Hij vroeg aan

de twee broeders die hem ondersteunden: „Is dat broeder Benson niet?”

Zij antwoordden: „Ja.”

Hij zei: „Ha, broeder Benson, kom eens even bij me.”

Ik liep naar hem toe en president Grant zei: „Heb ik u ooit verteld over de gemene streek die Brigham Young met uw overgrootvader heeft uitgehaald?”

Ik zei: „Nee, president. Voor zover ik weet heeft Brigham Young nooit een streek met wie dan ook uitgehaald.”

„O ja, zeker wel,” antwoordde hij. „Ik zal het u vertellen.”

Ik zag dat president Grant bijna volledig leunde op de beide broeders, dus zei ik: „Ik kom u binnenkort wel opzoeken. Ik wil het verhaal graag horen.”

Boodschap van het Eerste Presidium

Wat u uw kinderen
onderwijst over de

TEMPEL

President Ezra Taft Benson

Zwitserse tempel

„Nee,” antwoordde hij „ik vertel het u hieren nu. Deze broeders kunnen me vast wel ondersteunen terwijl ik het u vertel.”

Hij begon: „U weet waar Zion's Bank is, op de hoek van Main Street en South Temple Street?”

„Ja,” zei ik.

„Op die hoek bouwde uw overgrootvader het mooiste huis van Salt Lake City, met uitzondering van het huis van Brigham Young (wat, natuurlijk, het Lion House is, dat er nog steeds staat). Hij had het helemaal voltooid. Het was een schitterend huis – het had twee verdiepingen met op elke verdieping een veranda aan beide zijden van het huis. Er stond een witte staketsel omheen met fruit- en sierbomen en een beekje dat door de tuin stroomde. Hij stond op het punt zijn gezinnen te verhuizen van hun blokhutten, toen president Young hem op een dag op zijn kantoor riep. ‘Broeder Benson,’ zei hij, ‘wij zouden het op prijs stellen als u naar het

Cache-dal ging in Noord-Utah, dat gebied koloniseert en de heiligen daar resideert. Wij stellen voor dat u uw huis verkoopt aan Daniel H. Wells.’

„Nou,” zei president Grant, „Daniel H. Wells was een raadgever van Brigham Young. Was dat geen gemene streek? Kom op, broeders, laten we gaan.”

In al die jaren dat ik de reünies van de familie Benson had bijgewoond, had ik dat verhaal nooit gehoord. Dus deed ik navraag bij de afdeling kerkgeschiedenis en de mensen daar verzekerde mij, dat wat president Grant mij verteld had, klopte.

Mijn moeder vertelde mij over het tempelwerk – Hoe belangrijk het is om naar de tempel te kunnen gaan en deel te nemen aan de heilige verordeningen die daar verricht worden.

Sao Paulo-tempel

Zij vertelde mij dat zij een oude foto van het huis hadden.

Sinds die tijd ben ik heel dankbaar voor die zogenaamde „gemene streek” van president Young, want als dat niet gebeurd was, dan zouden de Bensons nooit zijn neergestreken in het Cache-dal. Ik houd van het Cache-dal en ik houd van de mensen in dat gebied. Ik ben in het bijzonder dankbaar voor de mooie tempel in Logan. De tempel is waarlijk een lichtend bakken geweest voor het Cache-dal. Als onze kinderen en kindskinderen goed onderwezen worden, zal dit gebouw zijn bijzondere betekenis blijven behouden.

De tempel is een constante herinnering, dat de Heer het gezin als een eeuwige eenheid bedoeld heeft. Hoe juist is het dat een vader en moeder op de tempel wijzen en tot hun kinderen zeggen: „Dat is de plaats waar papa en mama een eeuwig huwelijk sloten.” Door dat te doen, kan het ideaal van een tempelhuwelijk, wanneer de kinderen nog jong zijn, in hun hart en ver-

stand worden gegrift. Ik dank de Heer dat ik mijn herinneringen aan de tempel kan terugvoeren tot mijn prille jongensjaren. Ik kan mij zo goed herinneren, dat ik als kleine jongen, als ik van het land afkwam en naar onze boerderij, die in Whitney (Idaho) staat, wandelde, ik mijn moeder van verre „Heb ik heden iets goeds in de wereld gedaan?” (Heilige lofzangen, nr. 193.) kon horen zingen.

Ik zie haar nog staan, transpiratiedruppeltjes parelend op haar voorhoofd, gebogen over de strijkplank. Met een wit stuk papier op de grond, stond zij witte kleding te strijken. Wanneer ik haar vroeg wat zij aan het doen was, zei ze: „Dit is tempelkleding, mijn zoon. Je vader en ik gaan naar de tempel in Logan.”

Dan zette ze de oude strijkbout op het fornuis, trok een stoel dicht bij die van mij en vertelde mij over het tempelwerk – Hoe belangrijk het is om naar de tempel te gaan en deel te nemen aan de heilige verordeningen die daar verricht worden. Zij bracht dan ook haar vurig verlangen onder woorden, dat haar kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen op een dag ook in de gelegenheid zouden zijn deze onschatbare zegeningen te ontvangen.

Deze zoete herinneringen aan de geest van tempelwerk waren een zegen voor ons gezin, onze kleine wijk op het plateland en de oude Ring Oneida. Deze herinneringen zijn mij, elke keer als ik mijn kinderen en kleinkinderen, mijn moeders kleinkinderen en achterkleinkinderen,

Tokio-tempel

onder leiding van de Geest in het huis des Heren in de echt verbond, voor de geest gekomen.

Dat zijn hele speciale herinneringen voor mij en ik denk er vaak aan terug. In de tempel, vredig als hij is, vinden we soms oplossingen voor de ernstige problemen van het leven. Soms komt er daar, onder invloed van de Geest, zuivere kennis tot ons. Tempels zijn plaatsen van persoonlijke openbaring. Wanneer ik gebukt ging onder een probleem of een moeilijkheid, ben ik altijd met een gebed in mijn hart naar het huis des Heren gegaan voor een antwoord. Deze antwoorden heb ik altijd op duidelijke en niet mis te verstane manieren ontvangen.

Ik zou mijn woorden willen richten tot u ouders en grootouders. Ik zou datgene met u willen delen, dat naar ik hoop u uw kinderen over de tempel zult onderwijzen.

De tempel is een heilige plaats en de verordeningen in de tempel hebben een heilig karakter. Vanwege deze heiligheid aarzelen wij soms iets over de tempel tegen onze kinderen en kleinkinderen te zeggen.

Het gevolg daarvan is, dat velen niet echt het verlangen ontwikkeld hebben om naar de tempel te gaan, of als zij dan wel gaan, vaak te weinig besef hebben van de verplichtingen die zij op zich nemen en de verbonden die zij sluiten.

Ik geloof dat een goed begrip onze jongeren zal helpen zich voor te bereiden op de tempel. Dit begrip zal in hen het verlangen aanwakken naar de priesterschapszegeningen te streven zoals Abraham dat deed.

Toen onze Hemelse Vader Adam en Eva op aarde plaatste, deed Hij dit met het doel hun te onderwijzen hoe zij in zijn tegenwoordigheid konden terugkeren. Onze Vader beloofde hun, dat er een Heiland zou volgen die hen van hun gevallen staat zou verlossen. Hij openbaarde hun het plan van zaligheid en vertelde hun dat zij hun kinderen geloof in Jezus Christus en bekering moesten onderwijzen. Verder werd Adam en zijn nageslacht door God geboden zich te laten dopen, de Heilige

Wanneer ik gebukt ging onder een probleem of een moeilijkheid, ben ik altijd met een gebed in mijn hart naar het huis des Heren gegaan voor een antwoord.

Geest te ontvangen en de orde van de Zoon van God aan te gaan.

De orde van de Zoon van God aan te gaan is het equivalent van het ontvangen van de volheid van het Melchizedeks priesterschap, die alleen maar verkregen kan worden in het huis des Heren.

Omdat Adam en Eva aan deze vereisten hadden voldaan, zei God tegen hen: „Gij zijt naar de orde van Hem, Die van alle eeuwigheid tot alle eeuwigheid zonder begin der dagen of einde der jaren was” (Moizes 6:67).

Drie jaar voor de dood van Adam vond er een grote gebeurtenis plaats. Hij en zijn zoon Set, zijn kleinzoon Enos en andere hogepriesters, die in de directe lijn van hem afstamden, en andere rechtvaardige nakomelingen, kwamen bijeen in de vallei Adam-on-di-Ahman. Daar gaf Adam aan deze rechtvaardige nakomelingen zijn laatste zegen.

Toen verscheen de Heer aan hen.

De hele vergadering stond op en zegen-de Adam en noemden hem Michaël, de vorst, de aartsengel. De Heer zelf verklaarde Adam voor eeuwig een vorst over

zijn eigen nageslacht. Daarna verhiel Adam zich en voorspelde, niettegenstaande hij gebogen was door ouderdom, vervuld van de Heilige Geest „al hetgeen zijn nakomelingen tot in het laatste geslacht zou geschieden”. Dit alles staat in afdeling 107 van de Leer en Verbonden, de verzen 53 tot en met 56.

De profeet Joseph Smith heeft gezegd dat Adam zijn nageslacht zegende omdat „hij hen in in het bijzijn van God wilde terugbrengen” (*De leringen van de profeet Joseph Smith*, blz. 140).

Dit is een leerzame passage uit afdeling 107 van de Leer en Verbonden, die ons leert hoe Adam in staat was zichzelf en zijn rechtvaardige nageslacht in de tegenwoordigheid van God terug te brengen:

„De orde van dit priesterschap was gevestigd om van vader op zoon te worden overgedragen, en behoort rechtens aan de directe afstammelingen van het uitverkoren geslacht, aan wie de beloften werden gedaan.

Deze orde werd in de dagen van Adam ingesteld, en kwam . . . tot ons . . . (opdat zijn nakomelingen door de Here zouden zijn uitverkoren, en tot het einde der aarde worden bewaard” (Leer en Verbonden 107:40–42; cursivering toegevoegd).

Hoe bracht Adam zijn nakomelingen in de tegenwoordigheid van de Heer?

Het antwoord: Adam en zijn nakomelingen gingen de priesterschapsorde van God aan. Tegenwoordig zouden we zeggen dat zij naar het huis des Heren gingen en hun zegeningen ontvingen.

De orde van het priesterschap waarover in de Schriften gesproken wordt, wordt ook wel de patriarchale orde genoemd omdat het van vader op zoon ging.

Maar deze orde wordt in hedendaagse openbaring wel omschreven als een orde van het familiebestuur als een man en een vrouw een verbond sluiten met God – net als Adam en Eva – om eeuwig aan elkaar verzegeld te worden, nakomelingen te krijgen en de wil en het werk van God te doen.

Wanneer een echtpaar getrouwd aan zijn verbonden is, heeft hij recht op de zegeningen van de hoogste hemel in het ce-

Nuku 'Alofa-tempel

lestiale koninkrijk. Alleen door naar het huis des Heren te gaan kan het deze verbonden sluiten.

Adam deed volgens deze orde en bracht zijn nageslacht in de tegenwoordigheid van God. Hij is het grote voorbeeld dat wij kunnen volgen.

Henoch volgde dit voorbeeld en bracht de heiligen van zijn tijd in de tegenwoordigheid van God.

Noach en zijn zoon Sem, deden hetzelfde na de zondvloed.

Abraham, een rechtvaardige dienstknecht van God, die, zoals hij zei, verlangde „een vrededorst” te zijn, streefde ernaar deze zelfde zegeningen te ontvangen. Sprekend over de orde van het priesterschap, zei hij: „Het werd van de vaders op mij bevestigd; het kwam van de vaders, sedert het begin van de tijd . . . door de vaders tot mij, namelijk het recht der eerstgeboorte, bevestigd op de eerste man, die Adam is, onze eerste vader. (Abraham 1:2-3),”

Daarom verklaarde Abraham: „Ik streefde naar mijn ordening tot het priesterschap, overeenkomstig de belofte van God aan de vaders” (Abraham 1:4).

Mozes onderwees deze orde van het priesterschap aan zijn volk en, „hij trachtte ijverig zijn volk te heiligen, opdat zij het aangezicht van God zouden mogen aanschouwen;

Maar zij verstokten hun hart en konden Zijn tegenwoordigheid niet verdragen. Daarom zwoer de Here in Zijn toorn – want Zijn toorn was tegen hen ontstoken – dat zij in de wildernis niet in Zijn rust zouden ingaan, welke rust de volheid zijner heerlijkheid is.

Daarom nam Hij Mozes uit hun midden weg, alsmede het Heilige Priesterschap” (Leer en Verbonden 84:23-25).

Wij leren uit de Joseph Smith Translatie, dat de Heer Mozes verder instrueerde: „Ik zal het priesterschap uit hun midden wegnemen; *bijgevolg mijn heilige orde*, en de verordeningen daarvan” (JST, Exodus 34:1; cursivering toegevoegd).

Dit hogere priesterschap, met zijn bijbehorende verordeningen, werd tot de tijd van Christus van Israël weggenomen.

*Ga naar de tempel om de
zegeningen van uw vaders te
ontvangen, opdat u recht zult
hebben op de hoogste
zegeningen van het
priesterschap.*

Ik citeer dit alles om te illustreren, dat deze orde van het priesterschap sinds het begin op aarde is geweest en dat het het enige middel is waardoor we op een dag het aangezicht van God kunnen zien en leven (zie Leer en Verbonden 84:22).

Tussen Mozes en Christus bezaten alleen bepaalde profeten het recht op het hogere priesterschap en de zegeningen, die de mens in de tegenwoordigheid van God kunnen brengen. Eén van die profeten was Elia.

Elia droeg de sleutels van de verzegelmacht en verrichtte vele machtige wonderen. Hij had de macht de hemelen te verzegelen, de doden op te wekken, het te doen regenen en vuur uit de hemel te roepen.

Volgens Joseph Smith was hij de laatste profeet die de sleutels van het priesterschap droeg. Hij werd na verloop van tijd verheerlijkt en opgenomen zonder de dood te smaken.

Hij was het die als een verheerlijkt wezen op de berg der verheerlijking verscheen om de sleutels van het priesterschap te herstellen aan de drie leidende

apostelen van de Heer: Petrus, Jakobus en Johannes. Maar binnen een eeuw raakte de kerk in verval door de grote afval en werden de zegeningen van het priesterschap wederom van de aarde weggenomen.

Er was een ontsluiting van een nieuwe bedeling voor nodig om deze zegeningen in deze tijd te herstellen.

Het is opmerkelijk dat de eerste openbaring, gegeven in 1823 en opgetekend als afdeling 2 van de Leer en Verbonden, deze belofte aangaande het priesterschap bevatte:

„Zie, Ik zal door de profeet Elia het Priesterschap aan u openbaren, eer dat de grote en vreselijke dag des Heren zal komen.

En hij zal de aan de vaders gemaakte beloften in het hart der kinderen planten, en het hart der kinderen zal zich tot hun vaders wenden.

Indien het niet zo ware, zou de ganse aarde bij Zijn komst volslagen worden verwoest” (Leer en Verbonden 2:1-3).

Welk priesterschap moest Elia openbaren? Johannes de Doper herstelde de sleutels van het Aäronische priesterschap. Petrus? Jakobus en Johannes herstelden de sleutels van het koninkrijk Gods. Waarom werd Elia dan nog gestuurd?

Omdat hij de sleuteldrager is van het gezag om *al de verordeningen* van het priesterschap te bedienen,” ofwel de verzegelmacht (Lering, blz. 153; cursivering toegevoegd). Dit zijn de woorden van Joseph Smith!

De profeet heeft verder gezegd dat deze sleutels „van openbaring, verordeningen, orakelen, machten en begiftigingen van de volheid van het Melchizedekse priesterschap en van Gods koninkrijk op aarde” waren (Lering, blz. 307).

Hoewel zowel het Aäronisch als het Melchizedeks priesterschap hersteld was, drong de Heer erbij de heiligen op aan een tempel te bouwen, opdat zij de sleutels konden ontvangen waarmee deze orde van het priesterschap andermaal op aarde bediend kon worden, „want er (werd) op aarde geen plaats gevonden, waarheen Hij kan gaan en wederom datgene herstel-

Papeete-tempel

len, dat voor u is verloren gegaan . . . *namelijk de volheid van het priesterschap*" (Leer en Verbonden 124:28; cursivering toegevoegd).

Nogmaals de profeet Joseph Smith: „Indien iemand een volheid van het priesterschap van God wil ontvangen, moet dat op dezelfde wijze geschieden als Jezus Christus dit ontving – door alle geboden na te komen en alle verordeningen van het huis des Heren te gehoorzamen" (*Leringen*, blz. 280).

Daarom werd de Kirtland-tempel in Ohio voltooid, dankzij grote opofferingen van de vroege heiligen.

Toen verschenen op 3 april 1836, de Heer Jezus Christus en drie andere hemelse wezens in deze heilige tempel. Eén van die hemelse boodschappers was Elia, aan wie de Heer, zo zei Hij, „de sleutelen (had) toevertrouwd van de macht om het hart der vaders tot de kinderen, en het hart der kinderen tot de vaders te wenden, opdat de ganse aarde niet met een vloek worde geslagen" (Leer en Verbonden 27:9).

Elia bracht de sleutels van de verzegelmacht – die macht welke een man aan zijn vrouw *verzegt* en hun nakomelingen aan hen *verzegt* oneindig, die hun voorvaders aan hen *verzegt*, helemaal terug tot Adam. Dit is de macht en orde die Elia openbaarde – *diezelfde orde* van het priesterschap welke God aan Adam gaf en aan al de patriarchen van weleer, die na hem kwamen.

En dit is de reden dat de Heer tot de profeet Joseph Smith heeft gezegd: „Want voorwaar zeg Ik u: De sleutelen van de bedeling, die gij hebt ontvangen, zijn van de vaders afkomstig en ten laatste uit de hemel tot u gezonden" (Leer en Verbonden 112:32).

In een latere openbaring legde de Heer uit:

„In de celestiale heerlijkheid zijn drie hemelen of graden;

En om de hoogste te verwerven, moet een man *deze staat in het priesterschap* aangaan (namelijk het nieuw en eeuwig huwelijksverband);

En indien hij dit niet doet, kan hij deze

*God, zegen ons dat wij
onze kinderen en kleinkinderen onderwijzen wat voor
een grote zegeningen hen,
die naar de tempel gaan,
te wachten staan.*

niet verwerven. Hij moge de andere verwerven, doch dat is het einde van zijn koninkrijk; hij kan geen nakomelingen hebben" (Leer en Verbonden 132:1-4; cursivering toegevoegd).

Wanneer onze kinderen de Heer gehoorzamen en naar de tempel gaan om hun zegeningen te ontvangen en het huwelijksverbond aan te gaan, gaan zij *dezelfde orde van het priesterschap* aan die God in het begin instelde bij vader Adam.

Deze orde geeft iemand recht op *dezelfde* zegeningen als Abraham, van wie de Heer zei dat hij „zijn verhoging (is) ingegaan en op zijn troon (is) gezeten" (Leer en Verbonden 132:29).

Daarna voegde de Heer er veelbetekend aan toe: „Deze belofte is ook aan u, want gij zijt van Abraham" (Leer en Verbonden 132:31).

Daarom stel ik opnieuw nadrukkelijk: Deze orde van het priesterschap kan alleen maar aangegaan worden als we alle geboden van God onderhouden en net als Abraham streven naar de zegeningen van de vaders door naar het huis van de Vader te gaan. Er is geen andere plaats op aarde waar deze ontvangen worden!

Ik hoop dat u deze waarheid over de tempel aan uw kinderen en uw kleinkinderen onderwijst. Ga naar de tempel – het huis van onze Vader – om de zegeningen van uw vaders te ontvangen, opdat u recht zult hebben op de hoogste zegeningen van het priesterschap. „Want zonder dit kan niemand het aangezicht van God, de Vader, zien en leven" (Leer en Verbonden 84:22).

Het huis van onze Vader is een *huis van orde*. We gaan naar *zijn* huis om die orde van het priesterschap aan te gaan, die ons recht geeft op alles wat de Vader heeft, als we getrouw zijn. Want de Heer heeft in deze tijd geopenbaard, dat het nageslacht van Abraham „wettige erfgenamen" van het priesterschap zijn (zie Leer en Verbonden 86:8-11).

Ik wil nu nog even wat anders zeggen tot hen die waardig zijn om naar het huis

des Heren te gaan. Wanneer u de tempel bezoekt en daar de verordeningen verricht, die betrekking hebben op het huis des Heren, zult u bepaalde zegeningen ontvangen:

- U zult de geest van Elia ontvangen, welke uw hart zal wenden tot uw partner, tot uw kinderen, en tot uw voorvaders.

- U zult uw gezin liefhebben met een liefde die u nog niet eerder hebt ervaren.

- Uw hart zal tot uw vaders gewend worden en hun hart tot u.

- U zult begiftigd worden met macht van omhoog, zoals de Heer heeft beloofd.

- U zult de sleutel van de kennis Gods ontvangen (zie Leer en Verbonde 84:19). U zult leren hoe u gelijk Hem kunt worden. Zelfs de macht van goddelijkheid zal aan u geopenbaard worden (zie Leer en Verbonden 84:20).

- U zult een grote dienst bewijzen aan hen die ons naar de andere zijde van de sluier zijn voorgegaan, opdat zij „naar de mens wat het vlees betreft, mochten geoordeeld worden, doch naar God, wat de geest betreft, leven" (Leer en Verbonden 138:34).

Dit zijn de zegeningen van de tempel, die tot ons komen als wij de tempel geregeld bezoeken.

Daarom zeg ik: God, zegen Israël! God, zegen de voorvaders die meehielpen aan de bouw van de heilige tempels. God, zegen ons dat wij onze kinderen en kleinkinderen onderwijzen wat voor een grote zegeningen hen, die naar de tempel gaan, te wachten staan. God, zegen ons dat wij alle zegeningen kunnen ontvangen die door middel van de profeet Elia geopenbaard werden, opdat wij onze roeping en verkiezing kunnen bevestigen.

Ik getuig met heel mijn wezen van de waarheid van deze boodschap en bid dat de God van Abraham, Izaak en Jakob het hedendaagse Israël zegent met het dwingende verlangen te streven naar alle zegeningen van de vaders in het huis van onze Hemelse Vader. □

Uit een toespraak gegeven tijdens het eeuwfeest van de Logan-tempel (Utah), mei 1984.

Voorbereid op het werk

Een zendingenechtpaar komt tot de ontdekking dat elk vermogen, elke ervaring en verborgen talent in het zendingswerk heel goed gebruikt kan worden.

Nina Hull

Van kindsbeen af heb ik altijd het grote verlangen gehad om op zending te gaan. Aangezien ik echter jong trouwde, had ik die droom, zolang wij onze kinderen grootbrachten, maar opzij gezet in de hoop dat mijn man, Ben, en ik later nog eens op zending zouden worden geroepen.

Deze hoop van mijn leven leek voor goed getorpedeerd toen Ben op zijn vierenvijftigste een beroerte kreeg waardoor hij niet meer kon praten, schrijven of lezen en hij links geheel verlamd raakte. Ondanks zijn wonderbaarlijk herstel door de macht van het priesterschap was hij toch nog op verschillende manieren gehandicapt toen, twaalf jaar later, de bis-

schop ons bij zich riep voor een vraaggesprek over een mogelijke zending. Door de beroerte kon Ben nog steeds niet goed praten, zodat een gesprek voor hem heel moeilijk was, behalve met de leden van ons gezin. Hij kon de woorden niet goed uitspreken en was tot dusverre niet in staat geweest om hardop te bidden of zelfs maar een zegen over onze maaltijden te vragen. Zijn linkerarm was geamputeerd; zijn rechterbeen was vaak opgezwollen en pijnlijk; verder was er altijd gevaar voor een hartaanval als hij onder spanning kwam te staan.

Daar kwam nog bij dat wij maar een klein inkomen hadden – net zo klein en inadequaat als wij onszelf voelden. Maar wij

aanvaardden de roeping toch zonder enige twijfel. Ben vond dat als de Heer hem nodig had of wilde hebben, het een uitgemakte zaak was.

Onze ringpresident aarzelde een beetje om de aanvraag bij het hoofdkwartier van de kerk in te dienen. Het advies van de afdeling zendingswerk was echter: „Stuur die papieren maar en we zullen de algemene autoriteiten laten beslissen.”

Ik bad vurig dat er voor ons een passende plaats zou worden gevonden waar wij konden helpen het koninkrijk op te bouwen. Ik kon mijn vreugde niet op toen enige weken later onze roeping voor een zending in het zuidoosten van de Verenigde Staten binnenkwam. Ik wist zonder enige twijfel dat mijn gebeden verhoord waren.

Onze afscheidstoespraak in de wijk was voor Ben een ware uitdaging. Ik probeerde hem te helpen om een korte toespraak op te stellen, maar hij kon helemaal niets onthouden. Enkele uren voor het begin van de avondmaalsdienst vroeg hij om een zegen. Tijdens de avondmaalsdienst sprak hij, ogenschijnlijk vrij gemakkelijk, ongeveer tien minuten, waarna de bischop de aanwezigen vertelde dat zij getuige waren geweest van een wonder.

Gedetailleerd door Dillen Marsh.

Toen wij onze eerste avond in het zendingshuis neerknielden ervoeren wij de vreugde van een tweede wonder. Voor de eerste keer in twaalf jaar was Ben in staat om in een gezinsgebed voor te gaan.

Wij werden naar een kleine gemeente van ongeveer zestig leden gestuurd; de meesten hiervan waren inactief. Op onze eerste zondag daar waren Ben en de gemeentepresident de enigen in de priesterschapsvergadering. In de zondagsschool en avondmaalsdienst waren veertien leden aanwezig. Niettegenstaande dat was het toch geweldig te zien hoe mijn man weer het avondmaal inzegend en het openingsgebed uitsprak. Ik denk dat wij, net als de meeste zendingen, ons verblijf in onze eerste plaats wel met enige zorg tegemoet zagen: hoe zou de ontvangst door zowel leden als niet-leden zijn? Zou het ons inderdaad lukken om een werkelijke bijdrage te leveren? Zou de Heer ingenomen zijn met onze pogingen? Maar toen wij daar eenmaal waren merkten wij dat, waar je ook heengaat, de mensen overal praktisch hetzelfde zijn. Toen wij in de ga-

ten kregen dat onze vroegere ervaringen in de kerk, in ons werk, als ouders – kortom, alles wat we hadden gedaan – in vele opzichten hetzelfde waren als die van de mensen waar wij nu mee in aanraking kwamen, begonnen onze zorgen te verminderen en voelden wij ons meer en meer één met die gemeenschap.

Wij begonnen door alle in het ledenregister voorkomende gemeentelieden te bezoeken, en te trachten weer een verlangen bij hen op te wekken om actief te worden. Dat was niet eenvoudig. Zij woonden her en der verspreid aan landweggetjes waar helemaal geen naambordjes bij stonden. Een aantal van die leden waren al jarenlang niet meer in de kerk geweest. Elke zondagmorgen keken we vol spanning uit naar wie er zouden komen opdagen van hen die wij hadden bezocht, maar onze oogst was maar mager; slechts een paar woonden de diensten bij.

De gemeentepresident was ontmoedigd en diende een voorstel in om de gemeente maar op te heffen. Wij realiseerden ons dat als dat gebeurde, al die inac-

tieven verloren zouden gaan en het evangelie in dat gebied niet meer gepredikt zou worden. De bisschop die deze gemeente onder zijn jurisdictie had, riep ons in een vergadering bij elkaar en zei dat er twee mogelijkheden waren: de gemeente opheffen of Ben als gemeentepresident roepen en het nog eens proberen. Ben werd ondersteund en aangesteld.

Dit was een ervaring die ons zeer nederig stelde. Waar er zoveel obstakels op ons pad lagen konden wij maar één ding doen: volledig voor hulp en leiding op onze Hemelse Vader vertrouwen en werken met alle kracht die wij maar zouden kunnen opbrengen. Avond aan avond vroeg Ben de Heer om kracht, wijsheid en leiding; vaak bad hij dan in de stille kapel naast de twee kamers waar wij in woonden en 's zondags onze lessen gaven.

Op een avond kwam hij uit de kapel terug en zei: „Ik geloof dat ik het heb gevonden. Het is door de jongeren dat de gemeente moet groeien.”

Vanaf dat moment begon er beweging in te komen. Wij leerden een dertienjarig meisje het evangelie en doopten haar. Zij bracht haar vriendinnetjes die geen lid van de kerk waren, mee. Ik weet zeker dat zij naar ons toe was gezonden. Wij organiseerden een programma voor de jeugd en serveerden na elke bijeenkomst wat versnaperingen achter in de tuin. Als lesmateriaal gebruikten we de zendingen-lesalen.

Daarna stuurde de Heer ons een pasbekeerd gezin – een actieve vader en moeder met drie kinderen die in de gemeente kwamen wonen. Daardoor kregen we er nog een kind voor ons jeugdwerk bij en werd onze OOV met twee jongelui uitgebreid. Zo kreeg ik ook een raadgeefster (ik was namelijk ZHV-presidente), en Ben kreeg nu een raadgever om hem bij te staan. De zestienjarige zoon van dit nieuwe gezin was niet onvankelijk voor de boodschap van het evangelie en was niet gedoopt; de jonge zendingen togen met hem aan het werk en het duurde niet lang voordat ook hij lid van de kerk werd. Toen hadden we dus een priester die het avondmaal kon zegenen.

Toen wij, speciaal voor een groepje niet-leden in het stadje dat genealogie als hobby bedreef, een genealogieklas opzetten, vroegen wij onze Hemelse Vader ons te helpen een leerkracht te vinden. Hij zond ons nog een gezin, waarvan de vrouw zeer bedreven was op het gebied van genealogie en was bereid deze klas elke dinsdagavond les te geven. Zij kon ook uitstekend piano spelen en op het gebied van

kunst en handvaardigheid was zij een expert, wat de gemeente enorm ten goede kwam. Haar man werd zondagsschool-president en we kregen er nog een kind voor ons jeugdwerk bij.

Door dit gezin hoorden we weer van een jong echtpaar dat enige belangstelling voor de kerk begon te tonen. Zij gaven zondagsschoolles in een andere kerk en hadden zoveel negatief commentaar over de mormonen gehoord dat zij nieuwsgierig waren geworden. Wij brachten de zendingen naar het huis van dit jonge gezin om hun de zendingendiscussies te geven, terwijl wij met een ander gezin werkten. Beide gezinnen werden actieve leden van de gemeente, waardoor wij een gemeente-administrateur, een ZHV-lerares en nog een kind voor het jeugdwerk rijker werden.

Het volgende verhaal geeft een aardig beeld van hoe ons zoeken naar gezinnen verliep. Maandenlang hadden we ondergebed gezocht naar een HLD-gezin, dat volgens zeggen ergens in onze stad woonde. Op een morgen kreeg Ben ineens de inspiratie om een man die bij het waterleidingbedrijf werkte te vragen of hij iemand met die naam kende. „Jazeker ken ik die,” zei de man en hij vertelde ons waar dit „vermiste” lid werkte. Ben vond de man ook inderdaad en kwam erachter dat hij al jaren geleden lid van de kerk was geworden, maar dat hij de afgelopen vier jaar inactief was geweest. Zijn vrouw en kinderen gingen naar een andere kerk. Hij aarzelde enigszins toen wij hem uitnodigden om naar de kerk te komen, omdat hij rookte en wel graag een glaasje dronk. Maar Ben gaf het niet op. Hij belde hem verscheidene keren op zijn werk op en verzekerde hem dat wij hem met open armen zouden ontvangen, ook al rookte en dronk hij. Wij zochten zijn gezin op en kregen de kinderen van acht en dertien jaar zo ver dat zij met ons naar de kerk kwamen. Het duurde niet lang voordat de man geheel ophield met roken en drinken en zijn gezin al onze vergaderingen getrouw begon te bezoeken. Zijn twee kinderen werden gedoopt. Enige maanden later werd hij ouderling en leraar van de onderzoekersklas.

Naarmate dit soort ervaringen aanhield, groeide onze kleine gemeente. Tegen het eind van het jaar waren alle hulporganisaties geheel georganiseerd en bedreef de gemiddelde opkomst in de zondagsschool en avondmaalsvergaderingen ongeveer vijftig. In mei barstten wij bijna uit het gebouw en begonnen wij niet alleen naar een eigen vergaderruimte om te zien,

Wij organiseerden de jeugdprogramma's en gebruikten voor de lessen de zendingendiscussies. Bij al die vergaderingen serveerden wij versnaperingen. De gemeente begon binnen de kortst mogelijke tijd te groeien.

maar ook naar grond voor de bouw van een eigen kerk.

Er werd steeds meer gedoopt, er kwamen meer gezinnen in onze omgeving wonen en meer gezinnen werden geactiveerd. In juni werd de gemeente onafhankelijk en was er een stuk grond voor de kerk gevonden. De eerste man, die de Heer vele maanden geleden naar ons toe had gezonden, werd de gemeentepresident.

Wij bleven nog twee maanden in dit gebied en toen werd het tijd dat wij naar een andere plaats werden overgeplaatst. Dit werd een dag van droefheid. Wij hadden zoveel vreugde in ons werk daar gehad, en die broeders en zusters en kinderen waren als het ware één familie met ons geworden. De hartverwarmende telefoontjes en brieven die we zo af en toe nog wel eens krijgen zijn een voortdurende bron van vreugde voor ons.

Eén van de bijzondere zegeningen die wij tijdens onze zending ontvingen, was het vermogen om alle soorten mensen lief te hebben, ongeacht wie zij zijn of hoe moeilijk zij het hebben.

Op zekere dag werden wij opgebeld door een vrouw die aan de drank was. Zij was in de beginjaren van haar huwelijk lid van de kerk geworden en was een tijdlang lerares in de zondagsschool geweest. Maar toen wij haar vonden lag zij ziek in een woonwagen.

Na haar naar het ziekenhuis te hebben gebracht, begonnen we de woonwagen, waar zij met haar twee jongens van elf en vijftien jaar onder ongelofelijke omstandigheden in had gewoond, schoon te maken. Terwijl ik de vaat deed te midden van lege whiskyflessen, bierblikjes en vuile kleren, de zon onbarmhartig op het plaitjeren dak scheen en het zweet mij van het gezicht stroomde, terwijl de kakkerlakken over mijn benen krielden en de

stank in die ruimte bijna ondragelijk was – tilde ik er toch niet zo zwaar aan. Eén van Gods kinderen had hulp nodig. Steeds weer ging de tekst door mijn gedachten: „Voorwaar, Ik zeg u, in zoverre gij dit aan één van deze mijn minste broeders hebt gedaan, hebt gij het Mij gedaan” (Matteüs 25:40).

De volgende tien maanden trokken we met deze vrouw op en de jongens begonnen hun kerkvergaderingen te bezoeken. Iedere keer wanneer wij haar bezochten sloeg zij haar armen om mij heen en zei hoeveel zij van mij hield.

In onze tweede standplaats hadden wij wederom de taak ons te bekommeren om de inactieve gezinnen van de gemeente. Tijdens de nog resterende vier maanden van onze zending bezochten wij ongeveer 65 van deze gezinnen, sommige daarvan zelfs verscheidene malen. Het lukte ons niet meer dan een tiental gezinnen te activeren, maar we kregen er vele vrienden bij en hadden vele hartverwarmende ervaringen. Wij hoopten dat wij zaad hadden gezaaid dat te zijner tijd zou uitspruiten en opgroeien. Met een doopdienst op de avond voordat wij weer naar huis gingen, werd onze zending tot een prachtig slot gebracht. Er werden drie kinderen gedoopt van gezinnen waarvan maar enkele leden lid van de kerk waren. Hun het evangelie onderwijzen is een van de prachtigste geestelijke ervaringen van onze gehele zending geweest. Met grote ogen hingen die kinderen tijdens de lessen als het ware aan onze lippen, en ik had het gevoel alsof we door engelen omringd waren. Er waren veel mensen op die doopdienst en de Geest was heel sterk voelbaar. Na de dienst werden er vele tranen vergoten en namen wij met veel omhelzing afscheid.

Het is wonderbaarlijk hoe de Heer door mensen, die zo zwak en eenvoudig zijn als mijn man en ik, zijn doeleinden tot stand brengt. Ben zei vaak: „Ik doe niet veel, mijn vrouw moet het leeuwedeel van ons praten doen.” Maar dat was niet waar. Ondanks zijn handicaps had hij zeer bijzondere talenten en eigenschappen die wij voor ons werk nodig hadden. Het waren zijn geduld, zijn volharding en doorzettingsvermogen, zijn onzelfzuchtigheid en edelmoedigheid, zijn geloof, zijn vermogen om de ongelukkigen te bereiken, die het de Heer mogelijk maakten door hem te werken en ons door de moeilijke perioden van onze zending heen te helpen.

Terugkijkend op onze zending kwamen wij tot een belangrijke en verrassende

conclusie; namelijk dat alle ervaringen in ons leven, zelfs de ogenschijnlijk heel gewone dingen, hadden meegewerkt om ons op onze zending voor te bereiden. De ervaring die Ben had opgedaan door in de scouting, de OOV en de zondagsschool met de jeugd te werken, zijn ons geweldig van pas gekomen. Op zijn werk had hij geleerd om mensen te organiseren en te leiden. Zijn handigheid in het doen van klusjes was ook vaak een grote uitkomst. Kleine kinderen waren dol op hem omdat hij zoveel van hen hield en met hen om kon gaan.

Met mij was het al net als met Ben. Vrijwel alles wat ik in mijn leven had meegemaakt leek wel een voorbereiding te zijn geweest op het werk dat ik op zending moest doen. Zelfs brokjes wijsheid die ik in mijn kinderjaren had opgedaan, mijn ervaringen op het gebied van muziek en toneel, van administratief werk, als verpleegster, mijn opleiding in de psychologie en werk in een zenuwinrichting, mijn vaardigheden op het gebied van huishoudelijk werk, de malaisietijd, mijn seminariewerk, mijn ervaringen bij het grootbrengen van een groot gezin, mijn taken in de kerk – zij hebben alle hun nut bewezen. Het was gewoon verbazingwekkend hoe de Geest des Heren zelfs de diepst verborgen talenten aanboorde voor het werk dat ik moest doen.

Alles te zamen genomen waren die achttien maanden in het zendingsveld een heerlijke ervaring voor ons. De zegeningen die wij ontvingen en de gebeden die werden verhoord, zowel ten aanzien van ons persoonlijk leven als van hen die wij trachtten te helpen, zijn zo talrijk dat er geen beginnen aan is ze allemaal op te noemen. De Heer was ons bij iedere stap van onze weg en op elk uur van de dag nabij. De liefde die wij ondervonden en de ervaringen die wij opdeden met die lieve en hartelijke mensen bezorgden ons enige van de prachtigste momenten in ons hele leven. Ook bewaren wij nog een kostbare herinnering aan de fijne band die wij met de jonge zendelingen hadden. Onze prachtige maandelijkse zoneconferenties, die ons geestelijk zo zeer opbouwden en inspiratie gaven, behoren tot de nimmer te vergeten momenten. Die echtparen die verlegen zijn en het gevoel hebben dat zij niet deugen voor een zending of niet in staat zijn een zending te vervullen, zou ik dit willen zeggen: Als wij dat konden doen, kunt u het ook. Wees maar niet bang, aarzel niet. Wanneer u bereid bent en op de Heer vertrouwt, zal Hij u de benodigde kracht geven. □

Gebruik uw

TALENTEN

Voorbeelden van wat sommige zendelingenechtparen hebben gedaan

Vernon en Bertha Proctor

Zendelingenechtparen doen vele prachtige dingen, en hun getuigenis, kennis, ervaring en wijsheid zijn in praktisch alle zendingsgebieden van de kerk hard nodig. Waar zij ook wer-

ken wordt de kerk versterkt en worden de leden gezegend.

Bijvoorbeeld: Eén zo'n echtpaar werd naar Canada geroepen. Tijdens de vergaderingen op hun eerste zondag stelden zij

Een zendelingenechtpaar kreeg de taak de leiding te nemen bij een karwei waarin water door een pijpleiding van een bron, hoog in de bergen, naar beneden gevoerd moest worden.

zichzelf voor, waarbij de ouderling over zijn vrouw sprak als degene, „die al eenenveertig jaar lang zijn meisje was.”

Er zaten in de zaal enige echtparen met huwelijksmoeilijkheden. Doordat zij in de daaropvolgende maanden de gelegenheid hadden te zien wat een gelukkig huwelijk werkelijk kan betekenen, begonnen zij hun leven te veranderen. Eén van hen zei later tegen dit zendelingenechtpaar: „Weet u waarom u naar dit zendingsgebied bent gestuurd? Om ons huwelijk te redden.”

Alleen maar door er te zijn en elkaar liefde te betonen, waren zij in staat een prachtige invloed op anderen uit te oefenen.

Een ander echtpaar uit Noord-Californië vervulde zijn zending in Bolivia. In een kleine Indiaanse nederzetting moest men het water uit een bron hoog op een berghelling 1400 meter naar beneden dragen. Het was een zware last om elke dag dat water van zo ver te moeten aandragen; vele sanitaire moeilijkheden waren er dan ook het gevolg van.

Het zendelingenechtpaar kreeg de opdracht de leiding te nemen bij een karwei waarin het water door een pijpleiding van de bron naar beneden moest worden gevoerd. De ouderling maakte de planning en deelde leden en niet-leden in werkgroepen in. Binnen enkele weken had de gemeenschap door dat rotsachtig, hooggelegen plateau een goot gehakt. Vervolgens werd er een plastic pijpleiding in de goot gelegd, waarmee de bron op een eenvoudige kraan midden in het dorpje werd aangesloten, de enige kraan in het gehele dorp.

Het gehele dorp was uitgelopen om de ceremonie waarmee de kraan in gebruik werd genomen bij te wonen. De niet-leden waren de kerk zeer goed gezind en dankbaar voor de mogelijkheden en hulpmiddelen die deze vooruitgang mogelijk hadden gemaakt. En het zendelingenechtpaar, dat geheel in het werk opging, merkte op: „Dit is het hoogtepunt van onze zending.”

Een ander geroepen zendelingenechtpaar kreeg in de Verenigde Staten een gemeente toegewezen die zo inactief was dat deze op het punt van sluiten stond. Het image van de kerk was in dat gebied lang niet best.

De ouderling was thuis lid van de „Lions Club” (een organisatie voor

Een echtpaar nam een elektronisch orgel mee naar een eiland in het zuiden van de Stille Zuidzee. Zowel niet-leden als leden stroomden te zamen om het te horen en mee te zingen.

dienstbetoen), was gemeentambtenaar geweest en was een expert in tuinieren. Dus maakten zijn vrouw en hij kennis met de leden van de plaatselijke Lions Club, waar de ouderling werd uitgenodigd om op een van hun vergaderingen te spreken. Hij vertelde in zijn toespraak wie zij waren en waarom zij daar waren, waarbij hij terloops ook opmerkte dat zij een gebouw nodig hadden waarin de leden hun vergaderingen konden houden.

Na de bijeenkomst kwamen alle aanwezigen zich voorstellen en zegden toe bereid te zijn op alle mogelijke manieren te helpen. Eén van hen schreef een artikelje over de zendingen in het plaatselijke krantje, dat een oplage had van 15000. Ook werden zij uitgenodigd voor een vraaggesprek voor de televisie, waarin zij vele vragen over de kerk en over het genealogisch werk beantwoordden.

De ouderling gebruikte zijn deskundigheid op het gebied van tuinieren als hulpmiddel om inactieve leden weer tot activiteit te brengen en bij niet-leden belangstelling voor het evangelie op te wekken. Hij kreeg toestemming een stuk grond als tuin te bewerken, waarna hij verschillende mensen uitnodigde om mee te doen. Iedereen die meedeed kreeg een gedeelte van dit stuk grond toegewezen, waarna hij hun liet zien hoe zij een tuin moesten aanleggen. Zij hadden allemaal een goede

oogst en zeiden dat dit de beste tuin was die zij ooit in die omgeving hadden gezien. Vele deuren gingen voor de zendelingen open. Nu is het een bloeiende gemeente en zal het niet lang meer duren voordat de leden hun eigen kerkgebouw hebben.

Er was ook een echtpaar dat een klein elektronisch orgel meenam naar één van de eilanden in het zuiden van de Stille Zuidzee. Zij gebruikten dat in hun vergaderingen. Aangezien het het enige orgel op het gehele eiland was, stroomde het volk altijd te zamen om het te horen en mee te zingen. Zelfs de leden van andere kerken kwamen naar de vergaderingen van de heiligen der laatste dagen omdat zij zo graag met die mooie muziek meezongen.

Weer een ander echtpaar werd naar Tonga geroepen. De ouderling was een bekwaam opticien. Hij nam zijn optiek-instrumenten mee en door het gebruik van zijn talenten op dat gebied maakte hij vele vrienden, en dat niet alleen voor zichzelf maar ook voor na hem komende zendelingen.

Van dit soort zendelingenervaringen zijn er honderden, waardoor duidelijk geïllustreerd wordt dat er vele manieren zijn waarop oudere echtparen en oudere alleenstaande zusters het evangelie kunnen prediken en de kerk kunnen versterken.

Het kan best zijn dat sommigen, die eigenlijk wel in de gelegenheid zijn om een zending te vervullen, bang zijn dat zij niet goed genoeg zijn om dit werk te doen. Wees niet bang. Door openbaring zult u worden geroepen om daar te gaan waar uw specifieke talenten, ervaringen, kennis en wijsheid het hardst nodig zijn en tot hun recht komen.

Sommige van de ouderen maken zich soms ook zorgen over hoe het, tijdens hun afwezigheid, met hun familie zal gaan. Maak u geen zorgen; zij zijn in 's Heren hand geborgen. Kom en geef uw krachten als zending. Zien u zullen daar eeuwige zegeningen door beërven. □

Vernon en Bertha Proctor vervulden hun zending in het zendingsgebied Lima Noord-Peru. Momenteel werken zij als tempelwerkers in de Salt Lake-tempel en zijn lid van de Wijk Bryan te Salt Lake City.

Geïllustreerd door Mark Robison

Eerst de TIENDE

Mette Hansen Law

Enige tijd geleden vertelde een vriendin mij eens dat naar haar idee het 't beste was om eerst al haar rekeningen te betalen en daarna pas haar tiende. Ik kon haar wel begrijpen. Ik weet maar al te goed hoe moeilijk het kan zijn aan de dagelijkse financiële verplichtingen te voldoen. Soms lijkt het alsof er nooit een eind aan al die schulden komt.

De meesten van ons zijn weleens in de

verleiding gekomen om eerst zware rekeningen te betalen en daarna de tiende weer in te halen, wellicht de volgende maand. Maar enige jaren geleden deed ik een ervaring op die mij er grondig van overtuigd heeft dat er *geen enkel* geldig excuus is voor het op het tweede plan zetten van de tiende.

In het voorjaar van 1978 opende ik mijn eigen typografisch bedrijf in Denemar-

ken. Mijn inkomen werd plotseling het dubbele van wat het geweest was toen ik nog voor iemand anders werkte. Ik maakte een begroting op en hield de administratie en belastingschulden nauwkeurig bij. Toen bedacht ik me dat ik weleens een aparte rekening voor mijn tiende zou kunnen openen. Eigenlijk was het een spaarrekening, maar ik noemde het mijn tienderekening en vond het een reuze

idee. Maar na enkele maanden schrok ik ervan hoeveel geld er op mijn tienderekening stond. „Ik zal weleens voor het gehele bedrag een cheque uitschrijven en die aan mijn bisschop geven,” dacht ik zo. Maar hoe meer er op die rekening kwam, hoe moeilijker het werd om die cheque uit te schrijven. Het werd bovendien een apart genoegen om steeds weer die getallen bij elkaar op te tellen.

Na zes maanden van veel werk en veel geld hield de stroom van opdrachten op. Toen er dag in dag uit helemaal niets meer binnenkwam, begon ik mij erg bezorgd te maken over mijn steeds maar verminderende spaargelden. „Och,” zo troostte ik mijzelf, „als dat zo doorgaat kan ik altijd wel wat lenen van mijn tienderekening.”

Toen ik dat idee eens aan mijn moeder vertelde zei ze onmiddellijk: „Haal het niet in je hoofd het geld dat je de Heer schuldig bent aan te raken!” Mijn moeder had een heel sterke wil en zelfs als volwassen vrouw had ik het gevoel tegen haar in opstand te komen als ik haar niet gehoorzaamde. „Hoe eerder jij je tiende aan de bisschop betaalt hoe beter,” vervolgde ze. „Schrijf vandaag nog maar een cheque uit voor het gehele bedrag en geef die aan hem.”

Ik legde haar uit dat ik binnenkort diverse betalingen moest doen zoals de huur, autoreparatie, belasting, gas, water, licht, en dat ik daar alleen nog maar geld op mijn tienderekening voor had. Maar mijn moeder zei: „Doet er niet toe. Het beste is je bisschop vandaag te betalen.”

Hoewel ik er eigenlijk helemaal geen zin in had, wist ik wel dat zij gelijk had. Dus ging ik gelijk naar de bank. Nog nooit in mijn gehele leven werd ik zo in de verleiding gebracht als die dag om die cheque aan mijzelf uit te schrijven; toch bad ik de Heer om mij sterk te maken.

Toch voelde ik me erg gedepremeerd toen ik de cheque aan mijn bisschop gaf. Hoe kon ik in vredesnaam mijn bedrijf en mijn huus behouden als er geen geld binnenkwam? Mijn moeder zei toen: „Je oudste dochter is groot genoeg om met ons te vasten. Laten we samen vieren-twintig uur vasten en bidden.” En dat deden we. Drie dagen gingen er na de vasten voorbij zonder dat er iets gebeurde. „Laten we nog maar eens vasten,” zei mijn moeder. En weer vastten wij en meteen de volgende dag belde de postbode aan met een opdracht van een nieuwe klant – een grote opdracht die me de gehele verdere maand handen vol werk zou bezorgen. We kregen tranen in onze ogen en mijn moeder, mijn twee dochters en ik gingen

op de knieën om de Heer voor zijn genade te danken.

Maar toen gebeurde er iets zeer ongevoelens. Telkens wanneer ik probeerde het werk in mijn computer in te voeren, kreeg ik het maar niet voor elkaar. Ik probeerde het telkens weer, maar de computer weigerde eenvoudig de codes – codes die ik al duizenden keren gebruikt had.

Ik kreeg het gevoel dat ik over deze vreemde ervaring in gebed moest gaan. Na gebeden te hebben pakte ik het manuscript weer op, maar plotseling kreeg ik het vreemde gevoel dat mijn handen vies en fettig waren. Ik waste mijn handen grondig en ging daarna weer aan het werk. Zodra ik echter dat manuscript weer aanraakte, voelden mijn handen weer vies aan, hoewel het papier helemaal schoon was.

Nu raakte ik zo van streek dat ik begon te huilen. Weer ging ik op mijn knieën en vroeg de Heer mij te helpen. Na mijn gebed bleef ik nog enige tijd op mijn knieën en kreeg toen het gevoel dat ik het manuscript moest lezen, te beginnen met de allerlaatste bladzijde in plaats van met de eerste.

In mijn ijer om dit karwei te klaren had ik er niet aan gedacht het manuscript door te nemen. Ik zag toen dat het een conceptlesboek was voor de rijksscholen in geheel Denemarken. Ik begon achterin te lezen en schrok geweldig toen ik op de op twee na laatste bladzijde de ergste godslastering tegen Jezus Christus tegenkwam die ik ooit gelezen had. De schrijver had zelfs teksten uit de Bijbel aangehaald om zijn kwalijke beweringen te staven. Ik begon te huilen bij de gedachte dat duizenden jonge leerlingen in het gehele land, waar ik zoveel van houd, aan deze godslastering zouden worden blootgesteld.

Plotseling verstijfde ik. Een stem in mijn binnenste zei: „Druk dit niet af Mette. Je verloochent Christus als je het wel doet.” Een andere stem zei me: „Dit boek wordt toch wel gedrukt, of jij dat nu doet of een ander. En als je dit werk doet, kun je de komende maand al je schulden betalen.”

Weer moest ik in gebed gaan om kracht te krijgen. Ik geloof niet dat ik ooit zoveel gebeden heb als in die tijd. Toen belde ik de drukker op en zei hem dat ik dit werk tot mijn spijt niet voor hem kon doen. Hij was verbaasd, maar moest erkennen dat hij geen tijd had gehad het manuscript zelf door te lezen. Ik vroeg of ik hem de bladzijde met de lasterlijke tekst mocht voorlezen. Na dit gedaan te hebben, vroeg hij of ik godsdienstig was. Ik vertelde hem heel in het kort mijn achtergrond als lid van de

Hoewel het manuscript op schoon papier gedrukt was, voelden mijn handen vies aan als ik het aanraakte.

kerk. Hij kon dat respecteren en vroeg mij het manuscript naar hem terug te sturen zodat hij iemand anders kon zoeken om het voor hem te drukken. Ik had het gevoel hem voorgoed als klant kwijt te zijn.

Nog eens baden en vastten mijn moeder, dochter en ikzelf. Vier dagen gingen voorbij, zonder opdrachten, zonder werk. In die vreselijke tijd kreeg ik er bijna spijt van dat ik het werk had teruggestuurd. Ik zond mijn smeekbeden op aan de Heer. Ik beschuldigde Hem zelfs: „Waarom laat U me nu in de steek? Ik heb al mijn tiende betaald. Ik kreeg een opdracht waarmee ik weer genoeg kon verdienen, maar heb die teruggezonden omdat ik in U geloof. Waar ben ik nu fout geweest? Help U me toch alstublieft.” Zelfs mijn kinderen begonnen te vragen: „Mam, hoe kunnen we zondag nou naar de kerk gaan als de Heer ons niet wil helpen?”

Op de vijfde dag, toen zelfs mijn standvastige moeder begon te twijfelen, werd er gebeld. De postbode stond voor de deur en zei: „Ik heb hier zoveel voor u, dat ik tweemaal moet lopen om het allemaal bij u te brengen.” Hij bracht me acht grote typografie-opdrachten van verschillende klanten over geheel Denemarken verspreid, opdrachten die me zeker zes maanden werk bezorgden als ik er dag en nacht aan zou doorwerken. Wij hadden werkelijk het gevoel dat de Heer voor ons de vensters des hemels had geopend. Sindsdien ben ik nooit meer zonder werk geweest. De drukker aan wie ik dat manuscript had teruggezonden, is mijn grootste klant geworden.

Vanaf die tijd hebben mijn dochters en ik er niet de minste moeite meer mee om onze tiende te betalen. Soms word ik nog weleens in de verleiding gebracht, wanneer de zaken wat minder goed gaan, maar nooit zal ik kunnen ontkenen welke zegeningen de Heer ons zo rijkelijk heeft geschonken. Ook zal ik nooit kunnen vergeten wat voor les Hij me geleerd heeft: van ons verdiende geld eerst de tiende te betalen. □

Mette Hansen Law is moeder van drie kinderen en woonachtig in haar wijk in Salt Lake City.

Het antwoord op vragen van algemeen evangeliebelang geldt als leidraad en niet als officiële uitspraak aangaande het beleid van de kerk

Vraag en antwoord

Vraag:
Waarom zeggen wij dat het Boek van Mormon „de volheid van het evangelie“ bevat (Leer en Verbonden 20:9), terwijl bepaalde fundamentele beginselen erin ontbreken? Waarom staat er niets in over leerstellingen als de drie graden van heerlijkheid, het eeuwig huwelijk, het voorsterfelijk bestaan van de geesten en doop voor de doden?

Antwoord:
Daniel H. Ludlow, hoofd correlatie

Jezus Christus heeft zelf het woord *evangelie* voor de Nephieten nader gedefinieerd: „Ziet, Ik heb u Mijn evangelie gegeven, en dit is het evangelie, dat Ik u heb gegeven, dat Ik in de wereld ben gekomen om de wil van Mijn Vader te doen, omdat Mijn Vader Mij heeft gezonden.“ Daarna gaf de Heiland de Nephieten een overzicht van alles wat

met de verzoening te maken heeft, waaronder de noodzaak om zich te bekeren, gedoopt te worden, de Heilige Geest te ontvangen en tot het einde toe te volharren (zie 3 Nephi 27:13–22).

Evangelie betekent „blijde boodschap“ – de blijde boodschap dat Jezus Christus het voor ons mogelijk heeft gemaakt om in de tegenwoordigheid van onze Hemelse Vader terug te keren. Door zijn volmaakt en zondeloos leven en zijn lijden in Getsemane en aan het kruis, heeft Jezus Christus verzoening gebracht voor de eerste overtreding van Adam en Eva en het ons mogelijk gemaakt om te worden verlost van de geestelijke dood, die het gevolg is van zonde. Ook heeft zijn verzoening, waar zijn kruisiging en opstanding deel van uitmaken, ons gered van een permanente lichamelijke dood.

Naast deze facetten van de verzoening, die voor de gehele mensheid gelden, houdt de „blijde boodschap“ ook bepaalde dingen in die wij moeten doen om in Gods tegenwoordigheid terug te kunnen komen. Petrus noemde enige van deze beginselen toen hem en andere apostelen op Pinksterdag werd gevraagd: „Wat moeten wij doen, mannen broeders?“ Zijn antwoord was: „Bekeert u en een ieder van u late zich dopen op de naam van Jezus Christus, tot vergeving van uw zonden, en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen“ (Handelingen 2:37–38).

Petrus' antwoord is geheel in overeenstemming met ons vierde geloofsartikel: „Wij geloven dat de fundamentele beginselen en verordeningen van het Evangelie zijn: ten eerste, geloof in de Here Jezus Christus; ten tweede, bekering; ten derde, doop door onderdompeling tot vergeving der zonden; ten vierde, oplegging der handen voor de gave des Heiligen Geestes.“ Eén van de beste samenvattingen van het evangelie is

door de Heiland zelf aan de Nephieten gegeven:

„En niets onreins kan Zijn koninkrijk ingaan; daarom gaat niemand in Zijn rust in, dan zij, die hun klederen in Mijn bloed hebben gewassen, wegens hun geloof, en de bekering van al hun zonden, en hun getrouwheid tot aan het einde.

Welnu, dit is het gebod: Bekeert u, al gij einden der aarde, en komt tot Mij en wordt in Mijn naam gedoopt, zodat gij door het ontvangen van de Heilige Geest moogt dagen geheiligd, opdat gij ten laetsten dage vlekkeloos voor Mij moogt staan.

Voorwaar, voorwaar, zeg Ik u, dit is Mijn evangelie; en gij weet, wat gij in Mijn kerk moet doen; want de werken, die gij Mij hebt zien doen, zult gij eveneens doen; want wat gij Mij hebt zien doen, zult gij insgelijks doen“ (3 Nephi 27:19–21).

De essentiële punten van de „volheid van het evangelie“ zijn in deze korte uitspraak in het Boek van Mormon vervat, hoewel zij ook elders in deze heilige Schriftuur meer gedetailleerd worden besproken. In deze verzen legt het Boek van Mormon een duidelijke nadruk op, en geeft een verklaring van de leer van de verzoening en de fundamentele beginselen en verordeningen van het evangelie. (Zie de vele verwijzingen naar deze beginselen in de index van het Boek van Mormon.) Wie deze beginselen naleeft kan in de tegenwoordigheid van God in het celestiale koninkrijk terugkeren. Daarom kan terecht van het Boek van Mormon worden gezegd dat het de volheid van het evangelie – „de blijde boodschap“ – bevat, ook al worden niet alle voor verhoging noodzakelijke verordeningen erin besproken.

Laten we nu eens het tweede deel van deze vraag onder de loep nemen: waarom komen niet alle leerstelling van de kerk in het Boek van Mormon ter sprake?

Een effectief schrijver heeft bij het samenstellen van zijn materiaal een doel voor ogen en houdt rekening met zijn lezers. Daarom is het belangrijk te weten wat het doel van de schrijvers van het Boek van Mormon was om daaruit te begrijpen waarom bepaalde dingen erin staan en andere weer niet.

De vier voornaamste schrijvers (graveerders en/of samenstellers) van het Boek van Mormon zijn Nephi (96 bladzijden), Jakob (16 bladzijden), Mormon (303 bladzijden) en Moroni (44 bladzijden). Deze vier schrijvers waren allen persoonlijke getuigen van Jezus Christus. Nephi en Jakob zijn door de voorsterfelijke Jezus Christus bezocht (zie 2 Nephi 11:2-3), en Mormon en Moroni door de opgestane Jezus Christus (zie Mormon 1:15; Ether 12:22-39). Moroni voegt hier nog het getuigenis van de broeder van Jared van de voorsterfelijke Christus aan toe (zie Ether 3:9-16). Aldus zijn de geschriften van deze vier broeders een sterk getuigenis van de goddelijkheid van Christus.

Alle vier schrijvers geven duidelijk aan dat het voornaamste doel van hun geschriften is de mens tot Christus te leiden. Sommigen van hen schrijven tevens dat hun geschriften als tweede getuigenis zouden dienen van de waarheden die ook in de Bijbel („het geschiedboek van de joden“) staan. Nergens stellen zij dat zij alle leringen en verordeningen van het evangelie in hun geschriften zullen opnemen. Daarentegen maken zij meermalen de opmerking dat zij alleen maar zullen schrijven over de dingen die noodzakelijk zijn om tot een geloof in Christus te komen, of de dingen die hen door inspiratie of op gebod zijn ingegeven (zie 1 Nephi 19:2; 2 Nephi 28:2; 31:1; 32:7; Jakob 1:19; 3 Nephi 26:12; 30:1; Mormon 5:9-13; 8:1; Ether 8:20; 13:13).

Let bijvoorbeeld op de volgende uittalingen van deze vier schrijvers aangaande hun kennis van Christus:

Nephi: „Want wij schrijven naastiglijk om onze kinderen, en ook onze broeders, er toe te brengen in Christus te geloven. . . .

En wij spreken van Christus, wij verheugen ons in Christus, wij prediken Christus, wij profeteren van Christus, en wij schrijven volgens onze profetiën, opdat onze kinderen mogen weten uit welke Bron zij vergeving hunner zonden mogen verwachten“ (2 Nephi 25:23, 26).

Jakob: „Want wij hebben dit geschreven met de bedoeling, dat zij zullen weten, dat wij van Christus wisten, en dat

wij vele honderden jaren vóór Zijn komst op Zijn heerlijkheid hoopten, en dat niet alleen wij op Zijn glorie hoopten, maar tevens alle heilige profeten, die ons zijn voorgegaan“ (Jakob 4:4).

Mormon: „Weet, dat gij tot de kennis van uw vaderen moet komen, en u bekeeren van al uw zonden en ongerechtigheden, en in Jezus Christus geloven, dat Hij de Zoon van God is. . . .

Bekeert u daarom, en wordt gedoopt in de naam van Jezus, en klemt u aan het evangelie van Christus, dat u zal worden voorgelegd, niet alleen in deze kroniek, maar ook in de kroniek, die van de Joden tot de niet-Joden zal komen, en van de niet-Joden tot u.

Want ziet, dit (het Boek van Mormon) wordt geschreven met het oogmerk, dat gij dat (de Bijbel) moogt geloven; en als gij dat gelooft, zult gij dit ook geloven; en als gij dit gelooft, zult gij bekend zijn met uw vaderen, en ook met de wonderbare werken, die door de macht Gods onder hen werden gewrocht“ (Mormon 7:5, 8-9).

Moroni: „En ik vermaan u deze dingen te bedenken; . . . want gij zult mij zien voor de rechterstoel Gods; en de Here God zal tot u zeggen: Heb Ik Mijn woorden niet aan u verkondigd, die door deze man werden geschreven? . . .

Ja, komt tot Christus, en wordt in Hem vervolmaakt. . . .

En verder, indien gij door de genade Gods volmaakt zijt in Christus, en Zijn kracht niet verloochent, dan zijt gij door de genade Gods in Christus geheiligd door het vergeven van het bloed van Christus, dat in het verbond van de Vader is tot vergeving van uw zonden, opdat gij heilig wordt, en zonder smet“ (Moroni 10:27, 32-33).

Deze vier schrijvers begrepen ook heel goed dat hun geschriften pas in de laatste dagen, in een periode van ongelof, waarin de ware kerk van de aarde was weggenomen, te voorschijn zouden komen (zie 2 Nephi 25:3-23; 26:16-24; Jakob 4:4, 13-16; Mormon 8:25-35; Moroni 10:24-34).

Aldus hebben zij duidelijk gemaakt dat het hun doel was ons naar Christus en de ware kerk te leiden, en niet om alle leringen en verordeningen te bespreken die tot het evangelie behoren, en waarover wij kunnen leren wanneer we eenmaal lid van de kerk zijn geworden.

Bij zijn uitleg van de procedure die hij volgde bij het maken van een uittreksel van de platen, heeft Mormon ook gezegd dat het niet mogelijk was om alles

in zijn verslag op te nemen: „ . . . en ik kan nog niet het honderdste deel van de geschiedenis van mijn volk schrijven“ (Woorden van Mormon 1:5). Hij en de andere voornaamste schrijvers van de platen waren echter zeer getrouw in het vervullen van hun zending, namelijk het getuigen van Jezus Christus.

De Heer heeft aangegeven dat Hij zijn kinderen volgens het beginsel „regel op regel, voorschrift op voorschrift“ informatie geeft, „hier een weinig, en daar een weinig“ (2 Nephi 28:30). Zodoende waren zelfs op 6 april 1830, toen de kerk in deze bedeling hersteld werd, veel van de verordeningen die we nu hebben nog onbekend. Bijvoorbeeld, de openbaringen die licht werpen op de punten die in de vraag genoemd worden, zijn pas later ontvangen:

1. Afdeling 76 van de Leer en Verbonden bevat een schat aan informatie over de drie graden van heerlijkheid, maar deze openbaring dateert van 16 februari 1832.

2. Belangrijke leringen en instructies over het eeuwig huwelijk dateren uit mei 1843 (afdeling 131) en juli 1843 (afdeling 132).

3. Leerstellingen over het voorsterfelijk bestaan van geesten zijn pas geruime tijd na de organisatie van de kerk door de profeet Joseph Smith gegeven. Hij deed een aantal van zijn opmerkelijkste uitspraken over dit onderwerp tijdens de aprilconferentie van 1844 (zie *Leringen van de profeet Joseph Smith*, 1982, deel 6, blz. 311-330).

4. Instructies over het dopen voor de doden staan voornamenlijk in afdeling 124 (januari 1841) en de afdelingen 127 en 128 (september 1842).

Toen Jezus Christus op aarde was, groeide ook hij „regel op regel“ in het evangelie: „En Hij ontving aanvankelijk niet van de volheid, maar ging van genade tot genade voort, totdat Hij een volheid had ontvangen; En aldus werd Hij de zoon van God genoemd, omdat Hij aanvankelijk niet van de volheid ontving“ (Leer en Verbonden 93:13-14).

Over dit beginsel van regel op regel en voorschrift op voorschrift zei de Heer: „Ik geef u deze woorden, opdat gij moogt verstaan en weten hoe te aanbidden, en Wie gij aanbidt, opdat gij in Mijn naam tot de Vader moogt komen, en te bestemde tijd van Zijn volheid ontvangen. En niemand ontvangt een volheid, tenzij hij Zijn geboden onderhoudt“ (Leer en Verbonden 93:19, 27).

Deze beginselen stroken met het denk-

beeld van een levende profeet die gerechtigd is door de macht van de Heilige Geest de zin en de wil des Heren te ontvangen ten behoeve van de leden van de ware kerk (zie Leer en Verbonden 68:4). Dit denkbeeld spreekt ook uit ons negende Artikel des Geloofs: „Wij geloven alles wat God heeft geopenbaard, alles wat Hij in onze tijd openbaart, en wij geloven dat Hij nog vele heerlijke en belangrijke dingen van het Koninkrijk Gods zal openbaren.”

Deze leerstellingen staan op één lijn met de uitspraak van de profeet Joseph Smith dat de beginselen van het evangelie „in overeenstemming (zijn) met de Heilige Schrift en het Boek van Mormon, (en) de enige wijze waarop de mens het celestiale koninkrijk kan ingaan” (*Leringen van de profeet Joseph Smith*, blz. 11–12). Het Boek van Mormon bevat in die zin de volheid van het evangelie, dat het alle instructies geeft die een persoon moet opvolgen om waardig te zijn in de tegenwoordigheid van God in het celestiale koninkrijk te komen. □

Vraag:
Sommige teksten in het Boek van Mormon wekken de schijn dat er slechts één God zou zijn en dat Hij alleen maar een Geest is. Hoe kunnen we dat verklaren?

Antwoord:
Roy W. Doney, assistent in het kantoor van de Raad der Twalf en emeritus decaan van het godsdienstonderwijs aan de Brigham Young University

Lezers van het Boek van Mormon maken zich wel eens zorgen over teksten die ogenschijnlijk in strijd zijn met de kerkelijke leerstellingen omtrent de Godheid. Maar als we die teksten in hun context lezen en in verband brengen met leringen die in het gehele boek gevonden worden, zien we dat het Boek van Mormon ons inderdaad leert dat God, de Vader, zijn Zoon, Jezus Christus en de Heilige Geest drie afzonderlijke wezens zijn en dat de Vader en de Zoon geen personen van alleen geest zijn.

Is er meer dan één God? Deze vraag wordt vaak gesteld naar aanleiding van Alma, hoofdstuk 11, waarin Zeetzrom, een criticus, een aanval op de zending Amulek doet: „Nu was Zeetzrom iemand, die zeer bedreven was in de sluwe streken des duivels, opdat hij het goede zou kunnen verwoesten; daarom zeide hij tot Amulek: Wilt gij de vragen beantwoorden, die ik u zal stellen?

En Amulek zeide tot hem: Ja, indien het volgens de Geest des Heren is, Die in mij is; want ik zal niets zeggen, dat in strijd is met de Geest des Heren. En Zeetzrom zeide tot hem: Zie, hier zijn zes ont's zilver; al deze zal ik u geven, indien gij het bestaan van een Overwezen wilt verloochenen. . . .

Zeetzrom zeide tot hem: Gij zegt, dat er een Ware en Levende God is?

En Amulek zeide: Ja, er is een Ware en Levende God.

Waarop Zeetzrom zeide: Is er meer dan één God?

En hij antwoordde: Neen.

Zeetzrom zeide wederom tot hem: Hoe weet gij deze dingen?

En hij zeide: Een engel heeft ze aan mij bekendgemaakt” (Alma 11:21–22, 26–31).

Om Amuleks woorden te kunnen begripen moeten wij deze in hun context lezen. Door hun gehele geschiedenis heen waren vele Israëlieten (voorvaders van de Nephieten) maar al te bereid geweest om de vele heidense goden van de Egyptenaren en Kanaänieten te aanvaarden. Hoewel het Boek van Mormon niet ingaat op de afvallige ideeën die het volk in de stad van Zeetzrom erop na hield, is het wel duidelijk dat sommige afvallige Nephieten in de tijd van Alma afgoden aanbaden – net zoals sommigen van hun Israëlitische voorvaders hadden gedaan. Toen Alma, Amuleks collega-zending, zowel hoofdrechtter als hogepriester van de kerk was, zorgde hij ervoor dat er een hechte en getrouwe gemeenschap van kerkleden werd ge-

vormd. Niettemin was het zo dat „zij, die niet tot hun kerk behoorden, zich (overgaven) aan toverij, en aan afgoderij of lediggang” (Alma 1:32). De afval werd zo'n probleem dat Alma later de rechterstoel opgaf „opdat hij zelf onder zijn volk of onder het volk van Nephi kon uitgaan om hun het woord Gods te kunnen prediken” (Alma 4:19).

Tijdens zijn zending bemerkte Alma dat velen van het volk tot afgoderij waren vervallen. Hij ontdekte bijvoorbeeld dat „de Zoramieten de wegen des Heren verdraaiden, en dat Zoram, die hun leider was, het hart van het volk verleidde om zich voor stomme afgoden te buigen” (Alma 31:1).

In dat verband discussieerden Alma en Amulek met Zeetzrom. In dat licht bezien is Amuleks antwoord dus volkomen begrijpelijk, en natuurlijk ook correct: er is maar één „ware en levende God” – die op geen enkele wijze zijn goddelijkheid deelt met de talloze, door de mens verzonden, goden. Natuurlijk wist Amulek wel dat er drie verschillende personen in de Godheid zijn en dat zij één in streven zijn. Hij verklaarde Zeetzrom dat te zijner tijd iedereen „voor de rechterstoel van Christus, de Zoon, en God, de Vader, en de Heilige Geest, Die één Eeuwige God zijn” zal worden gebracht (zie Alma 11:44). Aangezien de Zoon en de Heilige Geest met „de ware en levende God” volkomen één in doel, zending en heerlijkheid zijn, vormen de drie inderdaad „één eeuwige God”.

Toen Alma na het gesprek met Zeetzrom zag „dat de woorden van Amulek Zeetzrom tot stilzwijgen hadden gebracht, . . . opende hij zijn mond en begon tot hem te spreken en de woorden van Amulek te bevestigen en de dingen verder uit te leggen, of de schriften verder te verklaren dan Amulek had gedaan” (Alma 12:1). Alma maakte het begin van de Godheid nog duidelijker: „God riep tot de mens in de naam Zijns Zoons – en dit was het plan der verlossing, dat was gevormd – en zeide: Indien gij u wilt bekeren en uw hart niet verstokken, dat Ik u genadig zijn door middel van Mijn Eniggeboren Zoon;

Daarom zal een ieder, die zich bekeert en zijn hart niet verstokt, aanspraak hebben op barmhartigheid door middel van Mijn Eniggeboren Zoon, tot vergeving zijner zonden; . . .” (Alma 12:33–34; cursivering toegevoegd).

Hier wordt dus nog tijdens het gesprek van Alma en Amulek met Zeetzrom duidelijk uiteengezet dat God en

zijn Eniggeboren Zoon in werkelijkheid twee afzonderlijke personen zijn. Het is opmerkelijk te zien dat de woorden van Amulek met betrekking tot één „ware en levende God“ geheel overeenkomen met die van Paulus in eenzelfde verband: „wij weten, dat er geen afgod in de wereld bestaat,“ heeft Paulus eens aan de Korintiërs geschreven, „en dat er geen God is dan Eén.

Want al zijn er zogenaamde goden, hetzij in de hemel, hetzij op de aarde – en werkelijk zijn er goden in menigte en heren in menigte – voor ons nochtans is er maar één God, de Vader, uit wie alle dingen zijn en tot wie wij zijn, en één Here, Jezus Christus, door wie alle dingen zijn, en wij door Hem“ (1 Korintiërs 8:4–6). Net als Amulek verklaart Paulus hier dat er maar één God is – de Vader. Maar hij geeft tevens getuigenis van de goddelijkheid van de Heer Jezus Christus.

Ook elders in het Boek van Mormon wordt het verschil tussen de Vader en de Zoon duidelijk geïllustreerd. Bijvoorbeeld, vlak voor de verschijning van Christus aan de Nephieten na zijn opstanding, hoorde het volk de stem van de Vader die zei: „Ziet Mijn Geliefde Zoon, in Wie Ik Mijn welbehagen heb, in Wie Ik Mijn naam heb verheerlijkt – hoort Hem.“ Toen „blikten zij op nieuw omhoog naar de hemel; en ziet,

zij zagen een Mens uit de hemel nederdalen“ – de Zoon, Jezus Christus (zie 3 Nephi 11:7–8). Dit is een soortgelijke gebeurtenis als volgens het verslag van de Bijbel plaatsvond bij de doop van de Zaligmaker en bij diens transfiguratie; in beide gevallen sprak de Vader vanuit de hemel en getuigde Hij van zijn geliefde Zoon die zich op aarde bevond (zie Mattheüs 3:17; 17:5).

Dat de Godheid één is in doel (de verhoging van de mens) komt zowel in het Boek van Mormon als in de Bijbel duidelijk naar voren. In het Boek van Mormon lezen we hoe de opgestane Christus bad: „Vader, Ik bid niet voor de wereld, maar voor hen, die Gij Mij wegens hun geloof uit de wereld hebt gegeven, dat zij in Mij mogen worden gereinigd, opdat Ik in hen moge zijn, zoals Gij, de Vader, in Mij zijt, opdat wij één mogen zijn, opdat Ik in hen moge worden verheerlijkt“ (3 Nephi 19:29).

In de Bijbel wordt een soortgelijk gebied beschreven dat de Heiland opzond tijdens zijn zending in Palestina (zie Johannes 17:11, 21–22). Bij beide gelegenheden bad Jezus voor eenheid in doel en streven voor al zijn discipelen, net zoals Hij en de Vader één in doel en streven zijn, maar niet één wezen of lichaam vormen.

Is de Zoon van God de Eeuwige Vader?
Zeezrom deed een poging om verwarren te stichten door te vragen: „Is de Zoon Gods de Eeuwige Vader?

En Amulek zeide tot hem: Ja, Hij is de Eeuwige Vader des hemels en der aarde en aller dingen, die daarin zijn; Hij is het Begin en het Einde, de Eerste en de Laatste;

En Hij zal in de wereld komen om Zijn volk te verlossen en zal de overtredingen op Zich nemen van hen, die in Zijn naam geloven“ (Alma 11:38–40).

Het Boek van Mormon stelt duidelijk dat, hoewel Jezus Christus de Zoon van God is, Hij in sommige opzichten ook onze Vader is. Enerzijds is Hij de Vader van deze aarde omdat Hij deze, onder leiding van de Vader, heeft geschapen. Koning Benjamin heeft bijvoorbeeld eens gezegd dat de Heiland „zal worden genoemd: Jezus Christus, de Zoon van God, de Vader des hemels en der aarde, de Schepper aller dingen sedert den beginne“ (Mosiah 3:8; cursivering toegevoegd).

Dit is geen nieuwe leerstelling. Bijbelse profeten hebben evenzeer getuigd dat de Zoon de Schepper van hemel en aarde is geweest. Johannes getuigde: „Alle din-

gen zijn door het Woord geworden en zonder dit is geen ding geworden, dat geworden is“ (Johannes 1:3). Paulus heeft geschreven dat door de Zoon „alle dingen geschapen (zijn), die in de hemelen en . . . op de aarde zijn“ (Kolossenzen 1:16). Maar het is evenzeer duidelijk dat de Zoon als vertegenwoordiger van de Vader optrad; aan de Efeziërs heeft Paulus geschreven over „God, Welke alle dingen geschapen heeft door Jezus Christus“ (Efeziërs 3:9; Statenvertaling).

Ook op een andere manier is Jezus Christus de Vader. Voor hen die het evangelie aanvaarden, wordt Hij door adoptie en verbond en door hun nieuwe relatie met Hem hun Vader. Abinadi doelde op deze verwantschap toen hij over het *nageslacht* van Jezus sprak, de profeten en „allen, die naar hun woorden hebben geluisterd“ (zie Mosiah 15:10–13). Ook koning Benjamin heeft over deze verwantschap duidelijke woorden gesproken. Tegen een groep boetvaardige Nephieten zei hij: „En nu zult gij, wegens het verbond, dat gij hebt gesloten, de kinderen van Christus worden genoemd, Zijn zonen en Zijn dochteren; want zij, heden heeft Hij u geestelijk gewonnen; want gij zegt, dat uw hart door geloof in Zijn naam is veranderd; daarom zijt gij uit Hem geboren en zijt gij Zijn zonen en Zijn dochteren geworden“ (Mosiah 5:7). Aldus wordt Jezus Christus door adoptie de Vader van de rechtvaardigen.

Jezus Christus is ook de Vader omdat de Eeuwige Vader Hem het gezag heeft gegeven Hem te vertegenwoordigen. De opgestane Christus leerde de Nephieten dat zij in zijn naam tot de Vader moesten bidden omdat Hij en de Vader één zijn (zie 3 Nephi 20:31, 35). Jezus had zijn discipelen in Palestina ook geleerd: „Ik en de Vader zijn één“ (Johannes 10:30); toch heeft Hij ook gezegd: „De Vader is meer dan Ik“ (Johannes 14:28). En ook: „Ik ben gekomen in de naam mijns Vaders“ (Johannes 5:43).

Is God een Geest? Sommige lezers van het Boek van Mormon hebben zich zorgen gemaakt over het feit dat er in twee teksten staat dat God een „Grote Geest“ is. Maar hier blijkt weer hoe belangrijk het is een dergelijke tekst in zijn juiste verband te bezien.

Toen Ammon de koning der Lamanieten, Lamoni, het evangelie predikte, vroeg hij hem: „Gelooft gij, dat er een God is?

Hij antwoordde en zeide tot hem: Ik weet niet, wat dat betekent.

Toen zeide Ammon: Geloof jij, dat er een Grote Geest is?

En hij zeide: Ja.

En Ammon zeide: Dit is God" (Alma 18:24-28).

Bij een andere gelegenheid, toen de broer van Ammon, Aäron, tot Lamoni's vader predikte, vroeg de koning: „Is God die Grote Geest, Die onze vaderen uit het land van Jeruzalem heeft geleid?

En Aäron zeide tot hem: Ja, Hij is die Grote Geest, en Hij heeft alle dingen, zowel in de hemel als op de aarde, geschapen" (Alma 22:9-10).

In al deze gevallen aanvaardden Ammon en Aäron eenvoudigweg de definitie die de koningen van God gaven en lieten deze voor wat zij was, totdat zij klaar waren meer waarheid en informatie te ontvangen.

Maar predikten deze zendelingen daarmee een valse leerstelling? Nee; beide koningen werd geleerd dat de „Grote Geest" de Schepper aller dingen in de hemel en op aarde was – Jezus Christus. Tenslotte *was* Jehova, de voorsterfelijke Jezus Christus, een geestelijk wezen, die in die tijd inderdaad een Grote Geest, de Schepper aller dingen, kon worden genoemd.

Het Boek van Mormon maakt heel duidelijk dat de Vader en de Zoon een lichamelijke realiteit zijn, en rekent geheel af met het idee dat Zij geestelijke wezens zijn. Toen de broeder van Jared, bijvoorbeeld, het geestelijke lichaam van de voorsterfelijke Christus zag, zei de Heer: „Zie, dit lichaam, dat jij nu aanschouwt, is het lichaam van Mijn geest; en de mens heb Ik geschapen naar het lichaam van Mijn geest; en zoals Ik er voor u in de geest uitzie, zal Ik aan Mijn volk in het vlees verschijnen" (Ether 3:16).

Tweeduizend jaar later kwam Jehova in het vlees op aarde, waarbij dus zijn geest zijn sterfelijke lichaam binnenging en Hij daarmee het lichamelijke evenbeeld werd van God, dezelfde beeltenis „waarnaar de mens in den beginne was geschapen" (Mosiah 7:27).

Toen de opgestane Christus aan zijn discipelen in Jeruzalem en Amerika verscheen, nodigde Hij hen uit hun hand in zijn zij te leggen en de door de nagels veroorzaakte littekens in zijn handen en voeten te voelen (zie Johannes 20:27; 3 Nephi 11:14). Aan het eind van zijn bezoeken aan de Nephieten zei de *lichamelijke opgestane Heer*: „En nu ga Ik tot de Vader" (3 Nephi 27:28).

Hoewel het Boek van Mormon een uitreksel is waarin zelfs „geen honderdste

deel" staat van wat erin had kunnen staan (zie de Woorden van Mormon 1:5), bevat het toch de volheid van het evangelie van Jezus Christus, de juiste leerstelling omtrent de Godheid daarbij inbegrepen. □

Vraag:
Ik heb gehoord dat Joseph Smith zijn eigen geschiedenis niet zelf geschreven heeft, maar dat deze onder zijn leiding door secretarissen is samengesteld. Als dat waar is, hoe betrouwbaar is die geschiedenis dan?

Antwoord:
Dean C. Jessee,
hoofdmedewerker aan het Smith-instituut
voor kerkgeschiedenis, Brigham Young
University

Elk historisch verslag geeft een beeld van de persoon die het schrijft, van de omstandigheden waaronder dit verslag werd geschreven en van de methoden en regels die voor het schrijven van een dergelijk verslag in die tijd gangbaar waren.

De *History of the Church*, die Joseph Smiths naam draagt, is onder zijn leiding begonnen, en na zijn dood volgens zijn instructies afgemaakt. Deze geschiedenis werd samengesteld aan de hand van de persoonlijke dagboeken van de profeet, zijn correspondentie en andere documenten. Zij die menen dat het werk geen fundamentele historische bron is omdat de profeet er zelf niet zoveel van

heeft geschreven, vergissen zich. De *History of the Church*, met zijn *onschatbare verzameling van eerstehands documenten is nog altijd de belangrijkste bron van historische informatie over het leven van Joseph Smith en de geschiedenis van de eerste heiligen der laatste dagen*.

Het werk geeft ons met een zekere graad van nauwkeurigheid inzicht in de leringen en activiteiten van de profeet. Door te bezien hoe het werk tot stand is gekomen en volgens welke beginselen in die tijd geschiedschrijving werd gedaan, krijgen wij een goed beeld van de aard van de geschiedenis.

Eén van de moeilijkheden die Joseph Smith moest overwinnen was zijn gebrekkige taalkundige scholing. Hij schreef dat het gehele gezin van zijn vader zich moest inspannen om in hun onderhoud te kunnen voorzien. „Daarom hadden wij nooit het voorrecht van een schoolopleiding gehad . . . Mij werd slechts het lezen, schrijven en de beginselen van het rekenen bijgebracht, meer dan dat omvatte mijn scholing niet." [1] Dit gebrek aan een goede taalkennis schijnt de profeet zijn leven lang zorgen te hebben gebaard. Uit zijn nog bestaande correspondentie blijkt dat hij vaak refereerde aan zijn „gebrekkige spreekvaardigheid", zijn beperkte „vermogen om mijn ideeën op papier te zetten", en „de onvolkomenheden van mijn geschreven woord". [2]

Daarom verliet de profeet zich op anderen om voor hem te schrijven. Het is bekend dat meer dan twee dozijn secretarissen hem in al zijn schriftwerk hebben bijgestaan. Daarvan verlieten er negen de kerk (een typisch voorbeeld van de beproevingen in die tijd), en vier andere stierven tijdens de uitvoering van belangrijke schriftopdrachten.

De vervolgingen die de profeet en de kerk ondervonden, vormden een enorme belemmering bij alle pogingen om verslagen bij te houden. In de jaren dat deze geschiedenis werd geschreven trokken de heiligen der laatste dagen, of werden zij gedreven, over twee derde van Noord-Amerika. Een dergelijke wankele situatie had tot gevolg dat sommige verslagen verloren gingen en kwam de nauwkeurigheid van de verslagen die wel bewaard zijn gebleven, niet ten goede. Daar kwam nog bij dat de profeet meermalen gerechtelijk werd vervolgd of gevangen werd gezet, waardoor zijn aandacht weer van het werk aan de kerkgeschiedenis werd afgeleid.

Pas na acht jaar kwam men tot een op-

zet die voldeed en werd er een begin gemaakt met de geschiedenis in haar huidige vorm.

Toen Willard Richards in december 1842 de taak van kerkhistoricus overnam waren er 157 bladzijden geschreven van een werk dat uiteindelijk 2000 bladzijden zou omvatten.

Op 1 maart 1842 werd een aanvang gemaakt met het publiceren van de geschiedenis in de vorm van een serie artikelen in het nieuwsblad *Times and Seasons* te Nauvoo. Op 27 juni 1844, de dag van Joseph Smiths dood, was het manuscript maar gereed tot 5 augustus 1838 en was het gepubliceerd tot december 1831. Er was echter belangrijk materiaal bewaard gebleven dat gebruikt kon worden om de geschiedenis af te maken.

Kort voor zijn dood had de profeet geschreven: „De afgelopen drie jaar heb ik een verslag bijgehouden van alles wat ik gedaan heb, doordat enkele goede, getrouwe en efficiënte secretarissen onafgebroken voor mij aan het werk geweest zijn; zij zijn overal met me naartoe geweest en hebben mijn geschiedenis zorgvuldig bijgehouden; zij hebben nauwkeurig opgeschreven wat ik gedaan heb, waar ik geweest ben, en wat ik gezegd heb.” [3] Sommigen beweren dat de profeet vóór zijn dood, het meeste van wat zijn secretarissen hadden opgeschreven, nog goed doorgenomen heeft.

Toen Joseph Smith in de gevangenis te Carthage was opgesloten gaf hij de kerkhistoricus, Willard Richards, die daar ook was, opdracht om de geschiedenis af te maken. [4] Dat heeft ouderling Richards gedaan en de daaropvolgende tien jaar beheerde hij de verslagen en was hij verantwoordelijk voor het schrijven van de geschiedenis. Na de dood van Joseph Smith werd het werk aan de geschiedenis voortgezet, zelfs toen de heiligen zich gereedmaakten om Nauvoo te verlaten en naar het Rotsgebergte te trekken. Met de toevoeging van 674 bladzijden aan het manuscript was er in de periode tussen de dood van 1e profeet en het vertrek van de heiligen uit Nauvoo, net zoveel gedaan als in de gehele voorgaande periode.

Toen de kerkverslagen in februari 1846 te Nauvoo werden ingepakt voor de tocht naar het westen, was Willard Richards met de geschiedenis tot 1 maart 1843 gevorderd. In de daaropvolgende jaren van ontwrichting is het hem echter nooit gelukt dit werk af te maken. Na de dood van broeder Richards in 1854 zetten George A. Smith en Wilford Wood-

ruff zijn werk voort. Om het verslag zo nauwkeurig mogelijk te maken werd niets nagelaten om zo goed mogelijke informatie te verkrijgen. Eind 1845 ging er bijvoorbeeld een brief uit aan alle heiligen waarin deze werden aangespoord om, wanneer zij op de hoogte waren met wat voor „feit, omstandigheid, incident, voorval of transactie” ook, die in de verslagen zou thuishoren, dit te willen melden. [5]

In augustus 1856 ten slotte, achttien jaar nadat met deze geschiedschrijving was begonnen, was het werk tot aan de dood van Joseph Smith klaar. Het gehele manuscript was in een vergadering aan het Eerste Presidium en andere getuigen voorgelezen voor een algemeen oordeel.

Hoewel geen enkel stuk van dit manuscript van de hand van Joseph Smith zelf is, en blijkbaar er maar weinig van deze tekst daadwerkelijk door hem was gedictreed, schreven zij, die met dit werk belast waren, toch in de eerste persoon, alsof de profeet dit zelf geschreven had; waarom deden zij dat? Deze negentiende-eeuwse stijl had Joseph Smith opzettelijk gekozen; hij had zijn secretarissen opdracht gegeven om een in de eerste persoon geschreven dagelijks verslag op te stellen, dat gebaseerd was op dagboeken die door hemzelf en zijn secretarissen waren bijgehouden. Bovendien, aangezien het dagboek van Joseph Smith geen ononderbroken verslag van zijn leven is, moesten de samenstellers van de geschiedenis de missende gedeelten aanvullen door gebruik te maken van andere bronnen, (dagboeken, kerkperiodieken, notulen en verslagboeken van kerk en civiele organisaties, brieven en documenten die in dossiers bewaard waren gebleven en krantenberichten omtrent de gebeurtenissen in de wereld in die tijd.) Daarbij veranderde zij een indirecte uitspraak in een directe alsof Joseph Smith deze zelf geschreven had.

Dit weergeven van ontbrekende details, een redactionele methode die in die tijd niet ongebruikelijk was, vormde de gehele geschiedenis tot een vlot lopend, samenhangend verslag van de gebeurtenissen. Er bestaan vele andere voorbeelden uit die tijd die erop wijzen dat deze vorm van geschiedschrijving in die tijd heel gebruikelijk was. De Amerikaanse methoden van geschiedschrijving en uitgeven waren in de negentiende eeuw heel anders dan in deze tijd. Jared Sparks bijvoorbeeld, die wordt beschouwd als „de eerste grote samenstel-

ler van nationale verslagen” gaf in 1837 in twaalf delen de *Geschriften van George Washington* uit. Toen zijn werk later met originele manuscripten werd vergeleken bleek dat hij stukken van brieven had herschreven, aanstootgevende passages had veranderd of weggelaten, en stijl-bloempjes en onhandige uitdrukkingen had veranderd.

Lyman E. Butterfield merkt in zijn verhandeling over historische uitgaven in de Verenigde Staten op dat het veranderen van teksten en het zelf maken van teksten die in overeenstemming waren met de gedachten van de schrijver, in die vroegere jaren niet ongebruikelijk was, het gebeurde maar zelden dat een originele tekst in zijn oorspronkelijke vorm werd weergegeven. [6]

De History of the Church is geschreven in het algemene literaire en historische klimaat van die tijd.

Eén van de moeilijkheden waar zij die de geschiedenis samenstelden mee te kampen hadden, was het weergeven van de toespraken en leringen van de profeet. Aangezien geen van de secretarissen van Joseph Smith tijdens diens leven de stenografie machtig was, moesten de verslagen van wat hij gezegd had in normaal schrift worden geschreven. Veel van die verslagen waren vloeiende, logisch samengestelde samenvattingen en werden bijna woordelijk in de geschiedenis opgenomen. In sommige gevallen was het echter noodzakelijk om een toespraak te reconstrueren uit korte aantekeningen en onsamenhangende gedachten. George A. Smith was zeer nauwkeurig in zijn weergave en toen hij daarmee klaar was, werd elke toespraak aan leden van het Eerste Presidium en het Quorum der Twaalf Apostelen, van wie sommigen de toespraak ook zelf gehoord hadden, voorgelezen. Hun op- en aanmerkingen bleken van onschatbare waarde te zijn. Het lijkt geen twijfel dat deze maatregelen een garantie vormden voor de leerstelling juistheid van de verslagen van de toespraken van Joseph Smith, maar het is evenzeer duidelijk dat deze niet zo'n duidelijk beeld van zijn persoonlijkheid en stijl van spreken geven als een woordelijk verslag gedaan zou hebben.

Uit een nauwkeurige analyse van de *History* blijkt wel welke delen zijn ontleend aan stukken die door Joseph Smith persoonlijk geschreven zijn. Zij geven een duidelijk beeld van zijn liefdevolle en warme geest. Het hierna volgende bijvoorbeeld is een stuk in de

History dat ontleend is aan een deel van Joseph Smiths dagboek uit 1835 dat hijzelf geschreven had:

„23 september. Ik was thuis bezig zegeningen voor mijn zeer geliefde broeders uit te schrijven, maar werd daarin steeds gestoord door talloze bezoekers. De Heer heeft onze zielen vandaag gezegend, en moge God, om Christus' wil, ook vannacht immer zijn genade aan ons huis blijven betonen. Vandaag voel ik in mijn ziel sterk de hoop dat broeder Ezra Thayer eenmaal zijn verhoging mag ontvangen. Ook broeder Noah Packard is bij mij thuis geweest en gaf het comité een lening van duizend dollar als steun voor de bouw van het huis des Heren. O, moge God hem honderdvoudig voor deze nobele daad zegenen, ook met de dingen van deze aarde.

Ik voel vandaag zo sterk het verlangen om door de God van Abraham gezegend te worden met voorspoed totdat ik in staat zal zijn om al mijn schulden te betalen; want het is de vreugde van mijn ziel, o Heer, om eerlijk te zijn. U weet dat, Heer. Helpt U mij en ik zal aan de armen geven.” [7]

De *History* zal altijd de voornaamste informatiebron zijn voor gegevens over het leven van de profeet en de geschiedenis van de eerste heiligen der laatste dagen. Gezien het feit dat het Eerste Presidium en het Quorum der Twaalf Apostelen, waarvan sommigen aan de beschreven historische gebeurtenissen zelf hebben deelgenomen, deze geschiedenis helemaal hebben doorgenomen, kan men ervan op aan dat deze betrouwbaar is. Het is goed te weten dat de openbaringen van Joseph Smith die in de Leer en Verbonden staan, ook in de *History of the Church* staan en absoluut waar en betrouwbaar zijn. □

Voetnoten

[1] Joseph Smith („Autobiografie,” 1832), Kirtland Letter Book, blz. 1, manuscript.

[2] Brieven aan Moses Nickerson, 19 november 1833; aan Emma Smith, 6 juni 1832; het origineel hiervan ligt bij de Chicago Historical Society, Chicago, Illinois; en aan Emma Smith, 21 maart 1839.

[3] Toespraak van Joseph Smith, 26 mei 1844, als opgetekend door Thomas Bullock; gepubliceerd in Joseph Smith's *History of the Church*, deel 6, blz. 409.

[4] George A. Smith aan Wilford Woodruff, 21 april 1856.

[5] Manuscript van de *History of the Church*, 16 november 1845.

[6] L.H. Butterfield en Julian Boyd, *Historical Editing in the United States* (Worcester, Massachusetts: American Antiquarian Society, 1963), blz. 19, 24–25.

[7] *History of the Church*, deel 2, blz. 281.

Enige overpeinzingen over persoonlijke vrijheid

Robert M. Wilkes

Bij mij in de straat woont een jongetje dat de bijnaam „koning van de stoep” geniet. Dit jochie toert op z'n kleine zwart- en goudkleurige plastic driewielertje de buurt rond, en gaat helemaal op in zijn eigen verbeeldingswereldje van grote heldendaden. Z'n lievelings-spelletje is met z'n achterwielen tegen het huis aan te gaan staan en dan – met alle kracht en energie die hij in zich heeft – de straat op te schieten, iets wat lang niet on-

gevaarlijk is. Dan gooit hij het stuur om en fietst weer terug. De mensen uit de buurt moeten hem wel horen.

Zijn ouders, die het gevaar hiervan beter beseffen dan hij, waarschuwen en smeken hem herhaaldelijk het niet meer te doen.

Niet zo lang geleden vond zijn vader het nodig hem een flink pak slaag te geven om hem te doen inzien hoe gevaarlijk het is zomaar de straat op te rijden.

Als we niet pianospelen, houden we ons graag voor dat we dat niet doen omdat we het niet willen. Maar in werkelijkheid spelen we niet omdat we er de vrijheid niet toe hebben.

Toen hij het huis in holde, snikte hij: „Ik mag niks van jullie.”

Vanuit het gezichtspunt van een vierjarig jongetje was dit ook zo. Maar wat had hij het mis. Zijn ouders wilden hem zijn plezier niet ontnemen; ze wilden hem beschermen tegen een ongeluk, misschien zelfs de dood. Vrijheid voor hem was voornamelijk doen wat hij wilde, zonder dat daar iemand tussenkwam of hem beperkingen oplegde.

Ik weet van nog een kleine jongen die een flinke tijd geleden uit school kwam en zag dat er een gehuurde piano in de kamer stond. „Wat doet die piano hier?” vroeg hij zijn moeder.

„Die is voor jou,” antwoordde ze.

„Voor mij?” vroeg hij. „Hoezo voor mij?”

„Je krijgt pianoles,” zei ze.

Hij zei dat hij geen pianoles wilde nemen. Maar ze had al voor een lerares gezorgd.

Al gauw begon dit jongetje enige lessen over te slaan. Op een dag vroeg zijn moeder: „Hoe ging je pianoles?”

„Best,” zei hij, „het gaat wel aardig.”

„Typisch,” zei ze, „ik sprak net met je lerares, en zij zei dat je al een paar keer niet op bent komen dagen.” Hij was gesnapt. Hij wist niet wat voor straf hem te wachten stond, maar hij wist wel dat het niet mis zou zijn. Toen zei z’n moeder: „Omdat je dat gedaan hebt mag je geen pianoles meer nemen.”

Hij probeerde zielig te kijken, maar van binnen was hij dolblij met haar besluit. „Ma,” dacht hij, „u heeft de volmaakte straf uitgezocht. Ik hoop dat u er vaak gebruik van zult maken.”

In zijn hart voelde hij zich bevrijd. Hij was bevrijd van het studeren, bevrijd van de lessen, bevrijd van discipline, routine, en reglementering – bevrijd van alles dat zijn vrijheid scheen te beperken.

Als volwassen kerel woonde hij op een dag een kerkdienst bij waar een vrouw zou zingen. Toen zij op het podium stond zei ze: „Mijn begeleider kon vandaag niet komen. Kan iemand anders mij begeleiden?” Ze keek de zaal rond en zag iemand zitten die pianoles had gegeven. „Wilt u

mij begeleiden?” vroeg ze hem. De man kwam naar voren, en ze gaf hem de muziek.

Terwijl hij dit zo gadesloeg, bedacht mijn vriend, die vroeger geen pianoles wilde, zich: „Wat zou ik gedaan hebben als ze mij had gevraagd? Als ze mij had gevraagd, had ik maar één ding kunnen doen: nee zeggen.” Plotseling realiseerde hij zich dat wat hij eens als een groot moment van bevrijding in zijn leven had beschouwd – toen zijn moeder zei: „Je mag geen pianoles meer nemen” – in feite een moment van beperking was geweest. Ze hadden hem tijdens die kerkdienst net zo goed handboeien om kunnen doen, want hij had toch geen piano kunnen spelen, al had hij het nog zo graag gewild. Die andere man was vrij; hij bepaalde zelf of hij speelde of niet. Uiteindelijk is vrijheid dus meer een kwestie van capaciteit en vaardigheid dan van toestemming.

Maar al te vaak geloven we in het sprookje dat het ons vrij staat te doen wat we willen. En het is zo, de meesten van ons zijn vrij om welk vermogen of welke

vaardigheid dan ook te ontwikkelen; maar tot wij ze ontwikkelen, zijn wij de slaaf van ons eigen gebrek aan capaciteit. Ik ben bang dat zelfs in landen waar politieke vrijheid heerst, velen van ons in slavernij leven. Geleid door een verkeerd begrip van het beginsel vrijheid, nemen wij genoegen met beperkte capaciteiten en, daardoor, beperkte keuzemogelijkheden. We maken onszelf wijs dat de enige reden, waarom we bepaalde positieve, productieve dingen niet doen, is, omdat we het niet willen. Bij voorbeeld, als we niet pianospelen, houden we ons graag voor dat we dat niet doen omdat we het niet willen. Maar, in werkelijkheid spelen we niet, omdat het ons niet vrijstaat te spelen. Bedenk, als we maar één keus hebben – in dit geval, niet te spelen – zijn we niet echt vrij.

Het vers dat in 2 Nephi bekend staat als het „tegenstellingen-vers”, geeft aan welke vrijheid ik bedoel.

„Want het is noodzakelijk, dat er een tegenstelling in alle dingen is. Indien dit niet zo ware . . . zou er geen rechtvaardigheid kunnen worden teweeggebracht noch goddeloosheid, geen heiligheid noch ellende, geen goed noch kwaad. Daardoor moesten dan alle dingen noodzakelijk één samengesteld geheel zijn; doch indien alles aldus één geheel ware, zou het onvermijdelijk als dood moeten blijven, leven noch dood hebbende, verderf noch onver-

Een vierjarig kind begrijpt niet dat wanneer ouders hem regels opleggen, ze dit doen om hem te beschermen, niet om zijn plezier te bederven.

derfelijkheid, gelukzaligheid noch ellende, gevoel noch gevoelloosheid” (2 Nephi 2:11).

Verderop in dat hoofdstuk leren we over de val en de verzoening, de processen waardoor de mensheid bevrijd is.

„Welnu, indien Adam niet had overtreeden, zou hij niet zijn gevallen, doch in de hof van Eden zijn gebleven. En alles, wat was geschapen had in dezelfde staat moeten blijven, waarin het verkeerde, nadat het was geschapen; en aldus zou het voor eeuwig zijn gebleven en zonder einde zijn geweest.

En Adam en Eva zouden geen kinderen hebben gehad. Zij zouden daarom in een staat van onschuld zijn gebleven, en geen

Foto van Marty Mayo.

vreugde hebben gehad, want zij kenden geen ellende, en geen goed hebben gedaan, want zij kenden geen zonde” (2 Nephi 2:22–23).

Vrijheid is dus niet vrij zijn van iets – vrij van inmenging, beperking, verantwoordelijkheid – hoewel er wel degelijk dingen zijn waar we vrij van willen zijn. Maar de grootste vrijheid, de vrijheid die van God komt, is de vrijheid om te handelen. Vraag uzelf af: „Wat kan ik in alle vrijheid doen?” In de hof van Eden kenden Adam en Eva vrijheid. Ze waren vrij van alle ongemakken en aardse pijnen. Maar zij moesten dat idyllisch oord verlaten en de sombere wereld ingaan om in vrijheid te kunnen handelen.

Met onze vele mogelijkheden, moeten wij onszelf voortdurend afvragen: „Welke vrijheid heb ik nu die ik een jaar geleden niet had? Welke nieuwe vaardigheid heb ik eigen gemaakt?” Velen van ons gebruiken onze energie om de vrijheid te ontvluchten in plaats van haar binnen ons bereik te brengen. Ik durf te stellen dat als u aan het eind van dit jaar niet kunt constateren dat u meer vrijheid, meer capaciteiten hebt, dat dit jaar u dan niet veel opgeleverd heeft. Welke vrijheid komt er binnen uw bereik? Welke nieuwe keuzemogelijkheden doen zich voor? Denk aan wat de Heiland tegen zijn discipelen zei over vrijheid: „Gij zult de waarheid verstaan, en de waarheid zal u vrijmaken”

(Johannes 8:32). Vaak betekent vrijheid ook een last dragen. Soms willen we die last ontvluchten, in de overtuiging dat we dan vrij zullen zijn. Een paar jaar geleden reed ik op een namiddag in de herfst met mijn bestelwagen de bergen in om wat brandhout te halen. De weg was met sneeuw bedekt, en hoe hoger ik kwam, hoe dieper de sneeuw werd. Op een gegeven moment had ik een hooggelegen punt bereikt, waar de sneeuw wel erg diep was. Ik ging langs de kant van de weg staan en kwam prompt vast te zitten. Ik haalde wat stukken hout voor de wielen weg, maar kwam niet vooruit. Het begon al donker te worden. „Misschien komt er wel iemand langs,” dacht ik. „In de tussentijd kan ik net zo goed wat hout hakken.” Al gauw had ik een hele lading brandhout, maar er was nog niemand langsgesproken. „Dan kan ik maar beter gaan lopen,” dacht ik.

Ik besloot echter nog één keer te probe-

ren de auto in beweging te krijgen. Ik zette hem in z'n versnelling, en langzaam maar zeker kwam ik weer op de weg. Door die lading brandhout hadden de wielen grip gekregen op de sneeuw. *Wat met een lege auto niet kon, kon wel met een volle.* We moesten niet leeg rondlopen. Vaak besteden we veel te veel energie aan het ontvluchten van onze lasten. Het is een foutief denkbeeld dat te veel werk ons altijd van onze vrijheid berooft. Vaak is het niet dat we teveel te doen hebben, maar juist te weinig, en dat is de reden dat we nauwelijks op gang komen en geen grip hebben. Het is zelfs zo, dat de last met de vrijheid gepaard gaat.

Vaak houdt vrijheid uitgeganging in. Als mijn vader mij vroeger iets verbodde, zei hij altijd iets wat ik toen niet begreep, maar waar ik nu de wijsheid van inziet: „Ik zeg deze ene keer nee, om duizend keer ja te kunnen zeggen.”

God is de hoogste van alle wezens, omdat Hij, onder andere, de meeste vrijheid bezit. En Hij heeft ons uitgenodigd te worden als Hij. Soms moet Hij „nee, dat mag niet” tegen ons zeggen, maar door die ene nee kunnen duizend mogelijkheden om ja te zeggen worden gecreëerd.

Mogen wij allen een verlangen ontwikkelen naar de vrijheid die ons in staat stelt te *handelen*. Mogen wij nooit vergeten dat de vrijheid om niets te doen, de meest meelijwekkende, pijnlijke en beklagenswaardige slavernij van alle is. Wij zijn hier om onze energie te besteden aan het verkrijgen van goddelijke eigenschappen en capaciteiten. Mogen wij de wijsheid hebben om deze kans met enthousiasme aan te grijpen. □

Robert M. Wilkes, voorzitter van de afdeling recreatieve opleidingen van Ricks College, Rexburg (Idaho), is vader van zes kinderen. Momenteel is hij werkzaam als ringpresident.

De autoriteit van de geestelijke verzorger

Victor W. Matthews

Jaren geleden woonde mijn broer, LeRoy E. Matthews, met zijn gezin in een stad waarin zich ook een staatsziekenhuis bevond. Op een dag werd hij door ziekenhuisdirecteur uitgenodigd voor een kort gesprek. De directeur vertelde hem dat hij na ampele overweging had besloten Roy te vragen het komende jaar als geestelijke verzorger in het ziekenhuis te fungeren. Hij verklaarde verder dat het al vele jaren de gewoonte van het ziekenhuis was geweest om elk jaar een geestelijke verzorger van telkens een ander kerkgenootschap in die stad te benoemen. Tot op dat moment waren er altijd geestelijke verzorgers van andere kerken benoemd geweest, hoewel ongeveer de helft van het aantal inwoners van de stad heiligen der laatste dagen waren. Roy zei de directeur dat hij zich zeer vereerd voelde en deze benoeming met genoegen accepteerde.

Een paar dagen later werd Roy echter

nog eens op het kantoor van de directeur geroepen om daar te horen dat de geestelijke verzorgers van de andere kerken bezwaar tegen zijn benoeming hadden gemaakt. Zij hadden wel duidelijk gemaakt dat zij niets tegen Roy Matthews persoonlijk hadden, maar zij hadden grote bezwaren tegen zijn benoeming als geestelijke verzorger van het ziekenhuis omdat hij zelfs „geen geordende dienaar van het evangelie was”.

De directeur vroeg hem vervolgens of Roy enig document had waaruit zijn positie als een evangeliedienaar zou blijken. Roy zei hem dat hij dat meteen thuis zou gaan ophalen en binnen het uur daarmee terug zou zijn. Kort daarop kwam Roy weer op dat kantoor terug en gaf de directeur een kaartje waarop zijn priesterschapslin getypt stond, een lijst waaruit men kan zien via welke broeders in het verleden successievelijk dit gezag op hem

was bevestigd. De directeur las het kaartje aandachtig en zei toen: „Bedoel jij, Roy, dat jij jouw gezag tot op onze Heer kunt terug traceren?”

„Ja zeker, dat is juist,” was zijn antwoord.

De directeur gaf uiting aan zijn vreugde en verbazing en vroeg of hij het kaartje een paar dagen mocht houden. Roy zei natuurlijk dat dat best was.

Een paar dagen later werd Roy weer op dat kantoor geroepen, waar de directeur hem zei een bespreking met de andere geestelijke verzorgers te hebben gehad.

Hij had hun Roy's gezagslijn voorgelezen en vroeg hun toen of zij iets hadden dat hier op leek. Hun enige antwoord was dat zij allemaal op een theologische school waren opgeleid en geordend.

Zonder enig verder protest of verdere tegenwerpingen werd Roy benoemd. □

*De vriendschapsbanden
die wij in het zendingsveld
met zendelingcollega's
en bekeerlingen smeden,
worden eeuwige banden.*

In het Oude Testament lezen we dat er een tijd was dat de koning van Syrië oorlog met Israël voerde. Tweemaal stond het Syrische leger klaar voor een verrassingsaanval, de overwinning leek zeker. Zij overwonnen echter niet. Elisa, een man Gods, waarschuwde de koning van Israël en openbaarde hem de plaats van het kamp van de Syriërs.

Toen de koning van Syrië in de gaten kreeg dat het Elisa was die hem steeds dwarsboomde, zond hij spionnen om er achter te komen waar de profeet was. Hij kreeg toen te horen dat Elisa zich in een plaats, die Dotan heette, ophield. Onder dekmantel van de nachtelijke duisternis zond hij een heel leger en omsingelde Dotan met haar inwoners, hopend dat hij op die manier Elisa te pakken zou krijgen.

Heel vroeg in de ochtend stonden Elisa en zijn knecht op en merkten toen dat zij door de vijand omsingeld waren. De angstige dienstknecht riep uit: „Ach, mijn heer! wat moeten wij doen?” Elisa antwoordde heel rustig: „Vrees niet, want zij, die bij ons zijn, zijn talrijker dan zij, die bij hen zijn. Toen bad Elisa: Here, *open toch zijn ogen*, opdat hij zie.” De ogen van de jongeman werden geopend en hij zag dat „de berg vol (was met) vurige paarden en wagens rondom Elisa” (zie 2 Koningen 6:8-18).

Ik heb het gevoel dat heiligen der laatste dagen (zowel oude als jonge) soms angst hebben om zendingswerk te doen, een angst waardoor zij zich gaan afvragen: „Moet ik een roeping aanvaarden? Moet ik een zending vervullen?”

Net zoals de knecht van Elisa hebben zij maar een beperkte visie van dat werk; hun ogen zijn nog niet opengestaan voor de mogelijkheden en zegeningen van het full-time dienen van de Heer en hun naasten. Daarom houden zij zich op een afstand en vragen zich af of zij daar wel

aan mee moeten doen.

Net zoals Elisa voor zijn angstige dienstknecht bad, zou ik ook voor u, en voor alle toekomstige zendingelingen willen bidden, dat God u de ogen wil openen en u in staat wil stellen de geest van het zendingswerk te vatten. Ik bid dat u duidelijk gaat zien dat u de waarheid geheel dient te aanvaarden en deze met anderen moet delen en elk mens moet uitnodigen om tot Christus te komen. Ik bid dat u voelt hoe dringend het beroep van de levende profeet op de kerk is om meer zendingelingen te verkrijgen en dat u een glimp kunt waarnemen, net zoals de knecht van Elisa, van de hemelse krachten en macht die dit werk ondersteunen en omringen.

De profeet Alma heeft eens gezegd: „Want ik weet, dat Hij (God) de mensen geeft volgens hun verlangen” (Alma 29:4). Ik geloof in de waarheid van dit beginsel. Als wij ergens krachtig genoeg naar verlangen en er met ons gehele hart naar streven, is het zeer waarschijnlijk dat wij het ook verkrijgen; vastbeslotenheid wekt onze innerlijke kracht op en wij kunnen aanspraak maken op goddelijke hulp.

Misschien wordt uw verlangen om een zending te vervullen groter wanneer u een duidelijker begrip heeft van de zegeningen die aan dit werk verbonden zijn. God geeft vaak in een openbaring niet alleen bepaalde geboden, maar ook de zegeningen die aan het nakomen daarvan zijn verbonden. Hij heeft bijvoorbeeld het woord van wijsheid gegeven en daarbij tevens een aantal zegeningen genoemd die het deel zullen zijn van hen die deze geboden naleven. Ik wil graag enige zegeningen met u bespreken die aan het verrichten van full-time zendingswerk zijn verbonden. Ik kan ze niet allemaal noemen omdat het er zoveel zijn, maar enige meest voorkomende wil ik u wel noemen.

Laat mij echter, voordat ik deze zegen-

ningen bespreek, u een woord van waarschuwing geven. De profeet Joseph Smith kreeg eens, tijdens een heel kritieke fase in zijn leven, de volgende waarschuwing: „Ik (mocht) met het verkrijgen der platen geen ander doel voor ogen . . . hebben dan God te verheerlijken en mij door geen

Ouderling Carlos E. Asay

Zendingswerk en zegeningen

enkele andere drijfveer . . . laten leiden, dan de opbouw van Zijn koninkrijk" (JSG 46). Met andere woorden, Joseph werd gewaarschuwd dat het uitvoeren van zijn goddelijke werk uit geen enkel zelfzuchtig motief mocht voortkomen. Zelfzuchtige motieven zijn geheel in strijd met het le-

ven van de Heiland en diens leringen. Onzelfzuchtige motieven daarentegen voegen een element van reinheid en openheid aan het werk toe en nodigen de Geest uit. Wanneer wij geheel onzelfzuchtig ons in deze heilige roeping verliezen, en er alleen op uit zijn om zielen te redden, zullen

wij vele onverwachte zegeningen of voorrechten ontvangen. Hier volgen er enkele.

Vreugde

Wij kennen allemaal wel de tekst: „En wanneer gij al uw dagen zoudt besteden

met bekering tot dit volk te prediken, en slechts één ziel tot Mij brengt, hoe groot zal dan uw vreugde met deze zijn in het koninkrijk Mijns Vaders!" (Leer en Verbonden 18:15)

In dit verband wordt met vreugde geen vluchtig gevoel of voorbijgaand plezierje bedoeld; het is een diep en blijvend gevoel van geluk.

President Heber J. Grant heeft daarover eens het volgende getuigenis gegeven: „Ik heb tijdens mijn zending meer vreugde gevoeld dan ooit daarvoor of daarna.

De mens is opdat hij vreugde moge hebben, en de vreugde die ik tijdens mijn zending heb gevoeld was grootser dan ik ooit ergens anders heb gevoeld" *Improvement Era* van oktober 1936, blz. 659).

En dit werd gezegd door iemand die over de gehele wereld had gereisd en die betrokken was geweest bij vrijwel elk aspect van het evangelie.

Ik nodig u allen uit om te lezen welk een vreugde Ammon had toen hij aan zijn zendingservaringen terugdacht. Ammon

heeft toen onder meer gezegd: „ik ben vervuld van vreugde, ja, mijn hart is overvol van blijdschap, en ik wil mij in mijn God verheugen. . . . Nog niet het kleinste deel van hetgeen ik gevoel kan ik onder woorden brengen" (Alma 26:11, 16). Vreugde, onbeschrijflijke vreugde!

Gewetensrust

Gewetensrust is een heel rustig, kalm gevoel dat over iemand komt die het juiste, op het juiste tijdstip en om de juiste redenen, heeft gedaan. Wanneer wij fouten maken of aanstoot geven wordt de Geest gekwetst. Wanneer wij doen wat juist en goed is, wordt de geest rustig en kalm.

Door bewuste ongehoorzaamheid kan de geest geheel worden verstikt, maar door bewuste gehoorzaamheid kan de geest zeer gevoelig worden, door de influisteringen van de Heilige Geest. Ik geloof dat wij allemaal een bijna foutloos leven kunnen lijden als wij steeds scherp

naar de stem van ons geweten blijven luisteren.

Wij weten allemaal wel dat van elke heilige der laatste dagen wordt verwacht dat hij zendingswerk doet en dat een levende profeet een oproep voor meer zendingen heeft gedaan, doelend op het feit dat iedere waardige jongeman een zending dient te vervullen. Deze dingen staan in ons brein en hart geregistreerd; wij weten dat ze waar zijn. Daarom zullen wij pas dan een rustig geweten hebben wanneer wij dit gebod hebben gehoorzaamd en onze zending hebben vervuld.

Ouderling George Albert Smith heeft ons over het vervullen van deze plicht het volgende geleerd: „Dit (het vervullen van deze plicht) zal de getrouwen, zal hun die deze plicht nakomen zoals van hen verwacht wordt, onbeschrijflijke vrede en geluk geven; daardoor zullen zij, te zijner tijd, wanneer het werk in dit leven is gedaan, toe bereid zijn om in de tegenwoordigheid van hun Schepper te komen, en door Hem worden aangenomen om wat zij hebben gedaan." (*Conference Report* van april 1922, blz. 53.)

Groeien in kennis van het evangelie

De zendingen hebben de opdracht twee uur per dag te studeren – één uur voor zichzelf en één uur met hun collega. Door eenvoudig het vastgestelde studieschema voor zendingen te volgen leest een zending verscheidene malen het Boek van Mormon, het Nieuwe Testament, de Leer en Verbonden en delen van het Oude Testament. Daar komt nog bij dat hij belangrijke evangeliebeginselen grondiger gaat bestuderen wanneer hij de zendingenlessen en aanverwante leerstellingen gaat beheersen.

Steeds weer deze lessen onderwijzen en daarbij voortdurend antwoord moeten geven op vragen en tegenwerpingen geeft de zending nog veel meer gelegenheid om te leren. Je leert iets pas goed als je het moet onderwijzen.

Groeien in geloof

Ouderling James E. Talmage heeft over geloof het volgende gezegd: „Geloof kan . . . in zekere zin passief zijn en alleen op instemming of aanvaarding berusten, maar de schriftuurlijke betekenis van dit

Nieuws uit de regio

April 1986

Sinds het overlijden van president Spencer W. Kimball op 5 november 1985 wordt de kerk geleid door president Ezra Taft Benson, met als eerste raadgever president Gordon B. Hinckley, en als tweede raadgever president Thomas S. Monson. President Marion G. Romney is president geworden van het Quorum der Twaalf Apostelen, waarbij ouderling Howard W. Hunter als waarnemend president fungeert. President Ezra Taft Benson, 86, werd in juli 1943 geroepen als lid van de Raad van Twaalf en fungeerde sinds december 1973 als president van deze raad. President Gordon B. Hinckley, 76, werd in april 1958 als assistent van het Quorum der Twaalf Apostelen steun verleend. In oktober 1961 werd hij lid van dit quorum. In juli 1981 werd hij raadgever van president Spencer W. Kimball, en in december 1982 tweede raadgever in het Eerste Presidium, een positie die hij bekleedde totdat hij automatisch ontheven werd bij het overlijden van president Kimball. President Thomas S. Monson, 59, werd in oktober 1963 als lid van het Quorum der Twaalf Apostelen geroepen. Met zijn 36 jaar was hij één van de jongste apostelen die ooit in deze tijd geroepen werd.

President Marion G. Romney, president van de Raad der Twaalf, heeft bijna de helft van zijn leven als algemeen autoriteit doorgebracht. In april 1941 werd hij geroepen als assistent van het Quorum der Twaalf Apostelen, in oktober 1951 werd hij lid van dit quorum. In juli 1972 werd hij als tweede raadgever van president Harold B. Lee geroepen. Hij was president Kimballs tweede raadgever, en werd bij het overlijden van president N. Eldon Tanner als eerste raadgever aangesteld. Vanwege president Romney's zwakke gezondheid is president Howard W. Hunter, tweede in anciënniteit in het quorum, aangewezen als waarnemend president. President Hunter, 79, werd in oktober 1959 als lid van de Raad van Twaalf geroepen. Ter nadere kennisgeving volgen hieronder hun beknopte biografieën.

Biografieën

President Ezra Taft Benson

"Wat is het beste voor het koninkrijk?"

Het antwoord op deze vraag is voor president Benson altijd de beslissende factor geweest bij alle zaken die in zijn leven onder zijn aandacht komen. Van zijn vroegste jeugd af heeft hij gestreefd naar wat het beste is voor het werk van de Heer, voor het koninkrijk van God op aarde. Hij heeft zijn eigen belangen altijd ondergeschikt gemaakt aan dit doel. Dit is altijd het uiteindelijke doel van zijn leven geweest.

Na meer dan 42 jaar algemene leidinggevende posities bekleed te hebben in de kerk, werd president Benson geordend en aangesteld als profeet, ziener en openbaarder, en als president van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. Dit gebeurde tijdens een bijzondere vergadering van het Quorum der Twaalf Apostelen, op zondag 10 november 1985 in één van de bovenkamers van de Salt Lake-tempel.

Krachtens zijn huidige positie predeeert hij op het ogenblik over al het werk van de Heer op aarde. Zoals in de Schriften staat: "En verder is het de plicht van de President over de Hogepriesterschap om over de ganse kerk te presideren, en gelijk Mozes te zijn - Ziet, hier is wijsheid; ja, een ziener, openbaarder, vertaler, en profeet te zijn, en alle gaven Gods te bezitten, die Hij aan het hoofd der kerk schenkt" (LV 107:91, 92).

Verder staat er geschreven: "Het Presidentschap van de Hogepriesterschap naar de orde van Melchizedek, heeft het recht in alle ambten der kerk te fungeren" (LV 107:9). En het Melchizedeks priesterschap is "Het Heilige Priesterschap naar de Orde van de Zoon Gods" (LV 107:3).

Volgens de gevestigde orde van de kerk in deze bedeling gaat in geval van overlijden van de president de macht om over de hele kerk te presideren over op het Quorum der Twaalf Apostelen. De samenstelling van het Eerste Presidium is geen kwestie van verkiezing. De president van het Quorum der Twaalf

Apostelen is het senior-lid van dat quorum wat betreft het aantal jaren sinds zijn ordening tot apostel. De onmiddellijke opvolging van de overleden president door de president van het Quorum der Twaalf Apostelen is een vastgesteld patroon. Onder deze omstandigheden beschikt het Quorum der Twaalf Apostelen over alle benodigde autoriteit om de quorumpresident te ordenen tot het hoofd van de gehele

Ezra Taft Benson als zendeling in Groot Brittannië, 1921-1923.

In de jaren vijftig poseerde de toenmalige secretaris van landbouw, Ezra Taft Benson, rechts, met zijn gezin in zijn woning in Washington D.C. voor deze foto. Zuster Benson zit links. Tussen haar ouders staat Flora Beth. Op de achterste rij, van links naar rechts, staan Reed, Bonnie, Barbara, Beverly en Mark. Alle kinderen zijn nu getrouwd en hebben hun eigen gezin, waardoor president en zuster Benson nu 34 kleinkinderen en twintig achterkleinkinderen rijk zijn.

kerk. Hij op zijn beurt kiest zijn eigen raadgevers, en deze drie samen vormen het Quorum van het Eerste Presidium - allen tot deze ambten aangesteld door handoplegging door de Twaalf.

Deze procedure werd gevolgd toen president Benson tot die verantwoordelijke positie geordend en aangesteld werd. Onmiddellijk koos hij ouderling Gordon B. Hinckley als zijn eerste raadgever en ouderling Thomas S. Monson als zijn tweede raadgever.

De procedure waardoor de president van de kerk ook profeet, ziener en openbaarder wordt, werd vastgelegd toen de kerk op 6 april 1830 werd georganiseerd. De Heer maakte zijn wil hieromtrent door openbaring bekend, en deze openbaring legde alle leden van de kerk de plicht op om de president volledig te steunen:

"Daarom moet gij, Mijn kerk, acht geven op al zijn woorden en geboden, die

hij u zal geven, zoals hij ze ontvangt, en in alle heiligheid voor Mij wandelen; Want gij moet zijn woord ontvangen in alle geduld en geloof, alsof het uit Mijn eigen mond kwam."

Toen deed Hij de heiligen de volgende prachtige belofte:

"Want indien gij deze dingen doet, zullen de poorten der hel u niet overweldigen: ja, de Here God zal de machten der duisternis voor u verspreiden en de hemelen voor uw welzijn en voor de heerlijkheid Zijns naams doen schudden" (LV 21:4-6).

Alle autoriteit die door de engelen aan Joseph Smith is gegeven, wordt door handoplegging overgedragen op iedere volgende president van de kerk. Zodoende bezit president Benson, als de nieuwe leider, alle sleutels die hersteld zijn om deze bedeling voort te zetten ter voorbereiding op de wederkomst

van de Heer. President Benson is de dertiende president van de kerk. Het is met nederigheid en toewijding dat hij zijn taak aanvaardt. Hij zal zich in de geest van de Schriften van zijn verantwoordelijkheid kwijten, in vriendelijkheid en liefde. Hij zal er voortdurend naar streven het woord des Heren te weten en toe te passen in deze belangrijke periode in de geschiedenis van de kerk.

President Benson presideerde bijna twaalf jaar lang de Raad der Twaalf, een taak die de zijne werd toen president Spencer W. Kimball president Harold B. Lee in het Eerste Presidium opvolgde.

President Kimball stelde hem op 30 december 1973 aan. Hij leidde het quorum met grote doelmatigheid, voortdurende inspiratie en een nimmer afnemende liefde voor zijn broeders. Voortdurend hield hij hun welzijn voor ogen.

Als hij hen hun taken toebedeelde, had hij altijd het beste met hen voor, met "wat het beste was voor het koninkrijk".

Voortdurende harmonie was het kenmerk van zijn werkzaamheden in de Raad der Twaalf. Voor alle betrokkenen was het een werk van liefde en goede wil. Deze broeders waren volledig in harmonie met het woord des Heren, die zei: "Ik zeg tot u: Zijt één; en indien gij niet één zijt, zijt gij de Mijnen niet" (LV 38:27).

Bij zijn aanvaarding van het presidentschap van de kerk kan hij rekenen op de onvoorwaardelijke liefde en ondersteunende macht van de Twaalf en alle andere algemene autoriteiten. Zij zullen in de ware geest van hun roeping met hem samenwerken om de voortgang van het koninkrijk van God in alle delen van de vrije wereld te bewerkstelligen. President Benson is gedurende zijn gehele leven op deze nieuwe taak voorbereid. Van zijn vroegste jeugd af is hij aan het werk toegewijd geweest. Als kind was de macht van God al in zijn leven zichtbaar. Toen hij geboren werd dacht men dat hij niet lang zou leven, maar door de zegeningen van het heilige priesterschap bleef hij gespaard en werd het hem vergund een leven van dienstbetoon aan zijn Meester te leiden.

President Benson heeft een lange en afwisselende loopbaan in de kerk achter de rug, die in zijn jeugd begon als diaken en scout. Naarmate de jaren verstreken werd hij volledig actief in de OOV en de priesterschapsquorums. Hij was werkzaam als OOV-superintendent van de wijk en de ring in Boise (Idaho).

Tweemaal bekleedde hij de positie van ringpresident, éénmaal in Boise (Idaho) en later in Washington D.C. Hij was in de laatste hoedanigheid werkzaam toen hij in juli 1943 geroepen werd als lid van de Raad der Twaalf.

In scouting ontving hij de drie hoogste onderscheidingen op dit gebied in Amerika. Vele jaren was hij lid van de nationale raad, de B.S.A., het overkoepelend orgaan van het hele scouting-gebeuren in de Verenigde Staten. In deze positie volgde hij president George Albert Smith op.

Als lid van de Raad der Twaalf heeft hij de hele wereld bereisd, bezocht hij honderden ringen en alle zendingsgebieden,

en organiseerde daarbij vele nieuwe units. Als apostel heeft hij vele ringen georganiseerd, waaronder: Tokio Japan (15 maart 1970); Melbourne Australië (22 augustus 1971); Osaka Japan (12 september 1972); Manila Filipijnen (20 mei 1973); Belfast Ierland (9 juni 1974); Kopenhagen Denemarken (16 juni 1974); Helsinki Finland (16 oktober 1977); München Duitsland (23 oktober 1977); Nagoya Japan (10 mei 1978); Nauvoo Illinois (18 februari 1979); Wenen Oostenrijk (20 april 1980); Brazilië Brazilië (12 oktober 1980); Naha Okinawa Japan (23 oktober 1980); San Juan Puerto Rico (14 december 1980); Bern Zwitserland (3 mei 1981); Milaan Italië (7 juni 1981); Genève Zwitserland (20 juni 1982) en Barcelona Spanje (31 oktober 1982).

Eén van de opmerkelijkste ervaringen in zijn bediening was de opdracht om na de Tweede Wereldoorlog naar Europa te komen om het werk van de kerk aldaar te reorganiseren (door de oorlog was dit hard nodig geworden), en toe te zien op de distributie van voedsel, kleding, beddegoed en medicijnen aan de heiligen die de verwoestingen van de strijd hadden overleefd.

Gedurende deze tijd bezocht hij heiligen in dertien landen, voorzagen hen van de zo nodige voorraden, vergaderde met hen in grote en kleine groepen, hen

altijd inspirerend tot geloof in God en de wetenschap dat Hij voor hen zou zorgen.

Duitsland binnenkomen was het moeilijkst, maar naarmate de Heer deuren opende en vrienden op zijn weg plaatste, was hij in staat de meeste heiligen in dat land te bereiken. In Polen ging het eender. Alleen door goddelijk ingrijpen werd hij toegelaten. Hij bezocht alle Scandinavische landen, en wijdde Finland in voor het prediken van het evangelie. Hij arbeide in Nederland, Frankrijk, België, Tsjecho-Slowakije, Oostenrijk, Zwitserland en Groot-Brittannië, sterkte de heiligen geestelijk, en voorzagen hen waar nodig van voedsel, medicijnen en beddegoed.

Dit alles werd mogelijk gemaakt door samenwerking met de afdeling welzijnszorg van de kerk in de Verenigde Staten. Vanuit Salt Lake City werden, zolang dat nodig was, vele vrachtwagenladingen met voorraden uit de magazijnen van de welzijnszorg verscheept. Het was president Bensons verantwoordelijkheid deze goederen te distribueren.

Om zich toegang tot een aantal landen te verschaffen moest hij natuurlijk samenwerken met militaire bevelhebbers. Meestal was het erg moeilijk deze landen binnen te komen. Maar weer opende de Heer de weg. Op een gegeven

Op deze foto uit 1953 zit president Benson aan zijn bureau in Washington D.C., waar hij acht jaar lang werkzaam was als secretaris van landbouw van de Verenigde Staten.

moment moest hij naar Berlijn. Toen hij vroeg of hij generaal Joseph T. McNarney, de vier-sterren generaal die toentertijd verantwoordelijk was voor alle Amerikaanse strijdkrachten in Europa, kon spreken, werd hij snel afgewimpeld door de secretaris van de generaal. Teleurgesteld keerde hij naar zijn auto terug waar hij de Heer nederig vroeg de weg voor hem te openen. Hij ging weer naar het kantoor van de generaal en werd dit keer onmiddellijk toegelaten, en hij kreeg de nodige medewerking.

De generaal herinnerde hem eraan dat hij de eerste Amerikaanse burger sinds de militaire bezetting was die per auto naar Berlijn zou reizen, en voegde hieraan toe dat het leger geen verantwoordelijkheid kon dragen voor zijn veiligheid. President Benson verzekerde hem dat hij niet bang was voor zijn eigen veiligheid, en dat hij wist dat de Heer over hem zou waken. Dit soort voorvallen herhaalde zich keer op keer. President Benson moest snel van Parijs naar Den Haag vliegen. De vliegtuigen hadden geen plaats. Door vasten en gebed verkreeg hij drie plaatsen, één voor hemzelf, één voor zijn secretaris, en één voor een militair geestelijk verzorger van de kerk die hem vergezelde. Richard Ranglack, een plaatselijk Duits lid van de kerk, vergezelde broeder Benson naar een magazijn waar voorraden

uit Utah waren opgeslagen. Broeder Ranglack vroeg: "Bedoelt u dat deze dozen vol voedsel zitten?" "Ja", antwoordde president Benson, "met voedsel, kleding, beddegoed, en naar ik hoop wat medicijnen."

Ze maakten een paar dozen open. De eerste bevatte graan. Broeder Ranglack kon het niet geloven. Hij liet het graan tussen zijn vingers door lopen, en begon als een kind te huilen. De tweede doos zat vol met gedroogde bonen. Weer hilde broeder Ranglack en zei: "Broeder Benson, ik kan haast niet geloven dat mensen die ons nog nooit gezien hebben zoveel voor ons doen."

Dit voorval was typerend voor vele ervaringen tijdens deze opdracht. Gedurende deze en andere opdrachten hield president Benson altijd de woorden van zijn vader in gedachten, die hem, met zijn moeder, geloof in het gebed had bijgebracht. Zijn vader zei: "Bedenk, dat wat je ook doet, of waar je ook bent, je nooit alleen bent. Onze Hemelse Vader is altijd nabij. Je kunt door het gebed zijn hulp ontvangen." Steeds weer ondervond President Benson dat dit waar is. De Heer liet hem niet in de steek.

Twintig jaar na zijn opdracht in het door de oorlog geteisterde Europa werd hij weer teruggestuurd als president van de Europese zendingsgebieden, met hoofdkwartier in Frankfort. Ook daar

bleek hem vele malen dat de hand des Heren met hem werkte.

Ook zag hij wat voor groei er sinds de oorlogsjaren had plaatsgevonden. Ringen waren georganiseerd, nieuwe zendingsgebieden geopend, en duizenden mensen waren lid van de kerk geworden. Deze zending duurde van 1 januari 1964 tot 14 september 1965.

Vanuit zijn hoofdkwartier in Duitsland leidde hij het werk in Italië, waar zich sterke gemeenten ontwikkelden. Onder zijn leiding werden ook zendelingen naar Libanon gestuurd. In februari 1965 werkten er twintig zendelingen in Italië, die het fundament legden voor de huidige organisatie van één ring en drie zendingsgebieden in dat land. President Benson keerde later zelf terug om de Ring Milaan te organiseren.

Eén van de opmerkelijkste perioden van zijn leven begon toen hij tot secretaris van landbouw benoemd werd in het kabinet van president Dwight D. Eisenhower.

Hij had deze verantwoordelijkheid niet geambeeerd. Toen president Eisenhower hem deze betrekking in eerste instantie aanbood, weigerde hij. Hij ging bij president David O. McKay te rade, die toen president van de kerk was, en zei hem dat hij liever zijn werkzaamheden als lid van de Raad der Twaalf voorzette.

President McKay adviseerde hem echter na de verkiezingen naar New York te gaan, waar president Eisenhower zijn hoofdkwartier had, en een gesprek met hem te hebben. De nieuw gekozen president vertelde ouderling Benson over de hoge achting die de boeren van het land voor hem hadden, en dat het wenselijk was dat hij lid van het kabinet werd als secretaris van landbouw.

Weer ging ouderling Benson bij president McKay te rade, die hem zei dat het zijn vaderlandse plicht was gehoor te geven aan deze oproep van de regering van de Verenigde Staten. Toen aanvaardde president Benson zijn benoeming.

Acht jaar was hij in die hoedanigheid werkzaam. President Eisenhower had de secretaris gezegd dat hij hem graag in het kabinet had gedurende zijn eigen verblijf in het witte Huis. Secretaris Benson voldeed aan dit verzoek.

In deze functie reisde hij over de hele wereld, overlegde met vele staatshoof-

President Benson, die altijd van gezinsactiviteiten gebonden heeft, in vrijetijdskleding op een familiebijeenkomst in de open lucht.

den, en slaagde erin een vooruitstrevend en gedegen landbouwbeleid ten uitvoer te brengen.

Bij zijn opdracht waren veel andere landen gebaat, daar hij een belangrijke rol speelde bij de hulp aan behoeftige landen.

Op 4 augustus 1899 is President Benson geboren te Whitney, Franklin County (Idaho). Hij is de zoon van George T. Benson en Sarah Dunkley, en is een achterkleinzoon van de apostel Ezra Taft Benson, één van de eerste pioniers die op 24 juli 1847 met Brigham Young de Zoutmeervallei bereikten.

Zijn grootouders bevonden zich onder de eerste pioniers die zich in de Cachevallei vestigden, op de grens tussen Utah en Idaho. In Idaho groeide hij op een boerderij op en beheerde er zelf een van 1923 tot 1930.

Hij is de oudste van elf kinderen. Toen hij twaalf was en zijn vader op een tweejarige zending voor de kerk geroepen werd, nam hij de verantwoordelijkheid op zich voor een kudde melkkoeien. Hij bekostigde zijn opleiding door op een boerderij te gaan werken.

Op 10 september 1926 werden Flora Smith Amussen en Ezra Taft Benson in de Salt Lake-tempel aan elkaar verzegeld door ouderling Orson F. Whitney, die president Bensons zendingspresident was geweest en naar wie president Bensons geboorteplaats (Whitney, Idaho) vernoemd is.

President Benson en zijn vrouw hebben zes kinderen, 34 kleinkinderen en twintig achterkleinkinderen.

Flora Amussen is de jongste dochter van Carl C. Amussen, uit Denemarken, die in 1848 ten tijde van de goudkoorts in Australië een vooraanstaand juwelier en horlogemaker was. Hij werd in Liverpool lid van de kerk en emigreerde naar Utah. In 1865 stak hij de vlakten over. Hij opende een juwelierszaak in Salt Lake City aan 60 South Main Street.

Flora's moeder was Barbara Smith Amussen, geboren in Tooele (Utah) en dochter van Schotse pioniers. Flora's vader stierf toen zij slechts een jaar oud was en haar moeder bracht als weduwe een gezin met zes kinderen groot.

Toen president Benson Flora voor het eerst zag, voelde hij dat zij zijn vrouw zou worden. Op een dag stond hij met

President Benson, grootgebracht op een boerderij, houdt na al die jaren nog steeds van tuinieren.

een paar andere studenten op het terrein van de Utah State University. Een meisje reed in een auto voorbij en de jongens zwaaiden naar haar. Ouderling Benson zei: "Wie is dat meisje?" "Flora Amussen", zeiden ze. "Ik ga met haar trouwen", zei hij. Eén van de anderen zei: "Vast niet, ze is veel te populair voor een boerenjongen". "Dat maakt het des te interessanter," zei hij.

In 1927 behaalde hij een doctoraal aan de Iowa State University en werd hij gekozen in het Gamma Sigma Delta, een ere-genootschap voor de landbouw. Het paar verhuisde naar de boerderij in Whitney (Idaho), waar zij zich intensief met de landbouw gingen bezighouden. Samen met zijn broer Orval kocht hij een boerderij. In de herfst van 1927 werd Orval op zending geroepen naar Denemarken en werd hij onderhouden

uit de inkomsten van de boerderij.

In 1939 werd president Benson benoemd als uitvoerend secretaris van de Nationale Raad van Samenwerkende Landbouwbedrijven. Hierdoor moest hij naar Washington D.C. verhuizen.

Hij woonde daar nog geen jaar toen hij president werd van de nieuw georganiseerde Ring Washington in Washington D.C.

Op 10 april 1957 werd hem het Kruis van Verdienste van de Italiaanse Republiek toegekend, de hoogste onderscheiding in Italië. Het werd hem toegekend uit erkenning van zijn bijdrage aan de oplossing van het voedselprobleem in Italië met overschotten uit de Verenigde Staten.

In januari 1961 sloot hij zijn achtjarige termijn als secretaris van landbouw af en keerde terug naar Salt Lake City om

zijn verantwoordelijkheid als lid van de Raad der Twaalf weer op zich te nemen. In 1967 reisde een delegatie af naar Salt Lake City om president Benson over te halen zich kandidaat te stellen voor het presidentschap van de Verenigde Staten. De campagne was al van de grond gekomen met kantoren in Michigan en Zuid-Illinois. President Benson stond echter niet achter de campagne en men stapte van het idee af.

Bij een andere gelegenheid poogde men hem over te halen zich kandidaat te stellen voor het gouverneurschap van de staat Utah. Ook dit wees hij af. Zijn doel was nu zich geheel aan het werk van de kerk te wijden als lid van de Raad der Twaalf.

Toen in november 1985 de samenstelling van het nieuwe Eerste Presidium bekend werd gemaakt, zei president Benson:

"Ik heb niet uitgezien naar deze dag. Mijn vrouw, Flora, en ik hebben voortdurend gebeden dat president Kimballs dagen op deze aarde verlengd zouden worden, en dat hem nog een wonder zou geschieden. Nu de Heer gesproken heeft, zullen wij ons best doen om, onder zijn leiding, het werk op aarde voort te doen gaan. Wij zullen president Kimball erg missen.

Hij en ik zaten vele jaren zij aan zij in de Raad der Twaalf Apostelen. Ik houd erg veel van hem. Zijn grote liefde en leringen zullen nooit worden vergeten. Mijn hart is vervuld van een overweldende liefde en genegenheid voor alle leden van de kerk en kinderen van onze Hemelse Vader, waar ook ter wereld. Ik

President Gordon B. Hinckley, eerste raadgever in het Eerste Presidium.

houd van alle kinderen van onze Hemelse Vader, ongeacht hun kleur, overtuiging of politieke gezindheid. Mijn enige verlangen is te dienen zoals de Heer dat van mij verlangt.

Sommigen hebben geïnformeerd naar de koers die de kerk in de toekomst zal volgen. Mogen wij stellen dat de Heer, door president Kimball, onze blik duidelijk gericht heeft op de drievoudige zending van de kerk, namelijk om het evangelie te prediken, de heiligen te vervolmaken en de doden te verlossen. Wij zullen ons tot het uiterste inspannen om deze zending te vervullen.

Wij zullen doorgaan alle leden aan te moedigen hun verantwoordelijkheid ten aanzien van zendingswerk te vervullen. Wij zullen alleen in die landen zendingswerk bedrijven die dit toestaan. Wij moedigen onze leden aan de wetten van hun land te respecteren.

Wij zullen doorgaan het belang te onderstrepen van sterke, christelijke gezinnen. Wij voelen een groeiende noodzaak voor ouders om hun kinderen te leren dat zij de beginselen van het evangelie, zoals dit in de Bijbel, het Boek van Mormon en andere heilige schriftuur weergegeven wordt, na te leven.

Wij zullen doorgaan nadruk te leggen op het tempelwerk. De Heer heeft ons een grote opdracht gegeven de essentiële verordeningen voor de levenden en de doden uit te voeren.

Wij willen nogmaals voor de hele wereld bevestigen dat De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen geleid wordt door onze Heer en

Heiland Jezus Christus. Wij geloven in Christus. Wij aanvaarden en onderstrepen zijn leringen als door God geopenbaarde waarheden. Wij weten dat Hij de letterlijke Zoon van God is. Wij houden van Hem als onze opgestane Heer en Heiland.

Wij geloven dat er "onder de hemel geen andere naam aan de mensen gegeven (is), waardoor wij moeten behouden worden" (Handelingen 4:12).

En zo richten wij de uitnodiging van het Boek van Mormon tot alle mensen: "Komt tot Christus, en wordt in Hem vervolmaakt, en onthoudt u van alle goddeloosheid... en (heb) God (lief) met al uw macht, verstand en sterkte" (Moroni 10:32).

President Ezra Taft Benson maakte op 10 november 1985 het nieuwe Eerste Presidium bekend, tijdens een persconferentie in het hoofdkantoor van de kerk te Salt Lake City. Links zit president Gordon B. Hinckley, eerste raadgever, rechts president Thomas S. Monson, tweede raadgever.

Wij roepen de leden van de kerk op om getrouw te zijn en de geboden van God te onderhouden.

Sta mij toe uiting te geven aan mijn liefde en dankbaarheid jegens mijn geweldige raadgevers die naast mij staan. Wij betuigen alle leden van de kerk en alle kinderen van onze Hemelse Vader in alle landen onze liefde.

Ik houd van dit werk met mijn gehele ziel.

Ik zal u ten zeerste erkentelijk zijn voor uw geloof en gebeden, voor mij, voor mijn beide raadgevers, en voor dit heilige werk van de Almachtige.

Het grootste gedeelte van dit artikel werd geschreven door ouderling Mark E. Peterson, kort voor zijn overlijden.

President Gordon B. Hinckley

President Hinckley werd in Salt Lake City geboren en behaalde, voor hij een zending in Groot-Brittannië vervulde, een graad aan de University of Utah. Als zending werd hij geroepen als assistent van de algemene autoriteit die over alle Europese zendingsgebieden presideerde. Bij zijn ontheffing werd hij door de toenmalige president van de kerk, Heber J. Grant, gevraagd om het comité Radio, Publiciteit en Zendingsliteratuur te organiseren en als secretaris van dit comité te fungeren. Dit comité ontwikkelde zich tot de huidige kerkelijke organisatie voor Public Communications. In de tijd dat president Hinckley lid was van dat comité, schreef en produceerde hij een gedramatiseerde radioserie over de geschiedenis van de kerk. Ook was hij de auteur van een aantal boeken en brochures.

Vanwege zijn administratieve kwaliteiten en zijn succes bij het produceren van radioprogramma's, diaklankbeelden en literatuur om het zendingswerk te bevorderen, werd hij in 1951 tot uitvoerend secretaris van het zendelingscomité benoemd. In deze functie behartigde hij de aangelegenheden van tientallen zendingsgebieden en duizenden zendelingen over de hele wereld.

Later, als lid van de Raad der Twaalf werkzaam in het zendelingscomité, had hij de supervisie over het immer groeiende werkterrein van dit programma.

President Hinckley heeft bij de uitvoering van zijn opdrachten over de hele wereld gereisd. Hij had de supervisie over het werk van de kerk in Azië, Europa en Latijns Amerika. Als lid van het Eerste Presidium heeft hij meer tempels ingewijd dan welke leider in de geschiedenis van de kerk ook.

Toen hij geroepen werd als assistent van het Quorum der Twaalf Apostelen, werd hij in een redactioneel artikel van *Deseret News* beschreven als "een man, wiens stil en haast ongelofelijk efficiënt werk achter de schermen slechts bij betrekkelijk weinig mensen bekend is." Het artikel wees verder op ouderling Hinckley's "getrouwe aandacht voor details" en zijn "vermogen om grote, vindrijke plannen uit te denken en uit te voeren".

Niettegenstaande zijn grote, administratieve kwaliteiten staat president Hinckley bekend als een liefdevol man die behoeftige wijze te hulp is geschoten. En bij al zijn kerkwerk heeft hij nooit zijn gezin veronachtzaamd. Zijn vrouw, zuster Marjorie Hinckley - samen hebben zij vijf kinderen - zegt: "Hij heeft nooit geargeld om dat te doen wat nodig was om het voor mij en de kinderen prettiger te maken."

Soms was het door zijn eigen hard werken dat hij het voor zijn gezin prettiger maakte; als hij niet op kantoor bezig is, vindt hij het fijn om in de tuin of aan het huis te werken. Ook houdt hij van lezen in de Schriften en van goede literatuur en muziek.

Het fundament van president Hinckley's levenswerk is dat van een sterk getuigenis geweest. "Dit is het werk van de Almachtige," zei hij tijdens de oktoberconferentie van 1985. "Dit is het werk van zijn geliefde Zoon. Dit is het werk van zaligmaking, van eeuwige zegeningen voor allen die het willen aangaan."

President Thomas S. Monson

President Monson was ten tijde van zijn roeping als algemene autoriteit directeur van *Deseret Press*, een bedrijf dat eigendom is van de kerk. Aan het begin van zijn loopbaan werkte hij op de advertentieafdeling van de *Deseret News*. Zijn belangstelling voor en kwaliteiten

op het gebied van de grafische industrie hebben hem geholpen het te brengen tot president van de grafische industrie in Utah en tot directeur van de grafische industrie van Amerika.

Zijn loopbaan in de grafische industrie begon na zijn diensttijd bij de Amerikaanse marine aan het einde van de Tweede Wereldoorlog, en na een opleiding in bedrijfsconomie aan de universiteit van Utah. In 1948 studeerde hij af en trouwde met Frances Beverly Johnson. (Zij hebben drie kinderen.) Hij zette zijn opleiding voort aan een instelling van hoger beroeps onderwijs en was er werkzaam als lid van het bedrijfs-economisch college. Later promoveerde hij aan de Brigham Young University in bedrijfsconomie.

Zijn opleiding en maatschappelijke werkzaamheden wogen nooit zwaarder dan zijn werk in de kerk. Voor hij geroepen werd als full-time kerkleider was president Monson in vele functies werkzaam, zoals wijkadministrateur, raadgever in een bisschop, bisschop - op 22 jarige leeftijd - raadgever in een ringpresidium, en president van het Canadese zendingsgebied.

Ook is hij nauw betrokken geweest bij het verenigingsleven, waarbij zijn belangstelling in het bijzonder uitging naar de Amerikaanse scoutingorganisatie. Hij was lid van het dagelijks bestuur van deze organisatie. Hij volgde president Benson in deze functie op toen

President Thomas S. Monson, tweede raadgever in het Eerste Presidium.

*President Marion
G. Romney,
president van het
Quorum der
Twaalf Apostelen.*

die zijn vrijwillige activiteiten voor deze organisatie staakte. Als hij niet met zijn kerkwerk bezig is, besteedt president Monson graag tijd aan het fokken van een bijzonder ras duiven. Met deze hobby heeft hij verschillende provinciale en landelijke prijzen in de wacht gesleept. Ook houdt hij van de natuur en vindt hij het heerlijk om "even de wereld terzijde te schuiven" en te gaan vissen in de rivieren en beekjes in Utah. President Monson, een forse man die vertrouwen uitstraalt, staat bekend om zijn toespraken waarin hij een evangelieboodschap overbrengt door middel van verhalen of persoonlijke ervaringen, uit zijn eigen leven of dat van anderen. Veel van zijn verhalen zijn voorbeelden van het luisteren naar de ingevingen van de Geest. "De taal van de Geest is... zacht, stil, verheffend voor het hart en troostend voor de ziel," zei hij tijdens de aprilconferentie van 1985. "De taal van de Geest komt tot hem die met heel zijn hart ernaar streeft God te kennen en zijn geboden te onderhouden." President Monson is een voorbeeld van iemand die de taal van de Geest gezocht en gehoord heeft, en erdoor geleid is.

President Marion G. Romney

President Romney werd in Colonia Juarez (Mexico) uit Amerikaanse ouders geboren. Hij ging daar tot 1912 naar school tot het gezin, met vele andere Amerikaanse gezinnen, door revolutionaire activiteiten gedwongen werd hun bezittingen achter te laten en te vertrekken. President Romney doorliep Ricks Junior College in Rexburg

(Idaho), waar zijn vader president van de school was, en ging toen rechten studeren aan de University of Utah, waar hij ook afstudeerde met een graad in de rechten.

Vele jaren oefende hij in Salt Lake City in overheidsbetrekking zijn beroep als advocaat uit. In de jaren 1935 en 1936 maakte hij deel uit van de wetgevende macht van de staat Utah. Zijn opleiding werd tweemaal onderbroken: één keer door het Amerikaanse leger in 1918, en één keer toen hij van 1920 tot 1923 een full-time zending vervulde in Australië. Een jaar na zijn terugkeer trouwde hij met Ida Jensen, die in 1979 stierf. Zij hebben twee zoons.

In 1935 werd hij als bisschop geroepen van de 33e wijk van Salt Lake City, waarna hij in 1938 president werd van de Ring Bonneville in Salt Lake City. Hij was als ringpresident werkzaam toen hij als algemene autoriteit geroepen werd.

President Romney heeft meegewerkt aan de ontwikkeling van het kerkelijk welzijnsprogramma van de kerk, en heeft veel ervaring opgedaan op ring- en regionaal niveau. Kort na zijn roeping als algemene autoriteit werd hij benoemd tot onderdirecteur van het welzijnsprogramma voor de hele kerk; van 1959 tot 1963 was hij als directeur werkzaam.

Zijn hoge leeftijd en slechte gezondheid hebben president Romney ervan weerhouden zo actief te zijn als hij wil. Hij was niet in staat de afgelopen algemene conferentie bij te wonen, terwijl hij tijdens de aprilconferentie in 1985 slechts één bijeenkomst kon bijwonen. De da-

*President Howard
W. Hunter,
waarnemend
president van het
Quorum der
Twaalf Apostelen.*

gelijkse leiding van het Quorum der Twaalf Apostelen is daarom in handen van waarnemend president Howard W. Hunter.

President Howard W. Hunter

Voor zijn roeping als algemene autoriteit was president Hunter een geslaagd zakenman en procureur in Californië. Zijn juridische loopbaan betekende een hele ommezwaai vergeleken met zijn eerdere werkzaamheden. Toen hij nog jong was formeerde hij een muziekgroep van vijf man die later gecontracteerd werd om te spelen op een cruiseschip dat over de Stille Oceaan en naar het Oosten voer. Hoewel het leven van professioneel muzikant aantrekkelijk leek, gaf het hem niet de geborgenheid die hij zocht. Hij borg zijn instrumenten op - hij speelde saxofoon, klarinet, viool, drums en marimba - en ging weer naar school. Zijn eerste baan was een betrekking als klerk en kassier bij een bank. Later werkte hij voor de plaatselijke overheid in Los Angeles (Californië). Overdag werkte hij en 's avonds ging hij naar school om zijn graad in de rechten te halen.

In 1931 trouwde hij met Clara May Jeffs. Ze hebben drie kinderen, waarvan er één als baby stierf.

Als algemene autoriteit is president Hunter president geweest van het Polynesisch cultureel centrum in Hawaï, en president van de Genealogical Society. Toen hij als waarnemend president van de Raad der Twaalf geroepen werd, was hij als vice-voorzitter werkzaam van het comité tempelwerk en genealogie van de kerk.

De Frankfort-tempel in aanbouw

Moroni op torenspits geplaatst

Langzaam maar zeker krijgt de Frankfort-tempel, die in 1987 o.a. het Nederlandstalige gebied moet gaan bedienen, gestalte. Een mijlpaal in de bouwwerkzaamheden werd op dinsdag 18 februari j.l. bereikt, toen het beeld van de engel Moroni op de torenspits van de tempel werd geplaatst. Deze handeling ging van een korte ceremonie gepaard.

De ceremonie ter gelegenheid van het plaatsen van het beeld van Moroni op haar hoge voetstuk stond onder leiding van broeder Henry Haurand, vertegenwoordiger van de afdeling Tempels van de kerk; deze ceremonie was voor de bouwers het moment om het belangrijke "Richtfest" te vieren (een oud gebruik uit de Duitse bouwwereld, te vergelijken met het Nederlandse "pannebierfeest", waarbij de bouwlui het moment vieren dat het hoogste punt van het bouwproject wordt bereikt). Broeder Henry Haurand dankte allen die zich gekwijt hadden van de moei-

lijke taak een huis "met zoveel hoeken en gaten" te bouwen (iets dat de aanwezigen zelf konden zien toen ze naderhand het gebouw werden rondgeleid). Hij gaf zijn getuigenis dat de kerk een Huis des Heren bouwt in Friedrichsdorf. "Wij geloven dat u kinderen van een Hemelse Vader bent, en dat u allen mijn broeders en zusters bent," zei hij tot de aanwezigen, voor het merendeel niet-leden.

Daarna stelde hij de heer Jürgen Rinn van het Duitse timmermansgilde in de gelegenheid zijn zegje te doen, die ter

voorbereiding daarop tijdens broeder Haurands toespraak al op de stijgers geklommen was. Gekleed in de traditionele gildekleding (zwart corduroy pak, wit overhemd en een breedgerande, zwarte hoed), sprak hij zijn dank uit (traditiegetrouw in dichtvorm) en prees hij de schoonheid van de tempel, die voor de glorie van God gebouwd werd. Hij zei dat ondanks het feit dat ze moeilijkheden hadden gehad (daarbij vooral doelend op kou en sneeuw), hij dankbaar was dat de Heer over hen gewaakt had en dat er niemand van de steigers was gevallen. Hij besloot door de Heer

te vragen allen te zegenen die dit heilige huis zouden bezoeken.

Na zijn gedicht (hierna onvertaald afgedrukt) was het moment daar dat het beeld van de engel Moroni (2½ meter hoog, uit glasfiber gemaakt en bekleed met bladgoud), op de torenspits geplaatst werd. Terwijl het beeld langzaam door de kraan omhoog gehesen en in positie gebracht werd, was het met recht de engel, vliegende "in het midden des hemels, en hij had een eeuwig evangelie, om dat te verkondigen aan hen, die op de aarde gezeten zijn en aan alle volk en stam en taal en natie" (Openbaring 14:6).

Het beeld van de engel Moroni: 2½ meter hoog, uit glasfiber gemaakt en met bladgoud bekleed.

Richtspruch

*Froh versammelte Richtfestgäste
lasst grüssen euch aufs Allerbeste
und hört nach altem Brauchtum an
vom Dache hoch den Zimmerman.*

*Erstanden ist der neue Bau
nach unseres Bauberrn Plann genau.
Schlank, fest und stolz er aufwärts strebt,
dass sich der Geist zu Gott erhebt.
Zu seiner Ehre, seinem Ruhm
sei er geweiht als Heiligtum
zum Schutz gen' unsrer Seele Feinde,
zu Heil und Nutzen der Gemeinde.*

*De voorzijde van
de tempel, met op
de achtergrond het
toekomstig
onderkomen van
de tempelstaf.*

*Leicht wurde uns die Arbeit nicht gemacht
haben die meisten Tage Frost und Schnee gebracht,
Dum lasst mich si wie sichs gebührt
danken allen die den Neubau ausgeführt.
Allen Meistern, gesellen und Lehrlingen
dank ich für des Baues gur gelingen.
Dank der Bauleitung bring ich dar,
die immer freundlich auf der Baustell war.*

*Dank sei auch jenen gespendet
die als Planer sassen an
und denen die sich verwendet
dass das Geld zusammen kam.*

*Wir danken Gott dass er zu jeder Frist
hier bei und gewesen ist
sodass von den Gesellen allen
kein eiziger is berunter gefallen.
Er bewahre auch weiter dieses Haus
und alle die hier gehen ein und aus.*

*Euch allen die dort unten stehen
wünsch ich viel Glück und Wohlergehen.
Ich freue mich wie jeder in dieser Rund
und bitt Herrgott erhalt uns all gesund.*

Jürgen Rimm
Timmerman

VOOR DE KINDEREN April 1986

Johannes DE DOPER

Judy Stephan Smith

Op een dag vervulde een priester, die Zacharias heette, zijn diensten in de tempel. Het was een groot voorrecht voor een priester om het heilige der heiligen binnen te gaan en daar wierook op het altaar te branden. De rook die daarvan opsteeg was een symbool van de gebeden die door de gelovigen tot God werden opgezonden. Al honderden jaren hadden de joden uitgekeken naar en gebeden om de komst van de Messias, Jezus Christus. Maar niemand wist precies wanneer Hij werkelijk zou komen.

Toen Zacharias bezig was met de uitvoering van zijn taak verscheen er plotseling een door God gezonden engel die voor hem ging staan en hem de volgende boodschap gaf:

„Wees niet bevreesd, Zacharias, want uw gebed is verhoord en uw vrouw Elisabeth zal u een zoon baren en gij zult hem de naam Johannes geven.

... Hij zal groot zijn voor de Here en wijn en sterke drank zal hij niet drinken en met de heilige Geest zal hij vervuld worden.”

En vervolgens kreeg Zacharias de volgende blijde boodschap van de engel te horen: „En hij zal voor zijn aangezicht (van de Heer) uitgaan in de geest en de kracht van Elia, ... ten einde voor de Here een weltoegerust volk te bereiden” (Lucas 1:13, 15, 17).

Schilderij van Harry Anderson

Met dank aan Providence Lithograph Co.

Wat zal Zacharias blij zijn geweest toen hij begreep dat hij en Elisabet, zo oud als zij waren, een zoon zouden krijgen en dat deze de voorloper van Jezus Christus zou zijn.

Vóórdat het volk bereid zou zijn om de leringen van de Heiland te aanvaarden, moesten er echter nog vele obstakels uit de weg geruimd worden. Bepaalde religieuze leiders uit die tijd, de Farizeeën en Sadduceeën, hechtten veel aan hun macht en prestige. Zij hielden zich heel strikt aan de wet van Mozes en zorgden er voor dat het volk dat ook deed. Maar zij leefden niet naar de geest van de wet en waren helemaal vergeten waarom die wet eigenlijk gegeven was, namelijk om hen op de komst van de Zaligmaker voor te bereiden.

Toen deze religieuze leiders de geruchten hoorden over een nieuwe profeet, die het volk beleerde en in de Jordaan doopte, begonnen zij zich flink zorgen te maken. Zij besloten een onderzoek in te stellen om te weten te komen wie deze man was.

Toen de afgezanten van deze religieuze leiders bij de Jordaan kwamen, zagen zij dat zich hier een grote menigte had verzameld om naar deze nieuwe profeet te luisteren. Johannes sprak met grote macht en moed. Hij vertelde het volk dat het koninkrijk Gods nabij was. Hij drong er bij hen op aan om zich te bekeren en te worden gedoopt voor de vergeving van hun zonden. Velen die dit hoorden werden inderdaad bekeerd en lieten zich dopen.

De Farizeeën en Sadduceeën luisterden mee en verbaasden zich waarschijnlijk over Johannes' kleren. Zijn kleding, die wel erg verschilde van hun zachte, fijne gewaden, was van kameelhaar en leer gemaakt en helemaal aangepast aan iemand die in de woestijn verbleef.

Hoewel Johannes deze leiders graag naar zich toe wilde halen, maakte hij zich toch geen zorgen om zijn uiterlijk. Hij sprak vol zelfvertrouwen. Hij zei hun duidelijk dat hij niet de Christus was, maar dat hij was gezonden om zijn komst voor te bereiden, net zoals de profeet Jesaja had voorzeggd. Hij vertelde hun ook dat wanneer Jezus zou komen, zij niet alleen met water zouden kunnen worden gedoopt, maar ook met de Heilige Geest.

Na Johannes' boodschap aangehoord te hebben ging de delegatie weer terug en rapporteerde aan haar leiders in Jeruzalem wat zij gezien had.

De volgende dag, toen Johannes weer aan de oever van de Jordaan predikte, kwam Jezus naar hem toe en vroeg om gedoopt te worden. Johannes voelde zich niet waardig om Hem te dopen, maar hij deed toch wat hem gevraagd was en leidde Jezus het water in. Na de doop werden de hemelen geopend en het hart van Johannes werd met vreugde vervuld. Hij zag „de Geest Gods nederdalen als een duif en op Hem komen” (Matteüs 3:17).

Alhoewel Jezus zonder zonden was had Hij toch Johannes gevraagd om Hem te dopen. Hij wilde dat iedereen zijn voorbeeld zou volgen. Door de doop konden hun zonden worden vergeven, en door het nakomen van de belofte om Gods geboden te onderhouden, zouden zij de grote zegeningen die onze Hemelse Vader hun zo graag wilde geven, kunnen ontvangen.

Naar Jezus kijkend gaf Johannes al zijn volgelingen dit getuigenis: „Zie, het lam Gods” (Johannes 1:29). Johannes heiligde zijn roeping en zijn gezag in het Aäronische priesterschap. Deze grote profeet bereidde de mensen erop voor Jezus Christus te ontvangen. Hij wilde dat de scharen de Heiland zouden volgen, zodat zij de Heilige Geest en de volheid van het evangelie, die Jezus hun zou brengen, zouden kunnen ontvangen. □

De fluitist

Joyce B. Bailey

In een poging zichzelf wat tegen de koude te beschermen ging Manco op zijn hurken zitten en trok hij zijn gebreide puntmuts strak over zijn oren. Hij was blij dat zijn in felle kleuren geweven poncho zijn lichaam zo helemaal bedekte. Er woei een harde wind door de rotsachtige vallei waar ook wat sneeuw in werd meegevoerd.

Manco ging ongeduldig wat verzitten.

Wanneer komt papa toch? vroeg hij zich af. Hij had me beloofd vandaag te komen. De jongen voelde eens met zijn stijve vingers aan zijn bamboe fluit, die hij die ochtend nog onder zijn riem had gestoken.

„Mijn zoon,” had zijn vader met een zweem van een glimlach rond zijn door de wind gerimpelde mondhoeken gezegd, „hier is de fluit die ik voor je gesneden hebt. Vandaag zal ik je leren hoe je daarop spelen moet.”

Manco kreeg een plezierig warm gevoel als hij nog eens aan die woorden van zijn vader dacht. Zijn vader was Tupac, de knapste fluitist uit de gehele omgeving.

Manco nam goed in zich op waar zich alle lama's en alpaca's (Zuidamerikaans bergschaap) bevonden. Toen hij zich ervan had overtuigd dat de kudde veilig was haalde hij zijn fluit onder zijn poncho vandaan.

In hun huisje, hoog tegen de berghelling gelegen had Tupac, bij het kookvuurtje gezeten, de kleine vingergaatjes en het mondstuk met zorg uitgesneden. Op die steile hellingen verbouwde hij met zijn gezin maïs en aardappelen, en elke dag moesten hij en Manco hoger klimmen om voor hun kleine kudde te zorgen.

Manco zette het gepolijste hout aan zijn lippen. Hij wilde zo graag, al was het maar een beetje, geluid – geluid zoals zijn vader kon maken – in de frisse lucht laten horen. Maar hij wist wel dat hij dat niet kon. Hij moest maar wachten totdat Tupac terug was en hem zou leren hoe hij dat doen moest. En, dacht hij, eens zal ik de knapste fluitist in heel Peru zijn. *De dag zal komen dat mijn vingers over die gaatjes zullen vliegen, en net zo zullen golven als dat vogellied dat ik zal*

spelen. De dag zal komen dat de vrouwen zullen huilen wanneer zij mijn treurzangen horen, net zoals zij dat deden toen papa voor Sinchi speelde, toen die naar het geestenrijk was geroepen.

Plotseling stond Manco op. Hij zag een klein donker stipje de witte kam hoog boven hem afkomen. Toen die stip wat groter werd kon hij duidelijk de rode muts van zijn vader tegen de sneeuw zien afsteken; hij hield zijn gezicht voorovergebogen om het tegen de ijskoude wind te beschermen. Hij worstelde moeizaam om niet door de wind van de kam afgeblazen te worden.

De jongen zocht vlug de helling af. Eén van de jongere dieren was er niet! Waarom had hij dat niet eerder gemerkt? Hij had zijn taak niet goed uitgevoerd. Nu kon hij ook zien waarom het zijn vader zo'n moeite kostte om die berghelling af te komen; hij kon zien hoe de jonge lama veilig onder de warme poncho van zijn vader was genesteld.

Plotseling gaf zijn vader een harde schreeuw. Hij zakte door zijn benen. Hij was door een lawine geraakt!

De sneeuw bedekte het donkere silhouet van zijn vader helemaal en even later kon Manco niets meer van hem zien. Manco liet zich als het ware de rotsachtige vallei, die de bergrug in tweeën spleet, in vallen. Het zou een heel tijdje duren voordat hij op de bodem van de vallei zou zijn en dan moest hij weer omhoog klimmen naar de plek waar de sneeuw zijn vader had bedolven.

Manco dacht er even over hulp te gaan halen, maar hij wist dat daar geen tijd voor was. Papa moest nu hulp hebben, en Manco was de enige die die geven kon.

Toen de jongen eindelijk de sneeuwgrens had bereikt waren zijn armen en benen versteend. Zijn handen bloedden en hij kon nauwelijks uit zijn ogen zien als gevolg van de bijtende transpiratie en zijn eigen tranen. Als hij alsjeblieft zijn vader nu maar vinden kon, dan zou hij er ook voor zorgen nooit meer in zijn plichten tekort te schieten.

Manco zocht koortsachtig in de sneeuwmassa en tussen de rommel maar kon zijn vader nergens vinden! Maar wacht eens – boven zijn eigen hijgen uit hoorde hij een zacht gekreun. Snel klom hij nog hoger op en een beetje naar rechts. Hij zag wat beweging in een grote ruwe hoop sneeuw. „Papa?” De jongen groef met zijn blote handen de sneeuw weg. Eerst groef hij de jonge lama uit die, zodra het zich vrij kon bewegen, terug naar de kudde strompelde. Toen groef Manco snel door; eerst kwam een arm tevoorschijn, daarna papa's schouders en vervolgens zijn hoofd

met zijn muts nog op. Het gezicht van Tupacs vader had een vreemde kleur. Zijn ogen waren gesloten.

„Papa, kunt u me horen?” Tupac knip-perde een beetje met zijn ogen, die daarna weer dichtvielen. Zijn gezicht bleef maar die gespannen en pijnlijke trek houden.

Manco duwde de sneeuw rondom zijn vaders slappe lichaam weg. Hij besefte heel goed dat het hem nooit zou lukken om zijn vader naar huis te krijgen – dat was veel te ver.

Net over die kam is een schuilplaats, be-dacht hij zich. Hij is alleen maar van wat om-gewaaide bomen en takken gemaakt, maar daar is het in elk geval warmer en zijn we uit de wind.

Terwijl Manco worstelde om zijn vader in een zittende houding te krijgen, kwam Tupac helemaal bij en schreeuwde het uit van de pijn. Maar hij worstelde zich over-eind en zei: „Ik denk dat ik die schuil-plaats wel haal als jij me helpt, Manco.”

De avond begon al te vallen toen zij voorzichtig over de kam kropen. Een paar meter van de schuilplaats af viel Tupac, overstelpd door pijn en vermoeidheid op de grond. Manco moest zijn vader het laatste stukje voortsleepen.

Manco legde zijn vader op een haastig van takken in elkaar gezet bed. Hij trok zijn eigen poncho uit en dekte Tupac daar-mee toe. Daarna veegde hij naast zijn va-der een plek helemaal schoon en legde een vuurtje aan. Vervolgens trok hij erop uit om hulp te gaan halen.

Al gauw vond Manco zijn ooms die de bergheiling opklommen en Tupac naar zijn huis droegen. Manco's moeder en zijn zus Cora, verpleegden Tupac met gro-te zorg; zij wassen zijn wonden schoon en verbonden die en gaven hem wat soep en wat medicijnen. Manco stond er met spanning naar te kijken totdat hij zag dat zijn vader, wat meer ontspannen, in slaap was gevallen. Daarna ging de jongen zelf, uitgeput naar bed.

Het was al laat toen hij de volgende mor-

gen zijn ogen opende. Zijn vader, die nog wel pijn had maar zich toch wel beter voel-de, riep hem.

„Ja, papa?”

„De kudde – is die veilig?”

„Nee, papa. Ik – ik heb die op de berg gelaten.”

„Jij bent nu de man in huis,” zei zijn va-der hem. „Drijf de kudde bij elkaar en zorg er goed voor. Ga nu. En moge God je vriend zijn.”

Manco kon zijn oren nauwelijks gelo-ven. Hij was nu „de man in huis”? Maar het was juist door zijn onoplettendheid dat zijn vader dit ongeluk had gehad. Pa-pa wist heel goed waarom Manco aarzelde en toch noemde hij zijn zoon, die een fout

begaan had, een man. Plotseling begon-nen de ogen van de jongen te prikken. Hij boog zich over zijn vader om zijn tranen van dankbaarheid te verbergen. „Ja, pa-pa. Dank u wel,” fluisterde hij.

Manco stond op; op de een of andere manier voelde hij zich groter en ouder. Hij zou zijn vader deze keer niet in de steek la-ten. Hij zou zelf in zijn eentje voor de kud-de zorgen. Manco trok zijn poncho aan, trok zijn muts over zijn oren en liep naar de ruw betimmerde deur.

„Mijn zoon?” Tupac richtte zich een beetje op.

„Ja, papa?”

„Als je weer terug bent, zal ik je leren de beste fluitist van heel Peru te worden.” □

Gezinsavondspel

Suzanne S. Dean

Zoek iemand die ...	Zoek iemand die ...	Zoek iemand die ...	Zoek iemand die ...	Zoek iemand die ...
vriendelijk voor anderen is	een goede teamgenoot is	grapjes vertelt	kan dansen	graag telefoneert
die netjes is	presentjes voor anderen maakt	hard werkt	een geheim kan bewaren	veel van sport houdt
die goed kan luisteren	je gelukkig maakt	vragen stelt	kan zingen	van lezen houdt
die bereid is met anderen te delen	lekkernijen maakt	vragen beantwoordt	kan fietsen	van dieren houdt
die creatief is.	je doet glimlachen.	nooit boos wordt.	een muziek-instrument kan bespelen.	van ijsjes houdt.

Speel dit spelletje op de gezinsavond of met je vriendjes. Je hebt voor elke speler vijftientwintig boontjes, kiezelsteentjes of knopen nodig die als fiches worden gebruikt. Maak voor elke speler een spelbord na. Laat iedere speler in elk vierkantje de naam zetten van de medespeler die het meest lijkt op de beschrijving in dat vakje; gebruik de naam van elke medespeler minstens één keer.

1. Schrijf de naam van elke speler op aparte stukjes papier, vouw de papiertjes op en doe die in een papieren zak.

2. Laat ieder op zijn/haar beurt een papiertje uit de zak nemen en voorlezen wat erop staat. De medespelers zetten vervolgens een fiche in elk van de vakjes op het spelbord waar deze naam in voorkomt. Wanneer een bepaalde naam meer dan eenmaal op je bord voorkomt, zet dan een fiche in het vakje van je keuze. Wanneer een fiche eenmaal is gezet mag het niet meer naar een ander vakje verplaatst worden.

3. Doe elke keer, na getrokken te hebben, de naam in de zak terug.

4. Ga net zo lang door met namen uit de zak te halen totdat iemand vijf fiches op een rijtje heeft staan. Speel, wanneer het spelletje langer moet duren, net zolang door tot iemand alle vakjes op zijn/haar bord bedekt heeft.

5. Laat de deelnemers nu hun borden onderling verwisselen en speel het spelletje dan opnieuw.

Neem wat tijd om de namen die je voor elke beschrijving gekozen hebt, voor te lezen.

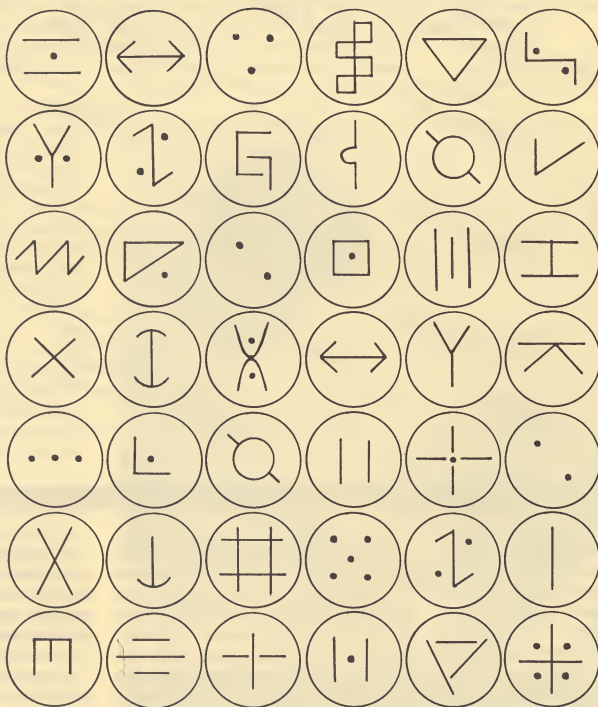
Geïllustreerd door Doug Roy

Spelletje:

Bij elkaar passende cirkels

Colleen Fahy

Zoek de vier paren cirkels die bij elkaar passen.

Het beeld, van de achterzijde gezien.

Het plaatsen van het beeld ging van een korte ceremonie gepaard.

Een engel, vliegende "in het midden van de bemel..."

Het beeld wordt op de torenspits geplaatst.

De Zendelingenpagina's

Michael Stigter terug uit Arizona

Laat ik allereerst iets vertellen over het zendingsgebied Tempe Arizona in het algemeen. Het is vrij klein in vergelijking met andere zendingsgebieden in het westen van de Verenigde Staten. Er werken ongeveer 120 zendelingen, verdeeld over zeven zones. In de meeste zones werk je met veel zendelingen in een relatief klein gebied, iets wat een heel goede sfeer brengt: je kent iedereen en ziet elkaar vrij vaak (vooral op vrije dagen).

Er zijn erg veel leden in Arizona, vooral in Mesa (waar ook de Arizona-tempel staat). Mesa heeft ongeveer 55.000 inwoners en er zijn tien ringen. Langs de deuren gaan is dus erg leuk want in elke straat wonen altijd wel twee of drie gezinnen die actief lid zijn en je dus vaak binnenlaten en wat te drinken geven. Als de temperatuur zo'n 45°C is ben je erg dankbaar voor een glas koud water. Mijn zending was geweldig. Ik heb gedurende deze anderhalf jaar een fundament voor de rest van mijn leven gelegd. Maar ik heb ook veel moeilijkheden moeten overwinnen. Maar tegenover de moeilijkheden staan de geweldige dingen: ergens binnengelaten worden, een geweldig, geestelijk gesprek voeren, zoneconferenties, *dopen* en nog veel en veel meer. Ik kan me inderdaad bij die

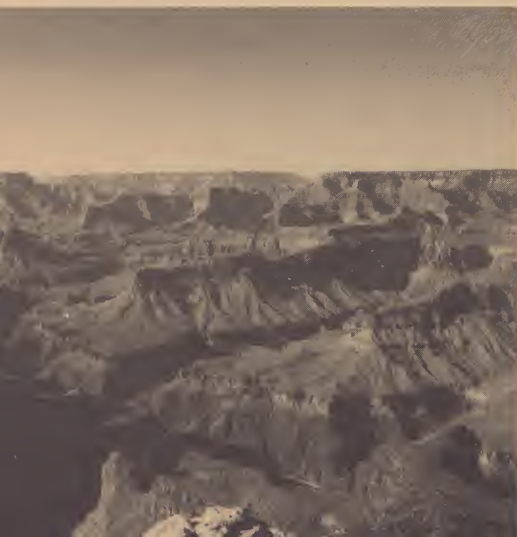
grote groep teruggekeerde zendelingen aansluiten die zeggen dat hun zending de beste tijd van hun leven was.

Ik mis het zendingsleven erg, maar doe mijn best om zendingswerk hier in Nederland te doen. Iets waar ik aan vasthoud is studie en gebed. Dat is overigens iets wat ik goed geleerd heb op zending: een liefde voor de Schriften en hoe te bidden.

*Ouderling Stigter
(achterste rij,
tweede van links),
kort voor zijn
terugkeer naar
Nederland.*

Cactussen in Arizona: kenmerkend voor hitte en droogte.

*De
Grand Canyon
in Arizona.*

Voor jullie die nog in de gelegenheid zijn om de Heer op een full-time zending te dienen: bereid je voor door middel van het seminarie, het lezen van de Schriften en realiseer je dat er veel harde tijden zullen zijn. Maar de beloning is groot.

Tot slot wil ik graag mijn getuigenis geven: Ik weet dat God leeft, dat Jezus Christus zijn Zoon en onze Redder is. Ik weet dat Joseph Smith onder leiding van de Heer De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen heeft georganiseerd, en dat het Boek van Mormon het woord van God is. We worden geleid door een levende profeet, Ezra Taft Benson, die ons de weg naar zaligheid wijst. Moge jullie dit ook weten.

Michael Stigter

Michel Koppe terug uit Californië

Hoewel ik niet voor eind februari 1984 zou vertrekken, begon mijn zending al toen ik op 14 januari, slechts één dag voor mijn vaders verjaardag, mijn roeping naar het zendingsgebied Fresno Californië ontving. Ik was werkelijk door het dulle heen. Eigenlijk vanaf het moment dat ik lid van de kerk was geworden, zo'n twee jaar daarvoor, had ik mijzelf al op een zending voorbereid. Nu was het dan eindelijk zover.

De talenschool in Provo (Utah) was voor mij een hele positieve ervaring. Omdat ik twee jaar op school had gezeten in de Verenigde Staten, waren er weinig of geen moeilijkheden met de taal, en ik heb daar met volle teugen kunnen genieten. Eén van mijn collega's aldaar was Arie Spijkerman, die twee

die ik heb geleerd is om zowel de Heer als mijn medemens lief te hebben. Na een tijdje vind je het niet meer erg om iemand te helpen de bladeren van het dak te vegen op je vrije dag, of om met iemand tot diep in de nacht te praten nadat hij je uit bed heeft gebeld. Dat zijn allemaal dingen die vanzelfsprekend gaan worden.

De kerk in Californië is erg sterk, en de zendingen werken dan ook nauw met de leden samen. Verwijzingen zijn tenslotte veel gericht dan langs de deuren gaan. Ik heb vele gezinnen mogen onderwijzen die op één of andere manier bevriend waren met leden, en heb daar erg veel succes mee gehad.

Cindy was een 25-jarige gymleeres die bevriend raakte met een teruggekeerde

zending uit Utah. Al gauw raakte ze in gesprek met de zendingen, in dit geval mijn collega en ik. Gedurende het tweede gesprek was de Geest zo sterk aanwezig dat wij haar vroegen hoe zij tegenover de doop stond. Drie weken later werd zij door haar eigen vriend gedoopt.

Ik ben van mening dat wij allemaal vrienden hebben die wij aan de zendingen voor kunnen stellen, als wij maar gewillig zijn om ons heen te kijken, en naar de influisteringen van de Geest te luisteren.

Voor mijn zending dacht ik dat ik een getuigenis had, en als dit waar is, dan is deze enorm gegroeid gedurende mijn verblijf in Californië. Ik heb de Schriftten beter leren kennen, en ben daardoor dichter tot de Heer gekomen. Ik ben dankbaar om lid van zijn kerk te zijn, en voor het voorrecht dat ik heb gehad om anderen ook de kans op dezelfde zegeningen te geven. Nu pas begrijp ik president Kimball, toen hij zei dat iedere jongeman een zending moet vervullen. Door niet op zending te gaan berooft men zich van ervaringen die iemand voorbereiden op het verdere leven.

Ik weet dat Hij leeft en om ons persoonlijk geeft. Wij zijn zijn kinderen. Ik ben dankbaar voor het plan van zaligheid, en de mogelijkheden die het ons biedt. Ik heb erg van mijn zending genoten, en kan eerlijk zeggen dat het de mooiste 21 maanden van mijn leven waren.

Ouderling Koppe met Cindy en haar vriend.

weken voordat ik naar Californië zou gaan, naar de Filipijnen vertrok. Samen hebben wij een hoop fijne ervaringen opgedaan. Ik ben erg dankbaar dat ik op dit opleidingsinstituut ben geweest, want er wordt je daar een basis gegeven waarop de rest van een zending gebouwd kan worden. Naast de discipline die daar wordt aangeleerd, leert men ook nader tot onze Hemelse Vader te komen doordat men de Heilige Geest gaat herkennen.

Mijn zending is een erg mooie tijd geweest, hoewel niet altijd even gemakkelijk. Zonder liefde zou zendingswerk onmogelijk zijn, en één van de dingen

Toffe jongens, die zendingen (ouderling Koppe links).

Esther Arts
England Manchester Mission
Paul House, Stockport Road
Timperley, WA 15 7 UP
England

Saskia Arts
New York, New York Mission
Two Lincoln Square
New York, New York 10023
U.S.A.

Anita de Bruijn
England Bristol Mission
St. Lawrence House
Quay Street
Bristol BS1 2HU
England

Jan Debaene
Zendingsgebied Amsterdam Nederland
Laarderweg 128
1402 BM BUSSUM
Nederland

Thies de Jonge
Zendingsgebied Amsterdam Nederland
Laarderweg 128
1402 BM BUSSUM
Nederland

Alexander Marshall
German Hamburg Mission
p/a Königsbergerstrasse 21
D-1000 Berlin 45
West-Duitsland

Mendel Anja van der Molen
South Africa Johannesburg Mission
P.O. Box 52114, Saxonwold
Johannesburg 2132
Zuid-Afrika

Ernst Mollemans
England London Mission
64-68 Exhibition Road
London SW7 2 PA
England

Derk-Jan Oddens
England Bristol Mission
St. Lawrence House
Quay Street
Bristol BS1 2HU
England

Jan Peters
England Bristol Mission
St. Lawrence House,
Quay Street
Bristol BS1 2HU
England

Bart van der Put
Coventry England Mission
4 Copphall House, Stationsquare
Coventry
West Midland CV12 SFO
England

David van der Put
London South Mission
484 London Road
Mitchan
Surrey CR4 4ED
England

Willem Swart
South Africa Johannesburg Mission
P.O. Box 52114, Saxonwold
Johannesburg 2132
Zuid-Afrika

Claire Verschoof
Edinburgh Scotland Mission
Boroughfield
32 Colinton Road
Edinburgh EH 10 5DG
Schotland

Wilfried Decoo ontvangt Canadese prijs

Naar een artikel in de Gazet van Antwerpen, 14 januari 1986.

Sinds enkele jaren kent de multinationale onderneming CIL voor uitzonderlijke wetenschappelijke verdiensten een aantal prijzen toe aan de Canadese universiteiten, die deze via hun adviesorganen aan buitenlandse geleerden toekennen. Een van deze prijzen werd onlangs verleend aan professor Wilfried Decoo, hoogleraar aan de universitaire Instelling Antwerpen en eerste raadgever in het presidium van het zendingsgebied Amsterdam Nederland. Deze prijs werd toegekend wegens zijn baanbrekend werk op het gebied van computertoepassingen op het taalonderwijs. De prijs is bedoeld om een reeks gespecialiseerde voordrachten en gastcolleges aan Canadese universiteiten te geven.

Professor Decoo verrichtte zijn onderzoek voornamelijk in de Verenigde Staten.

In 1974 doceerde hij aan de Brigham Young University, die al jaren aan de spits staat wat computertoepassingen voor het onderwijs betreft. Door zijn uitstekende relaties met de verschillende centra aldaar heeft hij er gebruik kunnen maken van een hoogstaande infrastructuur. Vorig jaar heeft hij er geruime tijd kunnen doorbrengen om het onderzoek een definitieve doorbraak te geven.

Momenteel werkt professor Decoo vooral aan de uitbouw van een onderzoekcentrum voor educatieve computertoepassingen aan de Universitaire Instelling Antwerpen, om de Amerikaanse verworvenheden hier te kunnen overdragen en eventueel te verbeteren. Deel van de uitbouw is een directe lijn via satelliet met de Brigham Young University, wat een grote stap vooruit betekent in de ontwikkeling van educa-

tieve software. Daar de Brigham Young University over een internationaal computernetwerk beschikt dat een unieke educatieve "software database" voedt, kan de Universitaire Instelling Antwerpen immers rechtstreeks profiteren van de meest recente ontwikkelingen, terwijl men in Amerika het onderzoek in Antwerpen kan volgen.

Wilfried Decoo

Variété-avond in Gent

De Engelsen zeggen: "A picture paints a thousand words". Dit is zeer zeker van toepassing op de op zaterdag 14 december j.l. in Gent georganiseerde variété-avond, die door de gebrachte nummers met daar tussendoor een bord "Gentse waterzooi" en een overheerlijk stuk taart, zeer wel geslaagd was.

*Niki Geirnaert als
getalenteerde
choreografe.*

*De gemeente-
president van
Gent voelde zich
thuis in de kleren
van Dorus.*

*De jonge-volwassenen zingen een reeks
"smartlappen" aaneen.*

*Het ouderlingenquorum laat de bandjes
wapperen: "Quorumballet".*

*De "Mormon
Sisters".*

Zendingsavond te Antwerpen

De zendingsleider en de gemeentepresident van de gemeente Antwerpen zochten reeds 'n hele tijd naar een weg om het zendingswerk in de gemeente weer op dreef te brengen. En tijdens één van de geregelde babbels werd het idee geopperd om een avond met de zendelingen langs de deuren te gaan.

Zendingsleider Peter Van Steerteghem bezocht de priesterschapklas, de ZHV en de JM/JV-klas. Hij kon z'n ogen niet goed geloven, maar alras had hij een lijst met 28 namen van leden die op vrijdag 17 januari met de zendelingen langs de deuren wensten te gaan. Daar dit 'n succes moest worden, diende er heel wat voorbereiding aan vooraf te gaan.

Op 5 januari kregen de zusters tijdens de ZHV een speciale presentatie aangeboden. Eerst demonstreerden enkele zendelingen hoe men de mensen aan de deur kan aanspreken. Nadien werd er 'n rollenspel gespeeld waarin een zendeling en president Huysmaans een "tijdlijn" onderwezen aan een fictief koppel. En tenslotte maakte Peter Van Steerteghem de zusters duidelijk hoe ze notities moeten maken als ze bij de mensen aanbellen. Er was 'n hele fijne sfeer tijdens deze les en een groeiend enthousiasme kon gevoeld worden.

Deze zelfde presentatie werd herhaald op 12 januari voor de Melchizedekse en Aäronische priesterschap. Tijdens deze les was er o.a. een broeder die de rol van "moeilijke onderzoeker" speelde, hetgeen een prima wijze was om aan te tonen hoe je in dergelijke situaties te werk kan gaan.

Nadien besteedde Peter vele uurtjes achter z'n schrijf-/computertafel om

Na afloop werden enquêteformulieren uitgedeeld om de avond effectief te kunnen evalueren.

koppels samen te stellen en de straten uit te zoeken waar de koppels zouden gaan werken. En... plots was het dan 17 januari!

Rond 19.30 uur was de kapel gevuld met 26 leden en tien zendelingen. Peter stelde de koppels samen en gaf elk koppel enkele kaartjes met daarop de straatnamen. Een lofzang werd gezongen en 'n gebed uitgesproken en daar verdween een ieder de kou in... behalve enkele jonge vrouwen en één van hun leidsters die de keuken introkken. Vanaf 21.15 uur kwam dan groepje na groepje het kerkgebouw binnengestapt. Vreugde en tevredenheid was schering en inslag... en enthousiast werd er verteld over de opgedane ervaringen. Terwijl men gezellig na stond of zat te kaarten voorzagen de jonge vrouwen een ieder van een lekker warm potje soep. Eveneens kreeg iedere deelnemer een enquêteformulier in de hand gestopt, dit om de avond effectief te kunnen evalueren. Hieruit bleek dat het een succesvolle avond was. Neen... volgende week wordt er niemand gedoopt; maar iedere deelnemer wist en voelde in zijn hart dat hij het werk des Heren had gedaan. En bovendien waren er hier en daar enkele

In de winterkoud gingen Antwerpse leden met de zendelingen van deur tot deur.

*Een lekker warm
potje soep ging er
wel in...*

brochures uitgegeven, werden er enkele afspraken gemaakt, besloten twee jongemannen om de komende zaterdag opnieuw met de zendelingen langs de deuren te gaan, en werd er besloten om dit elke maand te hernemen. Zelfs een onderzoeker ging die avond mee van deur tot deur. God leeft, dit is De Kerk van Jezus Christus, en velen reinen van hart staan op ons te wachten.

Jean G. Huysmans

Een treffend bekeringsverhaal

Op zondag 24 november j.l. werd de 14-jarige Tom de Bisschop in Sint-Niklaas gedoopt. Het verhaal van de hieraan voorafgaande bekering is zeker de moeite van het plaatsen in De Ster waard!

"In de zomer van 1985 zagen wij (m'n moeder en ik) de zendelingen op straat lopen. Ik wou best wel eens weten wat de mormonen te vertellen hadden. M'n ma gunde me dat pleziertje wel en nodigde de zendelingen uit voor een gesprek.

Toen ik dan het verhaal van Joseph Smith aanhoorde, dacht ik: "Wel, wat voor vertelselkes zijn dat allemaal?!" Maar het Boek van Mormon interesseerde me en al vlug las ik erin en nam ik ook de brochure over Joseph Smith door.

Bij de volgende afspraak hadden de zendelingen 'n diaklankbeeld bij zich, en legden ze de stappen van het gebed uit.

Na enkele gesprekken bezochten we de kerk eens. Afgaand op het uiterlijk van de zendelingen hadden we ons die zondag netjes aangekleed. Wat ik echt tof vond was de vriendelijkheid en de blijheid van de leden en ook het handjes geschud!

Ook het avondmaal en het zingen van de lofzangen vond ik echt boeiend. En de volgende zondag was ik reeds om negen uur in het kerkgebouw, zodat ik ook de priesterschap en de zondagschool kon volgen. Tijdens de getuigenisvergadering werd het JMJV-kamp bekendgemaakt. Het was gek, maar ik kreeg toen plots het gevoel dat ik daar absoluut mee naartoe moest. En ja, hoor, na de dienst nodigde een lid me

uit voor het kamp, ik mocht mee.

Dat kamp was gewoon geweldig. In het begin dacht ik: 'Zie me hier nu lopen tussen al die mormonen,' maar al vlug voelde ik me thuis, en het viel me op dat die jongeren zo goed overeen kwamen. Er werd niet gevochten zoals ik bij andere kampen weleens meemaakte. Op een bepaalde dag lazten we met z'n vieren beurtelings in het Boek van Mormon en bespraken we het gelezene; 'n tof moment. Maar de knal van het kamp kwam op de laatste dag. Er was toen een getuigenisvergadering. Iedereen stond recht en zat precies te wenen... en toen voelde ik voor het eerste het 'goede gevoel'... oef, dat was me wat.

Het was Stefaan die me toen een duwtje gaf en zei: 'Als je iets wilt zeggen, kan dat, hoor.' Ik vertelde toen hoe blij ik was voor de goede sfeer op het kamp. Dat kamp, dat uur heeft me omgekeerd!! Ik was zo getroffen dat ik 's avonds niets anders kon doen dan in het Boek van Mormon lezen.

Sinds dat kamp was ik echt geïnteresseerd in de kerk en voelde ik dat er iets waars in was. De zendelingen waren toen ook 'n geweldige steun voor mij. Ik bleef in het Boek van Mormon lezen, en bidden. En op een avond had ik weer dat bijzondere gevoel van binnen dat ik op 't kamp ervaren had. Ik begon naar de doop te verlangen. Het was toen dat de tegenstander me probeerde wijs te maken dat het allemaal niet waar was.

*Uit een gesprek met zijn
gemeentepresident Jo Buysse.*

Maar door kordaat naar m'n doop te blijven streven, verdween die twijfel en werd ik gedoopt. De doop was de geweldigste dag van mijn leven. De week nadien beleefde ik de tweede geweldigste dag van mijn leven toen ik het Aäronisch priesterschap ontving. Wanneer ik 's morgens naar school peddel kan ik me zo gelukkig voelen dat ik lid ben, dat de zendelingen langs ons huis kwamen, dat ik weet dat het evangelie waar is. De jonge mensen die geen lid zijn moesten de tijd nemen om eens stil te staan bij de mormoonse boodschap. Ik raad hen aan om de Schriften te lezen en echt te luisteren naar de zendelingen. En wat hen zeker zal helpen is een verblijf als éénling tussen allemaal mormonen op een kamp!"

Tom De Bisschop

Scouting-Nederland zwemwedstrijden

Foto's: George Ph.M. Kyaanen.

Melanie Brouwer, 16 jaar, wonend in Delft, actief in de Jonge-Vrouwen in Den Haag, en Sylvain Gfeller, 13 jaar, uit Den Haag, waar hij actief is in de David O. McKay-scoutinggroep, deden op 8 februari mee aan de landelijke zwemwedstrijden, die door Scouting-Nederland in het Sportfondsenbad in Amersfoort waren georganiseerd.

Ongeveer twintig oudere en jongere fans uit Den Haag, Zoetermeer, Delft en Amersfoort vergezelden Melanie en Sylvain om ze bezig te zien in hun strijd om het eremetaal.

"Yells" waren ingestudeerd; Arjan de Jong uit Delft en David Dezaire uit Zoetermeer kwamen met spandoeken. Sylvain, die wel zenuwachtig was, vond al die supporters best leuk. In de derde en laatste serie, jongens van elf tot veer-

tien jaar, ging hij van start onder groot enthousiasme van de supporters. Op zijn vijftig meter schoolslag liep hij in het begin een kleine achterstand op, de tweede 25 meter gingen veel beter. Hij werd tweede in zijn serie, helaas was zijn tijd van 54,9 seconden niet genoeg voor een "plak", maar wel deed hij een opbouwende, goede ervaring op!

Melanie Brouwer traint vijf keer per week ('s morgens van zes tot zeven

uur!) bij de Delftse zwemvereniging "Racket", waar ze niet alleen haar baantjes trekt, maar ook zogenaamde kracht-training krijgt. "Wat vind je nou het fijne van zwemmen?" vroegen we haar. Haar antwoord: "Lekker ontspannen wanneer je veel te doen hebt en gewoon een leuke sport."

Toen het haar beurt was op de vijftig meter vrije slag stonden de supporters met spandoeken en hun yells klaar. Na

Enthousiaste supporters.

het startsein bleek meteen dat we het hier met een getrainde zwemster te doen hadden. Toen ze halverwege zag dat ze op de tweede plaats lag werd het tempo opgevoerd. Ze kwam steeds dichterbij en dichterbij en wij supporters, schreeuwden onze kelen schor... Enkele tienden van een seconde kwam ze te kort, haar tijd van 33,7 seconden leverde in het eindklassement een vierde plaats op. Een goede prestatie in een groep van 22 deelnemers!

Volgend jaar zijn er weer zwemwedstrijden van de landelijke scoutinggroep in Amersfoort; de voorronden in de verschillende steden zullen nog dit jaar, en wel in november worden gehouden. Vele heiligen der laatste dagen hebben sporttalent, dat in kerkelijk verband ook naar voren kan komen.

Alle wijken en gemeenten kunnen meedoen aan de voorronden, individueel en als groep.

We willen jullie dit warm aanbevelen. Melden bij broeder P. Jansen, tel. 070-910525.

De David O. McKaygroep uit Den Haag.

*Sylvain Gfeller:
tweede in zijn serie*

*Scoutleider Peter
Jansen feliciteert
Melanie Brouwer
met haar goede
prestatie.*

Treffende uitspraken

"Het priesterschap dragen is een machtige zegen. U kunt een povere of een geweldige priesterschapsdrager zijn. Op zekere dag zult u, net als uw Verlosser kunnen zeggen: 'Zwijg, weest stil' en de storm zal bedaren. U zult net als uw Verlosser kunnen zeggen: 'Zegen deze blinde ogen, deze dove oren', en er zullen wonderen gebeuren. Broeders, de wonderen die wij verrichten zijn evenredig aan onze eigen kracht. De apostelen des Heren brachten een jongen die aan toevallen leed bij de Meester en Hij genas hem. 'Waarom hebben wij hem niet kunnen uitdrijven?' vroegen de apostelen. En Jezus antwoordde: '...Dit geslacht vaart niet uit dan door bidden en vasten'. U kunt de doden niet opwekken? Toch ligt dit binnen de macht van uw priesterschap wanneer u het punt hebt bereikt dat u dat probleem meester bent geworden. Uw macht wordt slechts beperkt door uzelf, uw daden en de zuiverheid van uw hart."

President Spencer W. Kimball, 'Kleine kwaden', *De Ster*, februari 1977, blz. 26, toespraak tijdens de gebiedsconferentie voor Nederland en België op 6, 7 en 8 augustus 1976 te Amsterdam.

"Als we 's ochtends opstaan en bidden, soms gehaast, komen we in de verleiding het af te raffen, oftewel, we willen graag aan de slag en dus herhalen we veel van wat we gisteren hebben gezegd, soms zonder er bij na te denken. Als we op deze manier bidden is het alsof wij de Heer een 'boodschappenlijstje' voorhouden met daarop de dingen waarmee wij die dag gezegend willen worden. Dan komen we 's avonds thuis en, zonder al teveel aan het ochtendgebed terug te denken, vervallen we in een soortgelijke sleur en houden Hem een ander 'boodschappenlijstje' voor, nu met dingen om ons een goede nacht te geven. We moeten wat bedachtzamer zijn. We moeten onderkennen dat veel dingen die we 's ochtends vroeg gevraagd hebben die dag ook tot ons zijn gekomen, op een stille, onopvallende manier. Wij moeten ons daarvan bewust zijn. Anders zijn onze gebeden niet aanvaardbaar voor de Heer".

Ouderling Wm. Grant Bangerter, van het presidium van het Eerste Quorum der Zeventig (*Fireside and Devotional Speeches of the Year*, 1982-1983 (Provo, Utah: University Publications, 1983), blz. 102.)

BYU-faculteit in Jeruzalem

In het decembernummer van *De Ster* heeft u kunnen lezen over de bouw van een "dépendance" van de Brigham Young University in het Nabije Oosten. Sindsdien verschenen er in verschillende dagbladen artikelen over de angst van de orthodoxe joodse groeperingen voor het zendingswerk van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.

Het NRC Handelsblad verscheen met een artikel, waarin dieper op dit angst-complex wordt ingegaan. Verwonderlijk is de reactie die nu van enkele religieuze partijen komt, daar tijdens het Likudbewind alle benodigde goedkeuringen zijn afgegeven.

Het volgende is aangehaald uit genoemde krant:

"Langs politieke weg willen de religieuze partijen, die o.a. de ministeries van

binnenlandse zaken en godsdienstzaken beheren, proberen de regering een bouwstop af te dwingen. Premier Peres en vice-premier Shamir, die het over tal van onderwerpen, b.v. Taba, niet met elkaar kunnen vinden, zijn het echter roerend met elkaar eens dat de afbouw en opening van de mormonen-universiteit op de Scopusberg niet meer kan worden verhinderd. Als de religieuze partijen ook om andere godsdienstige redenen, zoals zaterdagvoetbal en de eeuwige 'wie is jood'-problematiek er de brui aan willen geven, kunnen ze wat hen betreft de regering verlaten.

De heftige discussies in Israël over het mormonen-project in Jeruzalem heeft de Amerikaanse politiek al ten gunste van de mormonen in beweging gebracht. Oud-president Ford stuurde een telegram naar Jeruzalem met het dringende verzoek de afbouw van de universiteit

niet te verstoren. Richard Lugar, de voorzitter van de invloedrijke commissie voor buitenlandse zaken van de senaat uit de staat Indiana, waar de mormonen hun centra hebben, riep premier Peres in een telegram op de universiteit alle hulp te verlenen. Tegelijkertijd herinnerde hij eraan dat de BYU één van Amerika's beste hoge onderwijsinstellingen is. Verontrust over de weerslag op de Amerikaanse publieke opinie als gevolg van het Israëlische mormonen-debat heeft de joodse senator Rudy Boshwitz Jeruzalem gewaarschuwd in deze zaak niet te lang met vuur te spelen."

Het doet prettig aan te weten dat er invloedrijke personen en instanties zijn die het in dit geval voor ons opnemen.

Zuster J. H. Kirschbaum-zur Kleinsmiede

Maquette van de BYU-faculteit te Jeruzalem.

Erratum

In *De Ster* van december 1985 moet in het artikel over de haardvuurvond voor jonge vrouwen, het laatste kopje "Zeven normen" gewijzigd worden in "Zeven waarden".

---

begrip is geloof in actieve en positieve zin en omvat zowel zekerheid als zelfvertrouwen, hetgeen aanleiding kan geven tot goede werken. . . . Het ware geloofsvertrouwen is een levend, krachtig en bezielend geloof" (Artikelen des Geloofs, blz. 106–107).

Er zijn er die een zendingsroeping aan-nemen omdat zij alleen maar passief aan-nemen. Zij geloven wel dat de kerk waar is; zij geloven ook wel dat zij een zending moeten vervullen. Maar wanneer zij dan tijdens hun zending bidden om mensen te vinden die zij kunnen onderwijzen, sme-ken om hulp bij het onderwijs dat zij ge-ven en worstelen om de juiste woorden te vinden en iemand te benaderen, wordt hun passief geloof al snel omgezet in een krachtig en bezielend geloof. Full-time zendelingen zien niet alleen wonderbaar-lijke genezingen, zij nemen er zelf aan deel. Zij zien hoe mensen zich van hun zonden bekeren en werkelijke heiligen worden. Hun gebeden worden verhoord, zij voelen de influisteringen van de Heili-ge Geest, zien hoe de gave van het spre-ken van talen zich manifesteert en nog ve-le andere manieren waarop de geest werkt. Zij voelen ook dat zij door ongezie-ne krachten worden gesteund. Deze en andere ervaringen planten het zaad van werkelijk geloofsvertrouwen in hun hart.

Zich dicht bij de Heer voelen

Wanneer ik aan zendingswerk denk moet ik vaak aan koning Benjamin den-ken die eens de vraag stelde: „Want hoe kent iemand de meester, die hij niet heeft gediend, en die voor hem een vreemde-ling is, en verre is van de gedachten en

voornemens van zijn hart?" (Mosiah 5:13.) Niemand zal ooit helemaal tot het werkelijke besef komen dat Jezus de Christus is, niemand zal ooit een volledig begrip van het werk van de Zaligmaker verkrijgen totdat hij al zijn tijd en energie aan het redden van zielen heeft gewijd, want dat was het werk dat de Heiland deed.

President Spencer W. Kimball heeft eens gezegd: „Het priesterschap is de macht en het gezag dat God aan de mens op aarde heeft gedelegeerd om alles te kunnen doen wat de redding van de mens tot stand brengt." („Het voorbeeld van Abraham," *De Ster* van december 1975.)

Het priesterschap is het middel waar-mee de Heer door ons werkt om zielen te redden. Wanneer wij deze macht inder-daad gebruiken om te verheffen en te be-houden, komen we nader tot de bron van onze macht, namelijk Jezus Christus.

Het gezelschap van de Heilige Geest

De volgende woorden van ouderling Thomas S. Monson vind ik prachtig: „Wanneer wij het evangelie met anderen delen is het onvermijdelijk dat wij buiten onszelf treden; wij denken aan, bidden voor en werken aan het zegenen van anderen, en daardoor worden wij door de Heilige Geest verrijkt en versterkt." (*En-sign* van oktober 1977, blz. 11.)

Eén van de belangrijkste factoren bij dit werk is de Heilige Geest. Hij is degeen die getuigt, die bekeert. Een zendeling onder-wijst onder zijn invloed, onderzoekers worden door zijn invloed geraakt. Van alle banden die wij in het zendingsveld kun-nen opbouwen, is die met de Heilige Geest het begerenswaardigst. Aanvaard een roeping om op zending te gaan, maak kennis met dit lid van de Godheid en tracht voor de rest van uw leven onder zijn invloed te blijven.

Een versterkt getuigenis

Jaren geleden, toen ik bisschop was, riep ik een jongeman op zending. Hij wei-gerde. Ik was onaangenaam verrast; ik had niet verwacht dat hij zou weigeren. Hij beweerde geen getuigenis te hebben en hij vond het hypocritisch om zonder getuigenis op zending te gaan. Zes maan-den later riep ik hem weer en wederom kreeg ik hetzelfde antwoord. Ditmaal kwam de Geest mij te hulp. Ik zei hem: „Jongen, geef mij eens antwoord op een paar fundamentele vragen. *Is er een God in de hemel?*"

„Natuurlijk is dat zo. Als ik dat niet ge-loofde zou ik ook niet bidden."

Ik zei: „Dank je. *Is Jezus de Christus?*"

„Natuurlijk is Hij dat. Daar heb ik nooit aan getwijfeld. Hij is Gods Zoon; Hij is mijn Heiland."

„Was Joseph Smith de profeet van de herstelling?”

„O, zeker bisschop,” zei hij. „Ik ben er zeker van dat hij van God een goddelijke opdracht ontving om zijn werk te doen.”

Toen zei ik: „Nog één vraag. Is David O. McKay een profeet?” (Dit gebeurde vele jaren geleden.)

Er kwam een brede lach op zijn gezicht, en hij vroeg: „Wanneer vertrek ik?” Al die tijd had hij een getuigenis. Hij had zich alleen niet gerealiseerd wat een getuigenis is en hoe dat onder woorden te brengen.

Zendingelingen doen niets anders dan onderwijzen en getuigen, onderwijzen en getuigen en nog eens onderwijzen en getuigen.

Telkens wanneer zij dat doen nodigen zij de Geest uit en worden de waarheden die zij verkondigen dieper en dieper in hun ziel gegrift. Het getuigenis dat zij geven wordt steeds duidelijker, krachtiger en effectiever.

Vergeving van zonden

President Spencer W. Kimball heeft eens gezegd: „De Heer heeft ons laten weten dat onze zonden ons eerder vergeven zullen worden wanneer we zielen tot Christus brengen en standvastig ons getuigenis aan de wereld blijven geven; en iedereen kan wat extra hulp gebruiken bij het verkrijgen van vergeving van zijn zonden.” (De Ster van november 1977, blz. 3.)

In de brief van Jakobus lezen we: „Mijn broeders, indien bij u iemand van de waarheid afdwaalt, en een ander brengt hem tot inkeer, weet dan, dat, wie een zondaar van zijn dwaalweg terugbrengt, diens ziel van de dood zal behouden en tal van zonden bedekken” (Jakobus 5:19–20).

Ik zal een ervaring die ik een paar jaar geleden tijdens een zendingsconferentie in Australië heb gehad, nooit vergeten. Er was daar een jongeman wiens gezicht zo straalde dat mijn vrouw tegen mij zei: „Ik heb nog nooit de waarheid zo van iemand zien afstralen als van hem.” Toen de vergadering afgelopen was kwam de jongeman, nog voordat ik van het podium af kon komen, naar mij toe en zei: „Broeder Asay, kan ik u even spreken?” Ik zei hem: „Ga maar naar het kantoorje van de bisschop en wacht daar op me; ik ben zo bij

je.” Hij draaide zich om en liep het tussenpoed af.

Toen ik het kantoorje binnenkwam keek hij me aan en zei: „Broeder Asay, u kent me niet meer hè?” Dat gaf me een heel vervelend gevoel en ik zei: „Ik vrees van niet, nee; vergeef me dat alsjeblieft.”

Toen zei hij: „Jaren geleden ben ik eens met mijn bisschop en ringpresident bij u in uw kantoor geweest. Dat gebeurde omdat ik op school enige stommiteiten had begaan; ik was niet meer waardig om het priesterschap te dragen, ik moest grote schoonmaak houden en ook toestemming krijgen om nog op zending te kunnen gaan. Misschien herinnert u zich nog dat toen ik u vertelde wat ik allemaal gedaan had, u tegen mij zei: ‘Ik kan jou nooit op zending laten gaan.’”

Toen herinnerde ik me het geval. Hij was de enige die ik dit ooit had gezegd. Maar hij huilde, en zijn bisschop huilde en zijn ringpresident huilde en zij pleitten en pleitten totdat ik tenslotte door de knieën ging. Ik zei: „Goed, je kunt gaan, op twee voorwaarden: ten eerste, dat je tijdens je zending alle geboden strikt nakomt en niet de kantjes er vanaf loopt. En ten tweede: Dat je ernaar streeft de beste zending in jouw zendingsgebied wordt.”

Wel, nadat omtrent dat alles mijn geheugen weer was opgefrist zei hij: „Broeder Asay, ik was enorm blij toen ik hoorde dat u zou komen. Volgende week ga ik namelijk naar huis ziet u, en ik wilde u alleen maar vertellen dat ik twee jaar lang geen één regel of gebod gebroken of maar geen geweld aan gedaan heb.” En toen zei hij verder: „Misschien ben ik niet de beste zen-

deling in dit zendingsveld, maar dan zit ik er toch heel dichtbij.”

Ik vond het geweldig. Ik omhelsde hem en dankte hem en ons beiden stonden de tranen in de ogen toen hij zich omdraaide om weer weg te gaan. Hij bleef nog even staan, keek me nog eens aan en zei toen: „Broeder Asay, voor het eerst in vele, vele jaren voel ik mij zedelijk geheel rein.”

„Dat ben je ook,” zei ik, „door het werk dat je gedaan hebt ben je geheiligd. Ga naar huis en zorg dat je rein blijft.”

Sindsdien is hij in de tempel getrouwd, is nu vader en bijna afgestudeerd.

Eén van onze hedendaagse apostelen, ouderling George F. Richards heeft eens beloofd: „Ik beloof u in de naam des Heren dat, wanneer u een zendingsroeping aanvaardt en u geheel aan dat werk wijdt, de Heer u uw zonden uit het verleden zal vergeven en dat u uw leven weer met een absoluut schone lei kunt beginnen.” Wie zou die belofte niet graag willen krijgen?

Ontwikkeling en verfijning van karakter

Stephen L. Richards van de Raad der Twaalf heeft eens het volgende gezegd over de invloed van een zending op een heilige der laatste dagen: „Het karakter van onze mensen is fundamenteel veranderd,” zo zei hij. „Door opofferingen hebben zij zelfbeheersing geleerd. Door te geven zijn zij, zoals dat altijd gaat, edelmoe-diger geworden. Door deugden te gaan onderwijzen zijn zij die ook gaan toepassen en door sterke spiritualiteit zijn hun getuigenis en gehele ziel enorm ontwikkeld” (algemene conferentie van oktober 1945). Dit is een prachtige waarheid. Als ik het begrip karakter goed begrijp, wordt dat gedeeltelijk gevormd door de gewoonten en neigingen die wij in de loop der jaren hebben ontwikkeld. Denk maar eens aan de gewoonten, de neigingen, de deugden die men zich tijdens zijn zending eigen kan maken. Wie heeft niet zuivere eigenschappen zien afstralen van het gezicht van een zending die zich zulke gewoonten heeft eigen gemaakt? Wie heeft niet zelf gezien hoe in zo’n korte tijd een zending helemaal wordt bijgeschaafd?

Een vredestichter zijn

De Heiland heeft eens gezegd: „Zalig de vredestichters, want zij zullen kinderen

Het smeden van duurzame vriendschapsbanden

Praktisch elke zending heeft het voorrecht gedurende zijn zending met tenminste vijf of zes verschillende collega's te leven en samen te werken. Door samen te eten, te bidden en te onderwijzen groeit er een hechte vriendschapsband.

In het zendingsveld waar ik presideerde werkte een jongeman die ernstige aanpassingsmoeilijkheden had. Ik zocht zorgvuldig een zendingcollega voor hem uit. Die twee vulden elkaar gewoon op volmaakte wijze aan. Ik zag hoe de één zijn deugden en kracht op de ander overbracht, en toen zij tenslotte weer naar huis gingen waren zij beiden geheel gelukkig en sterk en vol verlangen om God te dienen. Enige jaren na hun thuiskomst hoorde ik dat één van hen ernstige moeilijkheden met zijn familie had gekregen. Toen ik dit eens nader ging onderzoeken ontdekte ik dat de vroegere zendingcollega al contact met hem had opgenomen en het nodige daaraan verrichtte.

Denk ook eens aan de levenslange vriendschapsbanden die worden gesmeed tussen de zendingen en de mensen die zij onderwijzen en dopen. Ik zal een ervaring die ik eens in Texas heb gehad van mijn leven niet vergeten. Toen ik één van de jongemannen oppiep om naar het zendingskantoor te komen voor een laatste gesprek voordat hij weer naar huis zou gaan, vroeg deze mij of een broeder die hij onderwezen en gedoopt had, hem bij mij mocht brengen.

Ik zat in mijn zendingskantoor toen die twee binnenkwamen. Het was duidelijk dat zij zeer op elkaar gesteld waren; zij praatten maar aan één stuk door. Ik begon een beetje ongeduldig te worden omdat ik erg veel te doen had en ik nog een gesprek met de jongen moest hebben. Ik vroeg de jongen snel binnen te komen. Hij keek nog even naar de nieuwe bekeerling en de tranen sprongen hem in de ogen. Hij zei: „Geweldig bedankt voor je hulp door mij hier te brengen.” De pasbekeerde jongeman zei daarop: „Nee hoor broeder, ik dank jou dat je me het evangelie gegeven hebt.” Welk een les lag er in die woorden, en welk een liefde tussen die twee sprak daaruit! De vriendschap die wij in het zendingsveld met zendingcollega's en bekeerlingen sluiten is eeuwig.

Gods genoemd worden” (Matteüs 5:9). Ouderling N. Eldon Tanner heeft hierover gezegd: „Wanneer elk kerklid bereid zou zijn om de roeping van onze hedendaagse profeet te aanvaarden, het evangelie te leven en de geboden van onze Hemelse Vader te onderhouden, en metterdaad op zending te gaan, zouden wij meer tot de wereldvrede kunnen bijdragen dan alle, door de regeringen bijeengebrachte machten en legers.” (Oktoberconferentie van 1962; cursivering toegevoegd.)

De grootste vredesbeweging wordt gevormd door de zendingen ofwel de vertegenwoordigers van de Heer.

Dienstbetoen

U kent allemaal de leringen van koning Benjamin wel. Over dienstbetoen heeft hij onder andere gezegd:

„wanneer gij in de dienst van uw naasten zijt, (zijt) gij louter in de dienst van uw God. . .

ik zeg, indien gij Hem zoudt dienen met geheel uw ziel, gij nog onnutte dienstknechten zoudt zijn. . .

En nu, in de eerste plaats: Hij heeft u geschapen en u het leven geschonken, waarvoor gij bij Hem in de schuld staat.

En ten tweede: Hij verlangt, dat gij zult

doen, wat Hij u heeft geboden, waarvoor Hij u onmiddellijk zegent, indien gij het doet; en daarom heeft Hij u betaald. En gij zijt nog bij Hem in de schuld en zult dit zijn voor eeuwig; waarop kunt gij daarom roemen?” (Mosiah 2:17, 21, 23–24.)

Mensen leren begrijpen en liefhebben

Niemand houdt meer van de Armeniërs dan ik. Waarom? Omdat ik onder hen gewerkt heb. Ik heb hun taal een beetje leren beheersen. Ik heb hun geschiedenis bestudeerd en getracht enige van hun zielen te behouden. Ik houd van ze met mijn gehele hart.

Een teruggekeerde zending die nu dokter is en zijn medische studie voor het vervullen van een zending had onderbroken, bracht eens zijn gevoelens als volgt onder woorden: „Door het full-time zendingswerk kreeg ik meer liefde en zorg voor anderen. Intelligentie alleen is niet voldoende. . . Intelligentie plus een liefde voor het mensdom als die van Christus, is de volmaakte combinatie voor een goede en gewaardeerde arts.” (De Ster, februari 1981.)

Door hun werk krijgen zendingen steeds meer liefde en begrip voor anderen.

Gedenkwaardige ervaringen

President Kimball heeft het op zending gaan wel eens een groot avontuur genoemd. Dit omdat het werk opwindend maar ook ontroerend is. Het is een stoutmoedige onderneming, één waar een flinke dosis moed voor nodig is. Ik zag eens een reclame voor een film waarop stond:

„Ongeëvenaard ontsnapingsavontuur.“ Ik dacht zo bij mijzelf: „Zij weten helemaal niet wat een avontuur is totdat zij geprobeerd hebben iemand te helpen aan de zonde te ontsnappen, of iemand teruggetrokken hebben die op de rand stond van een geestelijke dood, of met de machten van het kwaad hebben gestreden, of met Gods legers hebben gemaarheid.“ Er bestaat gewoon geen groter avontuur, niets meer ontroerend, niets meer opwindend dan een full-time deelnemen aan het werk des Heren.

Een volk voorbereiden

In een openbaring die de profeet Joseph Smith meer dan 150 jaar geleden ontving staat onder meer: „De sleutelen van het koninkrijk Gods zijn overgedragen aan de mens op aarde, en van die tijdstip af zal het evangelie voortgaan naar de einden der aarde, zoals een steen, die zonder handen uit de berg is afgehouden, zal voortrollen, totdat deze de ganse aarde heeft gevuld. . . .

Moge het koninkrijk Gods daarom voortgaan, opdat het koninkrijk der hemelen moge komen“ (Leer en Verbonden 65:2, 6).

Welk een voorrecht hebben wij en hoezeer zijn wij uitverkoren dat wij een deel van de vervulling van profetie uitmaken! Welk een eer is het om uitgenodigd te zijn om het koninkrijk op te bouwen, deel te nemen aan de voorbereidingen op de wederkomst van de Heiland. Er bestaat gewoon niets belangrijkers en er is niets dringender dan het werk dat gedaan moet worden en de voorbereidingen die getroffen moeten worden voor de komst van Christus.

De opleiding van leiders

Er zijn maar weinig ervaringen in de kerk die zo'n blijvende uitwerking heb-

ben als een zending. Een onlangs afgesloten onderzoek onder teruggekeerde zendelingen toont ons dat 91 procent tenminste driemaal per maand de avondmaalsdienst bijwoont, dat 89 procent tenminste één functie in de kerk bekleedt en dat 95 procent in de tempel trouwt. Aldus vormen teruggekeerde zendelingen een waardevolle groep leiders in de kerk, vooral in de ontwikkelingslanden in de wereld.

Kort geleden waren mijn vrouw en ik in Colombia (Zuid-Amerika). Ik had daar een gesprek met enige mannen in de hoop dat de Heer mij zou openbaren wie de nieuwe ringpresident moest worden. De man die uiteindelijk geroepen werd was een teruggekeerde zending, nog geen dertig jaar oud. Door die paar jaar zending was hij bijzonder geestelijk ingesteld en had hij een schat aan ervaringen opgedaan. Hij was op zending geweest. Hij was een leider in zijn zendingsgebied geweest. Hij was geheel voorbereid om te dienen en leiding te geven.

Het eeuwige leven

De grootste van al Gods gaven is die van het eeuwige leven. Ik vind de volgende woorden van ouderling George Albert Smith geweldig: „Velen van ons besteden de meeste tijd aan het zoeken van dingen in dit leven die wij, wanneer wij weer heengaan, achter moeten laten. En dat terwijl er zo vele onsterfelijke zielen om ons heen zijn die wij, als wij dat zouden willen, zouden kunnen leren en kunnen inspireren tot het onderzoeken van de waarheid; in wiens hart wij de wetenschap zouden kunnen verankeren dat God leeft. Welke wereldse schat kan nu zo waardevol voor ons zijn, want hier zouden we hun dankbaarheid hebben, en in de toekomstige wereld hun eeuwige waardering.“ (Algemene conferentie van Oktober 1916.)

Bovendien zullen, als ik het goed begrijp, zij die hun zending vervullen, die meehelpen zielen te behouden, zelf kandidaten voor het eeuwige leven worden. Onze verhoging hangt geheel samen met die van anderen, en wij mogen hopen zelf hemelwaarts te gaan wanneer wij naar beneden reiken en verheffen. Er is maar één weg die naar het eeuwige leven leidt. De beste manier om op dat pad te blijven is

door anderen te helpen dat pad te vinden en te laten volgen. Denk in het bijzonder aan deze belofte van de Meester: „En een ieder, die huizen of broeders of zusters of vader of moeder of kinderen of akkers heeft prijsgegeven om mijn naam, zal vele malen meer terugontvangen en het eeuwige leven erven“ (Matteüs 19:29; cursivering toegevoegd).

Ik heb u zeventien zegeningen genoemd die uit het zendingswerk voortkomen. Er zijn er nog meer, die lijst is praktisch eindeloos. Begrijpt u toch alstublieft dat u deze zegeningen en zelfs nog meer kunt beërven wanneer u zich tot dit werk bekeert en uzelf beschikbaar stelt.

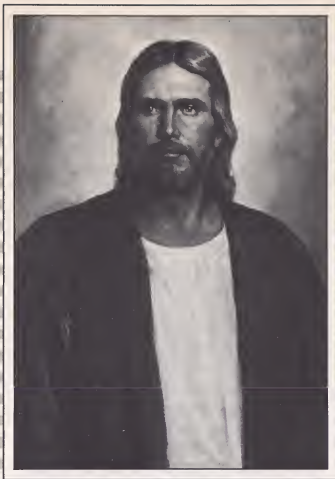
President Kimball heeft eens gezegd: „Het is met het zendingswerk net als met de tiende; zoals Maleachi heeft gezegd komen daar zoveel zegeningen uit voort dat wij ze nauwelijks kunnen bergen (zie Maleachi 3:10).“ (Conference Report, Korea, augustus 1975, blz. 61.)

Dit is het werk dat het waardevolste voor u zal zijn. Ik ben ervan overtuigd dat als de Heer nu zou verschijnen en op dit ogenblik een gesprek met u zou hebben, Hij onder meer zou zeggen: „... wat voor u de grootste waarde zal hebben, zal zijn om bekering tot dit volk te prediken, opdat hij zielen tot Mij zult kunnen brengen“ (Leer en Verbonden 15:6).

Aan het begin van mijn toespraak had ik het over de profeet Elisa en zijn knecht. Ik haal het Oude Testament er nog een keer bij. Toen Elia aan het eind van zijn zending was gekomen zei hij tegen Elisa, zijn opvolger: „Doe een wens. Wat zal ik voor u doen, eer ik van u word weggenomen? En Elisa zeide: Zo moge dan een dubbel deel van uw geest op mij zijn“ (2 Koningen 2:9).

Met mijn gehele hart bid ik dat een dubbel deel van de geest van het zendingswerk op u moge komen zodat u niet alleen ziet hoe urgent dit werk is, dat u niet alleen gaat zien welke zegeningen daaruit voortkomen, maar dat u zichzelf verplicht om te gaan en uw werk op een zuivere en goddelijke manier zult uitvoeren. □

Dit is een bewerking van een toespraak die op 20 september 1984 tijdens een conferentie voor toekomstige zendelingen in Provo, Utah werd gegeven.

„De Heer Jezus Christus” van Del Parsons

Het terugbrengen van de priesterschapssleutels op eerste paasdag 1836

Deel 2: De symboliek van het Pascha en van de terugkeer van Elia

John P. Pratt

Op 3 april 1836, eerste paasdag, verschenen in de Kirtland-tempel achtereenvolgens de Heiland, Mozes, Elias en Elia, die de priesterschapssleutels die voor de bedeling van de volheid der tijden nodig waren, terugbrachten. (Zie Leer en Verbonden 110.) Elia's komst was al ruim tweeëntwintig eeuwen eerder door Maleachi geprofeeterd. (Zie Maleachi 4:5; Leer en Verbonden 110:4.)

In dit artikel wordt de grote betekenis van die herstelling in ogenschouw genomen en geopperd dat deze plaatsvond op een dag die ten dele gekozen was vanwege zijn symbolische betekenis. Om ons te helpen deze symboliek naar waarde te schatten, zal worden aangetoond dat zelfs het tijdstip van de dood en de opstanding van de Heiland geprefigureerd waren in de rite van het Pascha. Vervolgens zal de wederkomst van Elia, die de joden al lang

bij de viering van het Pascha verwachten, besproken worden, evenals de symboliek van de dag waarop Elia in 1836 terugkwam.

De lezer moet voor ogen houden dat de onderwerpen ingewikkeld zijn en dat een gedeelte van de aangevoerde bewijzen, gezien de aard ervan, onnauwkeurig is; desalniettemin zal de lezer de getrokken conclusies wellicht van belang achten. (Zie Noot [1] voor een verdere bespreking

van de aard van de bewijzen die in dit artikel worden aangevoerd.)

Symboliek van het Pascha

In Deel 1 is geponeerd dat de opstanding van het Heiland plaatsvond op de zondag na het Pascha, 16 Nisan, ofwel 3 april 33 op onze Gregoriaanse kalender. [2] Het verband, echter, tussen zijn opstanding en het joodse Pascha, is veel meer dan zuiver een samenvallen van de datums.

De Heer stelde de viering van het Pascha in ten tijde van de uittocht van de Israëlieten uit Egypte, ter herdenking van hun bevrijding uit de slavernij nadat de engel des doods de eerstgeborenen van Egypte had gedood, maar de Israëlitische gezinnen had overgeslagen (noot van de vertaler: overslaan = „to pass over” = the Passover ofwel het Pascha, het joodse paasfeest). (Zie Exodus 12.) Bij het bezien van de symboliek van het Pascha zal blijken dat de rite ervan niet alleen zinnebeeldig is voor de verlossing van Israël uit de slavernij, maar tevens van de verlossing van het mensdom uit de slavernij van zonde en dood door het Lam Gods.

De profeten leerden het volk dat de verordeningen van de wet van Mozes (zoals het Pascha) symbolische aanduidingen waren van toekomstige dingen. Abinadi, bijvoorbeeld, vertelde dat „hun (de kinderen Israëls) een wet gegeven (was); ja, een wet van ceremoniën en verordeningen . . .” en dat „al deze dingen zinnebeelden waren van toekomstige dingen.” (Mosiah 13:30–31.) Aan het eind van zijn machtige toespraak, waarin hij de ontaarde priesters veroordeelde voor het niet onderwijzen van de profetische aard van de wet van Mozes, gaf hij de volgende samenvatting: „Daarom, indien gij de wet van Mozes leert, leert dan tevens, dat ze een afschaduwing is van de dingen, die te komen staan – Leert hun, dat de verlossing komt door Christus, de Here.” (Mosiah 16:14–15; zie tevens 13:30–33.)

Zo ook onderwees Paulus dat de wet van Mozes „een tuchtmeester voor ons (is) geweest tot Christus” (Galaten 3:24), en dat zij „slechts een schaduw heeft der toekomstige goederen” (Hebreeën 10:1).

In welk opzicht was de jaarlijkse rite van het Pascha een voorafschaduwing van de verlossing die Christus teweeg zou brengen? Deze rite zal nu in ogenschouw wor-

den genomen om te zien hoe zij niet alleen de verschillende aspecten van de verzoening symboliseerde, maar ook de exacte timing ervan.

Het feest van het Pascha was geconcentreerd op het paaslam, ofwel offerlam, een gaaf, mannelijk exemplaar, waarvan zelfs na de dood geen been gebroken mocht zijn. (Zie Exodus 12:5, 46.) Zo was ook Jezus het Pascha, het Lam Gods (1 Korintiërs 5:7; Johannes 1:29), een vlekkeloos man, waarvan ook na de dood geen been verbrijzeld werd (Johannes 19:36). Hij was de Eerstgeborene van God in het voorsterfelijk bestaan (Leer en Verbonden 93:21), die in het vlees werd geheiligd, zoals de eerstgeborenen van Israël (Exodus 12:23–24), en werd gedood zoals de eerstgeborenen van Egypte (Exodus 12:29).

Het paaslam moest gekozen worden op 10 Nisan, de tiende dag van de joodse maanmaand Nisan, en geslacht worden door „de gehele vergadering der gemeente van Israël” op 14 Nisan (Exodus 12:6), hetgeen doorgaans de dag was van de eerste volle maan van de lente. Uit joodse bronnen vernemen wij dat het lam op die dag geofferd werd tussen drie en vijf uur ’s middags. [3]

Ook Jezus werd „gekozen” op 10 Nisan [4], tijdens zijn triomfantelijke intocht van Jeruzalem, toen Hij werd begroet als de Messias (zie Matteüs 21:1–9; Marcus 11:1–11; Lucas 19:37–40; Johannes 12:12–16), hetgeen geprofeteerd was door Zacharia (Zacharia 9:9).

De menigte die in Jeruzalem bijeen was gekomen om het Pascha te vieren stemde in met zijn dood toen zij „allen” op 14 Nisan uitriepen: „Hij moet gekruisigd worden.” (Matteüs 27:20–23.)

Het Lam Gods stierf omstreeks drie uur ’s middags (Matteüs 27:46) op de dag van de voorbereiding op het Pascha (Johannes 19:14), 14 Nisan, op het moment dat ook de paaslammeren geslacht werden.

Natuurlijk begreep de menigte niet dat zij bij de triomfantelijke intocht van Jeruzalem het Lam Gods kozen om te offeren; integendeel, zij meenden een koning te kiezen (Lucas 19:38), van wie zij bevrijding van de Romeinse overheersing verwachtten.

En bij de kruisiging waren zij er zich niet van bewust dat zij het Lam van God offerden; zij meenden een bedrieger terecht te stellen, die niet eens in

Een joods gezin viert het Pascha. De beker middenop de tafel is voor de profeet Elia, van wie wordt verwacht dat hij met een Pascha terug zal keren om de komst van de Messias te verkondigen.

staat was zijn eigen leven te redden. (Matteüs 27:41–44.)

De voorbereiding van het lam voor het feest moest in alle haast voor zonsondergang geschieden, waarna de eerste dag van het Pascha, 15 Nisan, begon, een dag die geheiligd was als bijzondere sabbatdag. Na zonsondergang werd het lam met bittere kruiden, ongezuurd brood en wijn gegeten. Dit rituele paasmaal werd ook het feest van de ongezuurde broden genoemd, waarbij een week lang geen gezuurd brood gegeten werd ter herinnering aan de haastige uittocht van Egypte, toen er geen tijd was geweest om het deeg te laten rijzen. (Exodus 12:18–20, 34, 39; Leviticus 23:6–8.)

Zo werd ook het lichaam van Jezus in alle haast op de begrafenis voorbereid alvorens de zonsondergang de sabbat zou inluiden, die „groot” was (Johannes 19:31), omdat het niet alleen zaterdag was, de weeklijkse sabbat, maar tevens 15 Nisan, de eerste dag van het Pascha. Het was op 15 Nisan, nadat de eerstgeborenen waren gedood, dat Farao de gevangenen Israëlieten de vrijheid verkondigde. Na hun lange periode van slavernij in Egypte, moet dat een uitermate vreugdevolle dag zijn geweest. Eén reden voor het bestempelen van 15 Nisan tot jaarlijkse feestdag was om de dag te gedenken waarop Israël van de ketenen der slavernij was bevrijd. (Zie Exodus 12:14–17, 29–31; 13:3, 14–15.)

Zo ook riep de Heiland op 15 Nisan 33, de eerste dag van het Pascha, de vrijheid uit aan de gevangenen in de geestelijke gevangenis na hun lange periode van gebondenheid. (Zie Leer en Verbonden 138:18, 31, 42; Jesaja 61:1.) „Zij waren verzameld in afwachting van de komst van de Zoon Gods naar de geestenwereld, om hun bevrijding van de banden des doods te verklaren.” Ja, zij verheugden zich reeds „op het uur van hun bevrijding van de ketenen des doods.” (Leer en Verbonden 138:16, 18.) Het feit dat zij verzameld waren en zich verheugden op het uur van hun bevrijding, suggereert dat zij zijn komst verwachten op de eerste dag van het Pascha, de dag van bevrijding.

De wet van Mozes luidt dat „daags na de sabbat” van het Pascha, de priester de eerstelingsgarve van de oogst voor het aangezicht des Heren moet bewegen. [5] (Zie Leviticus 23:10–12.) Op eerste paasdag, 16 Nisan, de ochtend na de joodse

sabbat, [6] werd de Heiland, door middel van zijn opstanding, de „ersteling van hen, die ontslapen zijn.” (1 Korintiërs 15:20, 36–38.) Jezus had reeds onderwezen dat Hij als een graankorrel was, die op zichzelf moest blijven, totdat hij stierf en in de aarde viel, waardoor hij veel vrucht voort kon brengen. (Zie Johannes 12:23–24.) Ook Lehi legde uit dat de Heiland „de eerste (is), die herrijst. Daarom is Hij de eersteling voor God, daar Hij de Voorspraak van alle mensenkinderen zal zijn; en zij, die in Hem geloven, zullen zalig worden.” (2 Nephi 2:8–9.)

Aldus hebben de zorgvuldig voorgeschreven onderdelen van het Pascha zeer nauwkeurig zowel de verschillende onderdelen van de verzoening aangekondigd, als het moment waarop ieder daarvan plaats zou vinden. Het jaarlijkse offer van het paaslam op 14 Nisan diende niet alleen om de Israëlieten te herinneren aan het feit dat zij waren gered dank zij het bloed van het lam op hun huizen in Egypte (Exodus 12:13), maar liep ook vooruit op de 14 Nisan dat het grote offer van het Lam Gods gebracht zou worden. Met het feest op 15 Nisan werd niet alleen de bevrijding van de gebondenen uit Egypte gevierd; die dag zou ook de tijd van nog grotere vreugde zijn, wanneer de Heiland de vrijheid zou uitroepen voor de gevangenen in de geestelijke gevangenis. En de derde dag, 16 Nisan, was niet alleen het moment waarop de eerstelingen van de gerstooft de Heer werden aangeboden, het was ook de heerlijke dag van de opstanding—de eersteling van de oogst van zielen.

Tabel 1 geeft een samenvatting van deze conclusies, met inbegrip van de datums op onze Gregoriaanse kalender, volgens de chronologie die wordt voorgesteld in Deel 1 van deze serie.

Wanneer dus begrepen wordt hoe de paschaviering van de wet van Mozes vervuld werd door de opstanding van Christus, vindt men verdere bevestiging voor de gesuggereerde opstandingsdatum in hetgeen genoemd wordt „een argument uit de typologie.” Het feit, bijvoorbeeld, dat de wet van Mozes uitdrukkelijk stelde dat het lam op 14 Nisan moest worden geofferd, is een argument tegen een kruisiging op 15 Nisan (een mogelijkheid die in Deel 1 naar voren wordt gebracht). Wanneer, verder, de symboliek

van het aanbieden van de eerstelingen op de ochtend na de joodse sabbat wordt begrepen als symbolisch voor de opstanding van de Heiland, dan wordt dit tevens een indicatie dat de allereerste paasochtend ook op datzelfde tijdstip moet hebben plaatsgevonden.⁶

Hoe belangrijk het was dat de opstanding van de Heiland op zondag plaatsvond, werd onderstreept toen de geheiligde sabbatdag veranderd werd van zaterdag, de zevende dag, de symbolische rustdag na de inspanning van de schepping (Exodus 20:11), in zondag, de dag des Heren (Handelingen 20:7; Leer en Verbonden 59:12), de heerlijke dag van de opstanding van de Heer.

Het paasverhaal kent twee hoofdonderdelen: het lijden van de Heer en zijn overwinning. De zinnebeelden van het avondmaal herinneren ons aan zijn lijden, zowel lichamelijk als geestelijk. (Zie Leer en Verbonden 19:18; 20:75–79.) De sabbat werd in de zondag veranderd als herinnering aan de grote zege, de dag dat de dood overwonnen werd. In zekere zin viert men iedere zondag het paasfeest door te nemen van het avondmaal.

Het is dus duidelijk dat de Heer gebruik maakt van symbolen om zijn volk te herinneren aan de belangrijkste punten van de verzoening, ja, zelfs aan de dag waarop deze voltooid werd. De dag van Jezus' opstanding was zo belangrijk, dat er van tevoren bij de viering van het Pascha op gewezen werd en hij daarna werd gevierd door de sabbat te verschuiven van de zaterdag naar de zondag.

Nu zal het belang van nog een gebeurtenis dat op Pasen plaatsvond, de terugkeer van Elia, in ogenschouw worden genomen, waarna de betekenis van de datum waarop dit plaatsvond besproken wordt.

De terugkeer van Elia

De slotwoorden van het Oude Testament bevatten de belofte van Maleachi dat de profeet Elia voor de Messias uit zou worden gestuurd om een belangrijke zending te vervullen:

„Zie, ik zend u de profeet Elia, voordat de grote en geduchte dag des Heren komt.

Hij zal het hart der vaderen terugvoeren tot de kinderen en het hart der kinderen tot hun vaderen, opdat ik niet kome en het land treffe met de ban.” (Maleachi 4:5–6.)

Maleachi's woorden werden van zo'n groot belang geacht, dat de Heiland hoofdstuk drie en vier van Maleachi in hun geheel aan de Nephieten gaf, eindigend met deze profetie van de terugkeer van Elia. Na hen te hebben geboden de woorden op te schrijven (3 Nephi 24:1), vervolgde Hij: „Deze schriften, die gij niet onder u hadt, heeft de Vader Mij geboden u te geven; want volgens zijn wijsheid moesten ze aan toekomstige geslachten worden gegeven.” (3 Nephi 26:2.)

Klaarblijkelijk zou de terugkeer van Elia een belangrijke gebeurtenis zijn bij de herstelling die aan de wederkomst van de Heiland vooraf zou gaan. De eerste profetie die Moroni voor Joseph Smith aanhaalde, was de profetie van Maleachi (Joseph Smith – Geschiedenis 36–39), waarbij de slotwoorden op zodanige wijze gewijzigd waren dat het doel van Elia's terugkeer duidelijk werd. Hij zou „het priesterschap aan u openbaren,” om „de aan de vade-

ren gemaakte beloften in het hart der kinderen te planten,” en om het hart der kinderen tot hun vaders te wenden. (Leer en Verbonden 2:1–2.)

Nog steeds kijkt het joodse volk ieder jaar tijdens het Pascha uit naar de terugkeer van Elia, een gebeurtenis die in de tijd van Jezus door de schriftgeleerden onderwezen werd. Er wordt aan tafel een speciale plaats voor hem gedekt met een beker wijn. Op een bepaald moment tijdens de maaltijd wordt de deur opengezet om hem binnen te laten komen.

De oorsprong van de traditie dat Elia tijdens het Pascha terug zou keren schijnt in de oudheid verloren te zijn gegaan. Er is geopperd dat Elia's terugkeer in verband werd gebracht met het Pascha, de viering ter gedachtenis van de verlossing van Israël, daar deze de komst van de Messias, de Verlosser van Israël, zou inluiden. [7]

Wat ook de oorsprong geweest moge zijn van het verband tussen Elia en het Pa-

scha, de traditie bleek juist te zijn toen Elia inderdaad tijdens het Pascha van 1836 terugkeerde. Hij verscheen echter niet tijdens de paasmaaltijd op de avond van vrijdag 1 april, toen de beker aangeboden werd [8], maar op eerste paasdag, de tweede dag van het Pascha, de dag van het aanbieden van de eerstelingen van de oogst.

De langverwachte terugkeer van Elia vond plaats in de Kirtland-tempel op paaszondag, 16 Nisan, ofwel 3 april 1836. Eerst verscheen de Heiland, gevolgd door Mozes, daarna Elias en ten slotte Elia.

Mozes bracht de „sleutels van de vergadering van Israël” terug, een van de onontbeerlijke voorbereidingen op de wederkomst. Deze omvatten de sleutels van de vergadering van Israël van de vier delen der aarde, en van het leiden van de tien stammen uit het noordelijke land. (Leer en Verbonden 110:11.)

Elias „droeg de evangeliebediening uit Abrahams dagen over en zeide, dat in ons en in onze nakomelingen alle geslachten na ons zouden worden gezegend.” (Leer en Verbonden 110:12.)

Elia bracht de bevoegdheid terug tot het „dragen van de sleutel van openbaringen, verordeningen, orakelen, en machten en begiftigingen van de volheid van het Melchizedeks priesterschap en van Gods koninkrijk op aarde, en alle verordeningen te ontvangen en te bedienen, die tot het koninkrijk Gods behoren, zelfs het wenden van het hart der vaders tot de kinderen, en het hart der kinderen tot de vaders, ja, zelfs van hen die in de hemel zijn.” [9]

De profeet Joseph Smith legde uit: „De geest van Elias komt eerst, vervolgens die van Elia en tenslotte die van de Messias. Elias is een voorloper om de weg te bereiden, daarna komen de geest en macht van Elia met de sleutels der macht om de tempel tot de sluitsteen te bouwen, de zegelen van het Melchizedeks priesterschap op het huis Israëls te plaatsen en alles in gereedheid te brengen; dan komt de Messias tot zijn tempel, hetgeen het laatste van alles is.” [10]

Aldus zou de komst van Elia op 3 april 1836 geschieden nadat voorlopers in de geest van Elias waren teruggekeerd om de weg voor te bereiden. (Zie Leer en Verbonden 27:6–7; 128:20–21.) Bij zijn terugkeer verkondigde Elia: „Daarom worden

De profeet Elia is op eerste paasdag, 3 april 1836, tijdens het Pascha in de Kirtland-tempel teruggekeerd, waarbij hij de profetie van Maleachi vervulde (zie Maleachi 4:5–6) en de priesterschapssleutels terugbracht.

de sleutels van deze bedeling aan u overgedragen; en hierdoor moogt gij weten, dat de grote en verschrikkelijke dag des Heren nabij is, ja, voor de deur." (Leer en Verbonden 110:16.) Met de teruggave van de sleutels van de bedeling van de volheid der tijden (Leer en Verbonden 112:30), zou de kerk „het koninkrijk opbouwen voor de komst van de grote dag des Heren." [11]

Er zal nu een verder bewijs op grond van de astronomie worden aangevoerd, waaruit blijkt dat het paasfeest waarop Elia terugkeerde een uiterst bijzondere gedenktag was van de opstanding van de Heiland.

Een astronomisch zeldzaam paasfeest

Profeten van weleer ontvingen openbaringen over het berekenen van de tijd aan de hand van de astronomie. Het werd, bijvoorbeeld, Abraham gegeven de „gezette tijd" te weten van de aarde, de maan en de zon, waarna hem getoond werd dat deze „lichten in het uitspannel des hemels" dienden „tot tekenen en gezette tijden, en tot dagen en tot jaren." (Abraham 3:6; 4:14.) Indachtig de opdracht van de Heer, maakte Abraham de Egyptenaren bekend met deze zaken (Abraham 3:15; zie ook facsimile nr. 3), die ze mogelijk op hun beurt aan Mozes onderwezen, die werd grootgebracht als kleinzoon van Farao (Exodus 2:10). Ook Mozes ontving openbaringen waarin gesproken werd over het benutten van de zon en de maan om de tijd te berekenen (Mozes 2:14), een rekenmethode die in de wet van Mozes zou worden gebruikt om de feesttijden te bepalen (zie Leviticus 23).

Zelfs in onze tijd heeft de Heer beloofd dat „de duur van al hun jaren, maanden en jaren, en al hun lichtheden, wetten en gezette tijden . . . gedurende de bedeling van de volheid der tijden (zullen) worden geopenbaard." (Leer en Verbonden 121:31.)

Als astronoom die de lunisolaire kalender (een kalender die rekening houdt met de maanfasen en de jaargetijden) heeft bestudeerd, intrigeerde het mij dat de terugkomst van Elia niet alleen in de week van het Pascha plaats had gevonden, zoals het joodse volk steeds had verwacht, maar tevens op een paaszondag die samenviel met de geponeerde datum van de

opstanding van de Heiland, met andere woorden, 3 april op de Gregoriaanse kalender en 16 Nisan op de Hebreeuwse kalender.

Was dat louter toeval? Of kon het tijdstip van Elia's terugkeer met opzet zijn gekozen om samen te vallen met een bijzonder Pascha in overeenstemming met de joodse traditie? Het zoeken naar antwoorden op dergelijke vragen voerde tot de ontdekking van een tijdsinterval dat astronomisch gezien zo bijzonder is, dat het een bewijs lijkt te vormen van het feit dat het tijdstip van de terugkeer van Elia inderdaad zorgvuldig gekozen was.

Pasen is altijd op zondag, gewoonlijk de eerste na het Pascha. Het tijdstip herdenkt de opstanding van de Heiland op een zondag en dient tevens ter herinnering aan het feit dat Hij gekruisigd werd tijdens het Pascha, de viering die diende als voorafbeelding van zijn grote offer. Wegens het verband tussen het Pascha en de lunisolaire kalender, valt Pasen gewoonlijk op de eerste zondag na de eerste volle maan op of na het lentepunt. Dit houdt in dat Pasen van jaar tot jaar op een andere datum valt, variërend tussen 22 maart en 25 april.

Bijgevolg zal slechts ongeveer één Pasen in dertig op een bepaalde dag in die periode, zoals 3 april, vallen. Bovendien vallen niet alle paaszondagen op dezelfde dag van de Israëlitische maand, maar gewoonlijk ergens tussen 15 en 21 Nisan.

Hoe vaak komt het dan voor dat paaszondag op zowel 3 april als op 16 Nisan valt, zoals dat in het jaar 33 het geval was? Het antwoord luidt: doorgaans minder dan één keer per eeuw. In de negentiende eeuw kwam dat alleen voor in het jaar 1836.

Het is interessant op te merken dat de nauwkeurigheid van de overeenkomst tussen het jaar 33 en het jaar 1836 op de kalender nog nauwkeuriger is dan het samenvallen van de dagen. Om deze grotere nauwkeurigheid te kunnen begrijpen, zal er een nieuw begrip, een „heraligneringsinterval," worden omschreven en toegepast op de lunisolaire kalender.

Het „heraligneringsinterval" van de lunisolaire kalender

De lunisolaire kalender is gebaseerd op drie van de kringlopen die aan Abraham geopenbaard werden (zie Abraham

3:1-18): de *dag* wordt in hoofdzaak berekend aan de hand van de omwentelingen van de aarde, de *maand* aan de hand van de schijn gestalten van de maan, en het *jaar* aan de hand van de schijnbare jaarlijkse beweging van de zon.

Wanneer kan paaszondag gelijktijdig plaatsvinden op 16 Nisan op de joodse kalender en op 3 april op onze Gregoriaanse kalender, die op het solaire jaar is gebaseerd? Het is eenvoudig een kwestie van het vinden van een tijdsinterval waarbij het totaal aantal weken, maanden en solaire jaren allen een (zo) rond (mogelijk) getal vormen. Dienovereenkomstig wordt een „heraligneringsinterval" voor de joodse kalender omschreven als de kortste tijdsperiode waarbij *het aantal dagen, weken, maanden en jaren een (zo) rond (mogelijk) getal vormen.* (Zie het kaderartikel „Heraligneringsintervallen" voor bijzonderheden.)

Op de dag af is de periode tussen paaszondag van het jaar 33 en paaszondag van het jaar 1836 een heraligneringsinterval van 1803 jaar van de joodse kalender. [13] Er zijn twee gevolgen verbonden aan dit feit. Ten eerste, dat de joodse kalender zich een aantal jaren zou gaan herhalen. [14] Ten tweede, dat *het paasfeest van 1836, wat de kalender betreft, van alle paasfeesten van de tussenliggende jaren, het meest identiek was aan het paasfeest van het jaar 33.* En mocht de baan van de aarde onveranderd blijven, dan zal dat paasfeest uniek blijven voor nog eens drieduizend jaar, voordat er zich een preciezer heraligneringsinterval voor zal doen.

Vanuit het oogpunt van de astronoom is dit geen gering toeval. Deze berekening schijnt duidelijk de slotom te staven dat Elia's terugkeer op een paaszondag die niet alleen op 3 april, maar ook op 16 Nisan viel, hetgeen samenvalt met de omstandigheden op de geponeerde opstandingsdatum, geen toeval was. Laten wij, echter, alvorens een aantal mogelijke redenen voor zo'n voorval te bespreken, nog een *tweede* astronomisch aspect van het tijdstip van de terugkeer van Elia in ogenschouw nemen.

Een saros-eeuw

Het interval van 658532 dagen [15] (1803 jaar) tussen 3 april 33 en 3 april 1836 is ook indrukwekkend om nog een geheel ander

Tabel 1. Overeenkomsten tussen de verzoening en het Pascha

<i>Datum 33 n. Chr.</i>	<i>Joodse dag</i>	<i>Onderdeel van het Pascha</i>	<i>Gebeuren in het leven van de Heiland</i>
Maandag 28 maart	10 Nisan	Eerstelingen van de oogst aan de Heer gepresenteerd	Messias gekozen bij de intocht
Vrijdag 1 april	14 Nisan	Paaslam gekozen	Offer van het Lam Gods
Zaterdag 2 april	15 Nisan	Offer van het paaslam	Vrijheid verkondigd aan de gevangen in de geestelijke gevangenis
Zondag 3 april	16 Nisan	Feest ter gedachtenis van de bevrijding van de gevangen in Egypte	Eerstelingen van de opstanding komen voort

re astronomische reden. Op de dag af telt dit interval honderd sarosperiodes van elk 6585321 dagen. De sarosperiode of -cyclus is een tijdvak van 18.03 jaar, dat bij astronomen bekend is als het interval waarin zons- of maansverduisteringen zich vaak herhalen. [16] (Zie het kaderartikel „De saros” voor bijzonderheden.)

Het dient onderstreept te worden dat het feit dat dezelfde tijdsperiode (1803 jaar) gelijk kan staan aan zowel een heraligneringsinterval van de lunisolaire kalender als aan honderd sarosperiodes uitermate verbazingwekkend is, daar de lengte van de sarosperiodes ook door andere factoren wordt bepaald. [17]

Heeft het getal 100 ook astronomische betekenis? Jawel. Het blijkt dat 100 sarosperiodes telt vanaf de maansverduistering die plaatsvond op de door ons voorgestelde kruisingsdatum, 1 april 33, er pas in 1836 weer een sarosperiode op 1 april zou beginnen.

Let wel, echter, dat de sarosalignering slechts voor hooguit 70 sarosperiodes een betrouwbare methode is voor het bereke-

nen van het plaatsvinden van verduisteringen; aldus vinden verduisteringen na 100 sarosperiodes niet op het berekende moment plaats. [18] Aan de andere kant is de omloopsalignering dusdanig accuraat om tot een interessante kalenderalignering te voeren. Na honderd sarosperiodes is de baan van de maan in ongeveer dezelfde positie ten opzichte van de zon, waardoor ook de joodse kalender zich zou gaan herhalen (daar deze afgaat op de daadwerkelijke, waargenomen positie van de maan, in plaats van de gemiddelde positie). [19] Berekeningen geven aan dat het paasfeest van 1836 ook, wat de kalender betreft, het gunstigste was op de joodse door observatie samengestelde lunisolaire kalender. [20]

Kortom, een periode van 1803 jaar (658532 dagen) vormt tegelijkertijd twee heraligneringsintervals: (1) voor de dag, week, maand en het jaar van de joodse kalender; en (2) voor de saros en voor het jaar. Dit komt ons als voldoende indrukwekkend voor om er een bijzondere naam aan te geven; [21] Misschien kan er gesproken worden van een „saros-eeuw,” zijnde 100 sarosperiodes.

Laten wij nu een aantal mogelijke rede-

nen voor een dergelijke astronomische precisie in verband met de terugkeer van Elia in oenschouw nemen.

Mogelijke betekenissen

Het hierboven voorgelegde bewijs zou erop kunnen wijzen dat het tijdstip van de terugkeer van Elia misschien gepland is om plaats te vinden op de beste gedenk-dag van Pasen, wat betreft de kalender, in de geschiedenis. Maar waarom zou dat zijn?

De mogelijke bedoeling van de Heer in een dergelijke aangelegenheid gaat ons begrip misschien wel te boven (zie Jesaja 55:8-9); aan de andere kant zijn de Schriften ons gegeven om naar begrip te streven, en in die geest is het wellicht aanvaardbaar de volgende vier mogelijkheden te poneren.

1. Het timen van de laatste bedeling. Dit is de bedeling van de volheid der tijden. Wanneer is zij begonnen? Bij het eerste visioen? Bij het organiseren van de kerk? Eén aanwijzing voor het antwoord op deze vraag is afkomstig van de profeet Joseph Smith, die leerde dat de verzegelmacht van Elia in iedere ware bedeling van het evangelie is verleend (Leer en Verbonden 128:9), en dat deze „noodzakelijk (is) bij het inluiden der bedeling van de volheid der tijden, welke bedeling nu wordt ingeluid” (Leer en Verbonden 128:18).

Aldus kan deze bedeling kennelijk niet volledig zijn ingeluid voor 3 april 1836, toen de sleutels van Elia teruggegeven werden. Maar in juli 1837 was de inluiding van de bedeling klaarblijkelijk voltooid, gezien het feit dat de Heer sprak over „de bedeling van de volheid der tijden” en over „de sleutels van de bedeling,” die waren teruggegeven. (Leer en Verbonden 112:30-32.) En ten slotte schijnt Elia’s eigen uitspraak te pleiten voor de belangrijkheid van 3 april 1836 als bijzondere datum, daar hij op dat tijdstip zei: „De sleutels van deze bedeling (worden) aan u overgedragen.” (Leer en Verbonden 110:16.)

Maar waarom zou de overdracht van de sleutels van de bedeling van de volheid der tijden zijn getimed om samen te vallen met een bijzondere gedenk-dag van de opstanding? Eén mogelijke reden is dat

één toepassing van de zinsnede „volheid der tijden” sloeg op de tijd waarin de wet van Mozes vervuld zou zijn. Lehi profeteerde dat „Hij in de volheid der tijden (zou) komen om het mensdom redding te brengen.” (2 Nephi 2:3.) Paulus verduidelijkte de betekenis: „Maar toen de volheid des tijds gekomen was, heeft God zijn Zoon uitgezonden . . . om hen, die onder de wet waren, vrij te kopen.” (Galaten 4:4–5.) Aldus betekende de „volheid des tijds” kennelijk de tijd waarin de mens zou worden verlost, die voltooid werd bij de opstanding van de Verlosser.

Bij zijn terugkeer zei Elia dat de tijd „ten volle gekomen” was, waarin de profetie van Maleachi zou worden vervuld (Leer en Verbonden 110:14.), hetgeen erop wijst dat de profetie van de terugkeer van Elia op een bepaald moment vervuld zou worden. Misschien bedoelde hij ook dat de *tijd volledig* daar was om de *volheid der tijden* in te luiden.

Aldus was op zondag 3 april 1836 de tijd kennelijk volledig daar om de bedeling van de volheid der tijden in te luiden op een bijzondere gedenktag van de volheid der tijd van de opstanding.

2. Timing van de „Eliaperiode.” Zoals hierboven reeds is aangehaald, onderwees de profeet Joseph Smith: „De geest van Elias komt eerst, vervolgens die van Elia en tenslotte die van de Messias.” Deze leerstelling wijst op drie afzonderlijke perioden in de geschiedenis van de kerk.

Misschien kan 3 april 1836 worden gezien als het slot van de „Eliaperiode,” ofwel voorbereidende periode van de geschiedenis van de kerk, toen alle voorlopers eindelijk hun sleutels in de geest van Elias hadden teruggebracht. (Zie Leer en Verbonden 27:5–13; 128:20–21.) Deze periode kan zijn afgesloten toen Elias zelf, misschien wel dezelfde Elias die de sleutels van de herstelling aller dingen draagt (Leer en Verbonden 27:6), onmiddellijk vóór Elia terugkwam.

De volgende periode had dan kunnen beginnen met de langverwachte terugkomst van Elia. Daarmee zou de kerk een tijdperk binnentreden van tempelwerk en het opbouwen van het koninkrijk, eens dat alle voorbereidende sleutels waren teruggegeven. De „Eliaperiode” zou dan eindigen met de komst van de grote dag van de Heer, de Messias.

3. De herstelling van de tempel. De Heer maakte gebruik van de symboliek door zijn lichaam te vergelijken met de tempel. (Johannes 2:21.) Het lijkt zeer gepast dat de herstelling van de macht en de heerlijkheid van de tempel plaats zou vinden op zo’n opmerkelijke gedenktag van de herstelling van het lichaam van de Heer tot macht en heerlijkheid. Merk ook op dat de woorden *opstanding* en *herstelling* in het Boek van Mormon door elkaar heen worden gebruikt (zoals in Alma 40–41), hetgeen ons niet hoeft te verbazen, dat de opstanding een vorm van herstelling is.

Voorts kan men een overeenkomst zien tussen de gebeurtenissen die plaatsvonden in de week voorafgaande aan 3 april, volgens de chronologie in deel 1. Op zondag 27 maart 33 werd het lichaam van Jezus Christus gezalfd („ingewijd”) voor de begrafenis ervan. Ook de Kirtland-tempel werd op zondag 27 maart ingewijd, maar dan in 1836. (Leer en Verbonden 109.) Bovendien werden, in de week na deze beide inwijdingen, de verordening van de voetwassing ingesteld en het avondmaal des Heren gevierd. (Zie *History of the Church*, 2:410–40.)

4. Het lichaam van de kerk hersteld. De kerk van de Heer is ook vergeleken met zijn fysieke lichaam. Na te hebben gewezen op de onderlinge afhankelijkheid van de verschillende leden van het fysieke lichaam, zei Paulus: „Gij nu zijt het lichaam van Christus,” waarna hij uitlegde dat alle functies in de kerk belangrijk zijn. (1 Korintiërs 12:12–31.)

Het organiseren van de kerk van de Heer in de laatste dagen vond plaats op 6 april 1830. Kennelijk viel deze „geboorte” van het kerkelijk „lichaam van Christus” samen met de verjaardag van zijn fysieke lichaam op 6 april 1 v. Chr. Zo wordt er dus gewezen op een overeenstemming tussen de *geboorte van de Heiland* en de *geboorte van zijn kerk*. Geopend wordt dat het fysieke lichaam van Christus, bekleed met een volheid van macht en heerlijkheid, op paaszondag, 16 Nisan ofwel 3 april 33, werd hersteld. (Zie Alma 40:23.) Het kerkelijk lichaam van Christus, bekleed met een volheid van priesterschapsgeslag, werd hersteld op paaszondag, 16 Nisan, 3 april 1836. Aldus wordt een overeenstemming geopperd tussen de *herstelling van het lichaam van de Heiland* en de *her-*

stelling van aanvullende macht en heerlijkheid aan het lichaam van de kerk.

De bedoeling van dit artikel is in overweging te geven dat de datums van de belangrijkste gebeurtenissen in het leven van Christus en de datum van de terugkeer van Elia in deze laatste bedeling bijzonder veelbetekend zijn. De teruggave van de sleutels van deze bedeling was een uitermate belangrijke gebeurtenis, die plaatsvond op een zeer bijzondere gedenktag van de geponeerde opstandingsdatum van onze Heer en Heiland, Jezus Christus. Mogen wij met Pasen niet alleen de herstelling indachtig zijn van het fysieke lichaam van de Heiland, maar ook de herstelling van de volheid van het priesterschap aan het lichaam van zijn kerk. □

John P. Pratt is doctor in de astronomie en hoofd wetenschappelijk analyst bij het Eyring Research Institute. Hij is vader van vijf kinderen en zondagsschoolpresident in zijn wijk in Kaysville (Utah).

Noten

[1] Men dient er nota van te nemen dat de gemaakte gevolgtrekkingen in dit artikel gebaseerd zijn op de Schriften, geschiedkundige bronnen en de astronomie, die alle drie elementen van onzekerheid bevatten. De interpretatie van de Schriften ten opzichte van de geschiedenis is vaak uitermate moeilijk; de geschiedenis is per se al onnauwkeurig, terwijl astronomische berekeningen alleen binnen bepaalde begrenzingen accuraat zijn. Bovendien is het beoordelen van het betrekkelijke belang van gegevens een subjectieve zaak, in ’t bijzonder wanneer tegenstrijdige bewijzen afkomstig zijn uit verschillende bronnen. De overeenstemming, echter, die in de *Schriften* is ontdekt, kan interessanter zijn voor heiligen der laatste dagen.

[2] Zie ook *Chronological Aspects of the Life of Christ* (Grand Rapids, Michigan: Zondervan, 1977) van Harold W. Hoehner.

[3] Jubilees 49:1 en Josephus (*Wars*, 6.9.3).

[4] Johannes vertelt ons dat de triomfante intocht plaatsvond op de vijfde dag voor het Pascha. (Johannes 12:1, 12–13.) Inclusief rekenend vanaf vrijdag 14 Nisan als de eerste dag, krijgen we zondag 16 Nisan als de derde dag na de vrijdag, en maandag 10 Nisan als de vijfde dag voor de vrijdag. Zie Hoehner, blz. 72.

[5] Deze ceremonie van het bewegen van de eerstlingsgarve van de oogst op 16 Nisan moet niet worden verward met het feest der

eerstelingen (Pinksteren), dat vijftig dagen later plaatsvond. (Leviticus 23:16–21.)

[6] De Farizeeën (en moderne joden) vertolken „sabbat“ als „feestdag“ en offerden het graan op 16 Nisan, de tweede dag van het Pascha. De Sadduceeën, echter, vertolken „sabbat“ als „zaterdag,“ de wekelijkse sabbat, en offerden de eerstelingen op de zondag na het Pascha. (Zie Hoehner, blz. 83–84.) Daar 16 Nisan in het jaar 33 op een zondag viel, offerden zowel de Sadduceeën als de Farizeeën de eerstelingen op de gepoënerde ochtend van Jezus' opstanding.

[7] *Guide to Jewish Holy Days* (New York: Schocken, 1969) van H. Schauss, blz. 80.

[8] „The Appearance of Elijah and Moses in the Kirtland Temple and the Jewish Passover,” *Brigham Young University Studies* 23 (Fall, 1983) van Stephen D. Ricks, blz. 483–486.

[9] *Leringen van de profet Joseph Smith*, blz. 307.

[10] Idem, blz. 310.

[11] Idem.

[12] De moderne Hebreeuwse kalender blijft synchroon met de zonnecyclus door het invoegen van jaren volgens een vastgestelde maancyclus van 19 jaar, die slechts bij benadering nauwkeurig is. Bovendien wordt er gebruik gemaakt van vaste waarden van de gemiddelde beweging van de zon en de maan, terwijl de „joodse kalender“ waarnaar wij ons bij onze analyse hebben gericht, rekening houdt met de langzaam veranderende lengte van de dag, de maand en het jaar.

[13] De vergelijkingen voor de langzaam afnemende lengte van het zonjaar en de synodische maanmaand in gemiddelde zonnedagen zijn ontleend aan *Astrophysical*

Quantities (London: Athlone Press, 1976) van C. W. Allen, blz. 19–20. Zij geven voor het zonjaar (tussen de jaren 33 en 1836) een gemiddelde waarde aan van 365,242324 dagen, en voor de synodische maanmaand 29,530590 dagen.

[14] Onze Gregoriaanse kalender zal niet lang repeterend zijn, daar het jaar 33 één jaar na een schrikkeljaar was en ook 1836 een schrikkeljaar was.

[15] Alle historische datums krijgen opeenvolgende nummers met de bedoeling zulke berekeningen eenvoudiger te maken. 3 April 33 was Juliaanse dag nummer 1733206; 3 april 1836 was Juliaanse dag nummer 2391738. (Zie *Solar and Planetary Longitudes for Years –2500 to +2000 by 10-Day Intervals* (Madison: University of Wisconsin Press, 1963) van W. Stahlman en O. Gingerich, blz. 311, 546.)

Heralignerinsintervals

Om het begrip „heraligneringsinterval“ te kunnen begrijpen, kunnen we als voorbeeld een horloge nemen. (Figuur 1.) Het heeft een secondewijzer, een kleine wijzer en een grote wijzer om de drie verschillende tijdsintervals bij te houden. Het beginpunt van de dag is wanneer alle drie de wijzers recht omhoog wijzen. Bij het horloge is een heraligneringsinterval afgerond wanneer alle drie de wijzers opnieuw recht omhoog wijzen, dat wil zeggen, na precies twaalf uur.

De heraligening van horlogewijzers is een eenvoudige zaak, omdat een minuut een exact aantal seconden telt en een uur een exact aantal minuten. Bijgevolg vormt het eerste heraligneringsinterval een volmaakte opstelling, waardoor het niet nodig is naar nauwkeuriger intervals te zoeken.

Ook kalenders bestaan uit meer dan één cyclus: gewoonlijk dagen, weken, maanden en jaren. Een probleem dat zich voordoet, is dat de cyclussen weleens niet precies uitkomen. Het zonjaar, bijvoorbeeld, waarin de seizoenen repeterend zijn, telt geen 365 hele dagen, maar 365,2422 dagen. Een fundamenteel probleem bij het opstellen van welke kalender dan ook is het alignement

van de verschillende cyclussen. De oplossing ligt in het vinden van een interval dat *bij benadering* een heel aantal van alle cyclussen bevat.

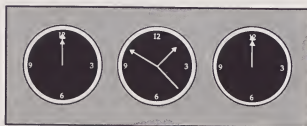
Het probleem kan worden uitgebeeld door het apparaat dat te zien is in Figuur 2a. De grote pulley heeft een omtrek die 365,2422 zo groot is als die van de kleine. Als beide pulleys gemerkt worden met een recht omhoog wijzend pijltje, na hoeveel omwentelingen zullen de pijltjes dan weer allebei recht omhoog wijzen?

Daar de omvang geen heel aantal dagen

bedraagt, zoals meestal het geval is met de meeste astronomische perioden, *zullen de twee pijltjes nooit meer tegelijkertijd recht omhoog wijzen*. Er zijn slechts bij benadering juiste oplossingen; hoe langer men bereid is te wachten, hoe nauwkeuriger zij op één lijn zullen komen.

Bijvoorbeeld, na 365 omwentelingen van het kleine wiel, heeft het grote ongeveer, (maar niet helemaal) één omwenteling af, hetgeen betekent dat een eerste benadering van een jaar 365 dagen is. Na 1 461 omwentelingen van de kleine pulley, echter, kan worden opgemerkt dat de grote *iets dichter bij* het voltooien van precies vier omwentelingen (jaren) is. Dit voert tot een gemiddeld jaar van 1461 gedeeld door 4 = 365,25 dagen, waardoor wij om de vier jaar een schrikkeljaar toevoegen. Onze Gregoriaanse kalender gaat uit van de waarneming dat 146097 dagen welhaast 400 jaar zijn, hetgeen een approximatief jaar geeft van 146097 gedeeld door 400 = 365,2425 dagen.

Een heraligneringsinterval voor deze pulleys is het kleinste aantal omwentelingen van de kleinste pulley die alle pijltjes terugbrengt tot de verticale stand.

FIGUUR 1. Het tijdsinterval dat nodig is om alle drie de wijzers van een horloge weer recht omhoog te laten wijzen is een voorbeeld van een „heraligneringsinterval.“

[16] Zie, bijvoorbeeld, *Exploration of the Universe* (New York: Holt, Rinehart and Winston, 1969) van G. Abell, blz. 184–185.

[17] De lengte van de saros, bijvoorbeeld, hangt af van de inclinatie van de baan van de maan ten opzichte van die van de aarde. Zie *An Introduction to Celestial Mechanics* (New York: Dover, 1970) van Forest Ray Moulton, blz. 343.

[18] In dit geval vond de verduistering één maanmaand later plaats op 1 mei 1836. Zie *Canon of Eclipses* (New York: Dover, 1962) van T. Oppolzer, blz. 372.

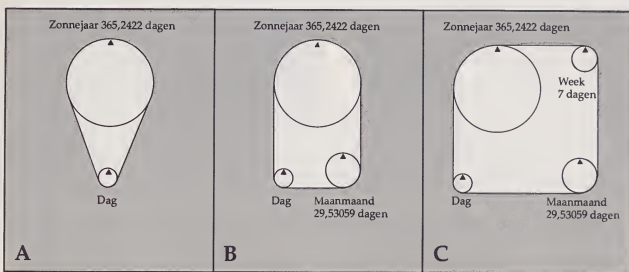
[19] Een manier om de twee heralig-nings-eigenschappen van de 100-saros-periode te bekijken, is dat, hoewel voor het repeteren van de joodse kalender alleen de lunisolaire heralig-nering nodig is, het orbitale heralig-ningsaspect ook nodig is wil de Hebreeuwse kalender repeterend worden.

[20] Ik heb lunaire en solaire lengtes berekend voor iedere paasochtend (3:00 UT) vanaf het jaar 1 tot het jaar 3000, aan de hand van de vergelijkingen van *New and Full Moons*, 1001 b.c. to a.d. 1651 (Philadelphia: American Philosophical Society, 1973) van Herman Goldstine; en *Medieval Chronicles and the Rotation of the Earth* (Baltimore: John Hopkins Press, 1972) van Robert R. Newton, blz. 643, vergelijking 18.8. Van alle paasfeesten die op 3 april en 16 Nisan plaatsvonden, kwamen de lengtes voor het jaar 1836 het meest overeen met die van het jaar 33.

[21] Mocht de lezer niet voldoende onder de indruk zijn, merk dan ook op dat de saroseeuw tevens een heralig-neringsinterval is voor het zonnejaar en de synodische periode van Mercurius, 115877538 dagen, zoals blijkt uit het werk van Stahlman en Ginge-rich, blz. xv.

[22] Het criterium van „het best passen-de” houdt in dat de afstand die de band moet afleggen voor het alignement van de pulley waarbij dit het moeilijkst lukt, kleiner moet zijn dan de overeenkomstige afstand voor een kleiner aantal wendingen. Deze maatstaf is aangepast uit „Generalization of the Euclidean Algorithm for Real Numbers to All Dimensions Higher Than Two,” *Bulletin of American Mathematical Society* 1 (November 1979) van H. R. P. Ferguson en R. W. Forcade, blz. 912–914.

[23] *A Short History of Astronomy* (New York: Dover, 1961) van Arthur Berry, blz. 19. Het is bekend dat de Babyloniërs zich reeds een aantal eeuwen voor Christus bewust waren van de saros. Niet bekend is of die kennis dateert uit de tijd van Abraham, die omstreeks 2000 v. Chr. in diezelfde streek woonde.

FIGUUR 2. Het probleem van het aligneren van verschillende kalenderperioden komt overeen met het aligneren van pijltes op pulleys met een verschillende omvang. (A) Onze Gregoriaanse kalender tracht de dag (de omwenteling van de aarde) te aligneren met het zonnejaar (de seizoenen). (B) De lunisolaire kalender voegt er de complicatie aan toe van de maanmaand (de schijn-gestalten van de maan). (C) Het tijdsinterval vanaf de voorgestelde opstandingsdatum tot aan de terugkeer van Elia heeft gezorgd voor de heralig-nering van een kalender die ook rekening houdt met de week (7 dagen).

De schijnbaar eenvoudige opgave om een heralig-neringsinterval te vinden voor verschillende cyclussen is in feite een uitermate ingewikkeld probleem op het gebied van de getallentheorie; [22] gelukkig, echter, kan

dit probleem tegenwoordig „met geweld” worden opgelost door het inschakelen van een computer-door eenvoudig elke mogelijke combinatie van getallen na te gaan voor de beste benadering.

Een heralig-neringsinterval voor onze zon-nekalender is 4 jaar; 400 jaar is dat niet, omdat er minstens één betere oplossing is met een kleiner aantal jaren (12053 dagen gedeeld door 33 jaar = 365,2424 dagen).

Figuur 2b geeft een voorstelling van het meer ingewikkelde probleem van de heralig-nering van de lunisolaire kalender, die de maanmaand, de periode van de schijn-gestalten van de maan, omvat. De moderne Hebreeuwse kalender maakt gebruik van een heralig-neringsinterval, de Metoncyclus geheten, die reeds bekend was in de vijfde eeuw voor Christus. Meton (een Grieks astronoom) ontdekte dat negentien tropi-sche jaren vrijwel exact gelijk zijn aan 235 synodische maanden. Dat houdt in dat de lunisolaire kalender niet alleen schrikkel-dagen, maar ook schrikkelmaanden kent.

Figuur 2c is een weergave van de opgave om de joodse kalender die in de tekst be-schreven wordt opnieuw te aligneren, waar-bij ook de week als cyclus is opgenomen. De heralig-neringsintervals zijn onder andere 68, 152, 220 en 372 jaar. In deze eeuw, bijvoorbeeld, valt Pasen op 3 april, 16 Nisan, in de jaren 1904 en 1988, ofwel 68 en 152 jaar na 1836. Bij langere heralig-neringsintervals moet er rekening worden gehouden met de variabele lengte van het jaar en van de dag. Het heralig-neringsinterval van 1803 jaar dat in de tekst wordt besproken, is isot nog toe het beste. Een nog beter heralig-neringsinter-val komt pas voor na 5382 jaar.

De saros

Wellicht de grootste bijdrage aan de astronomie van het oude Chaldea was de ontdekking van een periode van 6585 dagen (18.03 jaar), de *saros*, waarna verduisteringen zich konden herhalen. [23]

Een verduistering doet zich voor wanneer de zon, de maan en de aarde in elkaars verlengde liggen. Zonsverduisteringen vinden plaats bij nieuwe maan, wanneer de aarde zich in de schaduw van de maan bevindt; maansverduisteringen vinden plaats bij volle maan, wanneer de maan zich in de schaduw van de aarde begeeft. (Zie figuur 1.)

Er moet aan drie voorwaarden worden voldaan, wil een bepaalde serie verduisteringen repetent worden:

1. De schijngestalte van de maan (vol of nieuw) moet dezelfde zijn, hetgeen verklaart waarom eendere verduisteringen altijd gescheiden zijn door een heel getal van maanmaanden van 29,53059 dagen.

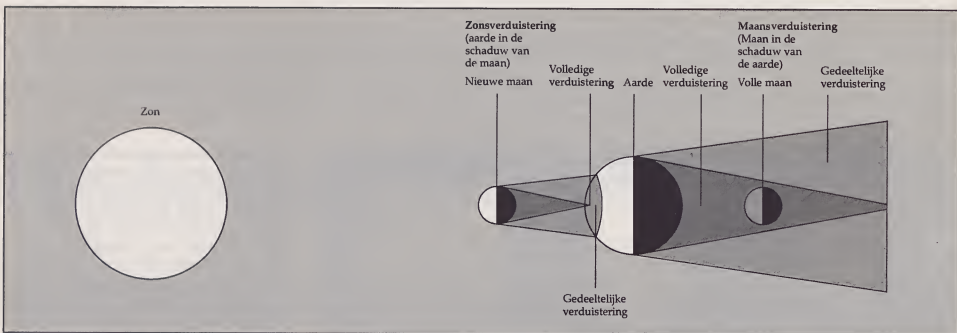
2. De maan moet zich in de buurt bevinden van de plaats waarop haar baan de schijnbare baan van de zon doorkruist. De periode van dergelijke doorkruisingen is 27,21222 dagen.

3. De maan moet op ongeveer dezelfde afstand zijn van de aarde om de zon volledig te kunnen bedekken bij totale zonsverduisteringen. (De afstand tussen de maan en de aarde verandert steeds daar zij een ellipsvormige baan beschrijft, waardoor haar schijn-

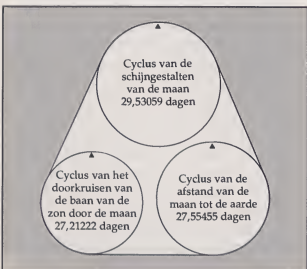
bare grootte varieert met ongeveer 10 procent.) Dit doet zich om de 27,55455 dagen opnieuw voor.

De opgave dus om te voorspellen wanneer verduisteringen zich opnieuw voor zullen doen is een kwestie van het vinden van een heraligneringsinterval voor deze drie cyclussen. (Zie figuur 2.) Hoelang duurt het na een verduistering voordat alle drie de cyclussen opnieuw samenvallen? Een van de beste heraligneringsintervals is de *saros* van 6585,32 dagen.

Zoals in de tekst besproken is, vond de terugkeer van Elia plaats 100 sarosperiodes na de geponeerde datum van Christus' opstanding.

FIGUUR 1. Een zonsverduistering kan plaatsvinden bij nieuwe maan, terwijl een maansverduistering zich voor kan doen bij volle maan, wanneer de zon, de aarde en de maan zo goed als in elkaars verlengde liggen. Het rood worden van de maan bij een maansverduistering komt door de refractie van het licht in de schaduw van de aarde door de atmosfeer. Merk op dat een volledige zonsverduistering alleen zichtbaar is voor het kleine gedeelte van de aarde in het midden van de schaduw van de nieuwe maan, terwijl een volledige maansverduistering zichtbaar kan zijn voor de gehele helft van de aarde waar het nacht is.

FIGUUR 2. De *saros* (18.03 jaar) is een heraligneringsinterval waarna verduisteringen repetent kunnen zijn en houdt zich een heralignering in van de perioden waarin de maan zich in dezelfde fase bevindt (zoals nieuw of vol), op dezelfde afstand van en op hetzelfde snijpunt van de baan van de maan met de schijnbare baan van de zon. Verduisteringscyclussen kunnen pas repetent zijn wanneer de zon, de maan en de aarde weer op de juiste wijze gealigneerd zijn, hetgeen hier wordt geïllustreerd door de drie pijlen die nagenoeg alle weer recht omhoog wijzen.

Een jonge echtgenoot en vader herstellend op wonderbaarlijke wijze van een ziekte die hem vier jaar lang sloopte.

Het was een prachtige juni-ochtend in 1977 toen Markham F. Miller tijdens het hardlopen enorm moest vechten tegen een flauwte. Hij strompelde naar huis en zakte op de bank in elkaar. Hoe kwam dat nou? vroeg hij zichzelf af. Hoe kwam het dat hij nu zomaar ineens al zijn kracht verloor? Zijn voortdurende zwakheid was voor de artsen aanvankelijk een raadsel, maar langzamerhand werd het duidelijk dat hij het slachtoffer was van een van de wonderlijkste ziekten van deze tijd. Deze ziekte maakt het slachtoffer uiterst kwetsbaar voor chemische stoffen die het lichaam normaliter wel neutraliseert.

Erder dat jaar had hij zijn studie afgerond en was hij met zijn vrienden, Shirley Anderson, getrouwd. Over enkele maanden zou hun eerste kind geboren worden. Broeder Miller die in het honingbedrijf van zijn vader in Zuid-Californië werkte, zou die herfst naar de universiteit gaan om rechten te studeren.

En toen was daar ineens die onverklaarbare ziekte. De dokters deden de ene test na de andere, maar konden alleen maar zeggen dat zij niets abnormaals konden vinden. Maar broeder Millers toestand werd gaandeweg slechter. „Ik had het gevoel of mijn ledematen van lood waren,” herinnert hij zich. Zijn energie en vitaliteit waren geheel verdwenen. Hij begon aan zijn rechtenstudie maar moest er al gauw mee ophouden omdat hij te zwak en te ziek was om de colleges bij te wonen. Hij was geregeld misselijk, had spijsverteringsstoornissen, werd steeds nerveuzer en begon aan slapeloosheid te lijden. Hij werd steeds zwakker en magerder.

Begin 1978 werd het duidelijk dat bepaalde chemische verbindingen hem erg ziek maakten. Stoffen als de gezichtscreme of parfum van zijn vrouw, en sterke afwasmiddelen maakten hem niet alleen lichamelijk ziek, maar waren ook de oorzaak van hevige nervositeit en diepe neerslachtigheid. „Ik was dan zo gespannen en bedrukt dat ik het gevoel kreeg dat mijn lichaam zou barsten. Mijn vrouw Shirley, onze zoon Adam en ikzelf werden vluchtelingen voor de twintigste-eeuwse chemicaliën,” vertelt hij.

Omdat zij ergens anders moesten gaan wonen, verbleven zij enige tijd bij zijn zuster, totdat het dak van haar huis gerepareerd werd en de daarbij gebruikte teerstoort weer een heftige reactie bij hem veroorzaakte. „Van de lente in 1978 tot de

Dankzij het priesterschap

Don Searle

daaropvolgende winter zijn we wel tien keer verhuisd, op zoek naar een plaats waar ik in alle rust ziek kon zijn zonder eraan onderdoor te gaan.”

Zowel Shirley als Mark Miller waren teruggekeerde zendelingen, en er geheel aan gewend om God een deel van hun leven te maken. In persoonlijke en gezinsgebeden stortten zij hun hart uit tegenover onze Hemelse Vader. Vrienden en familieleden vastten en baden geregeld voor hen en vele malen werd hem een priesterschapsgesprek gegeven. Maar ondanks het geloof dat zij oefenden, ging zijn gezondheid niet vooruit. „Ik verlangde heel erg naar een antwoord van onze Hemelse Vader waaruit ik kracht zou kunnen putten. Ik voelde me zo verloren, zo eenzaam.”

Zijn familie was een enorme steun voor hem. Zonder enige problemen kon hij bij hen logeren en zijn ouders hielpen ook financieel.

In januari 1979 las Shirley Miller iets over een ziekenhuis in Dallas (Texas), waar patiënten, die allergisch zijn voor chemicaliën, worden behandeld. In februari werd broeder Miller voor zes weken in het medisch centrum Brookhaven opgenomen voor het ondergaan van een serie testen.

Hier kreeg zijn kwelling een naam – „een ernstig dissatisfactiesyndroom”, ook wel „milieuziekte” genoemd. Dr. William Rea, onder wiens toezicht hij behandeld werd, legde uit dat broeder Millers afweersysteem was ondermijnd, waardoor hij niet alleen erg gevoelig voor de algemeen bekende stoffen die een allergie veroorzaken, was geworden, maar ook voor een grote hoeveelheid moderne chemicaliën. (De gevaarlijkste hiervan waren producten op aardoliebasis; chloorverbindingen, ook die welke vaak in drinkwater voorkomen; en ook de lucht van zware metalen die in veel auto's en industriemachines voorkomen.) De ziekte kan het centrale zenuwstelsel aan-

Proeven wezen uit dat Mark overgevoelig was voor synthetisch materiaal, chemicaliën en vele soorten voedsel.

tasten, waardoor agressiviteit, nervositeit en zware neerslachtigheid teweeg wordt gebracht waar broeder Miller zo vaak aan leed.

„De beste therapie is deze stoffen allemaal te vermijden,” verklaart broeder Miller. Proeven hadden uitgewezen dat hij voor de meeste synthetische stoffen, chemicaliën en vele voedselsoorten uiterst gevoelig was. Hij verliet het ziekenhuis weer met een lange lijst van zaken die hij moest vermijden, zodat zijn afweersysteem de kans zou krijgen zich te herstellen. Hij mocht alleen maar mineraalwater drinken, alleen maar voedsel eten afkomstig van boerderijen waarop geen chemicaliën of insecticiden werden gebruikt, alleen maar katoenen kleding dragen; hij moest bij hem thuis alle meubilair van synthetische stoffen verwijderen en verder alle chemicaliën, waarvan hij wist dat hij daar niet tegen kon, vermijden.

Gedurende de daaropvolgende vijf maanden, waarin hij de aanwijzingen van de dokter nauwkeurig had opgevolgd, ging zijn gezondheid vooruit, maar toch raakte hij het lichamelijk ongemak en die angstgevoelens nooit helemaal kwijt.

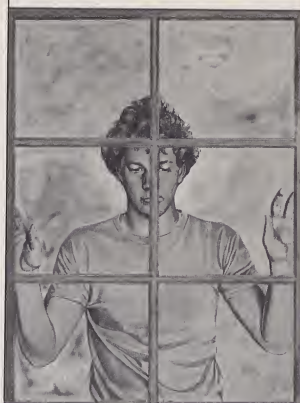
In deze periode ontving broeder Miller een priesterschapsgesprek waarin hem werd beloofd dat hij weer beter zou worden. Maar al gauw merkte hij dat de belofte niet direct in vervulling ging, en de ergste kwellingen stonden hem nog te wachten.

In augustus 1980 verhuisde de familie Miller naar Los Angeles en trok daar bij zijn ouders in. In die maanden van steeds maar weer moeten vluchten, verzwakte broeder Miller zienderogen; zijn overgevoeligheid voor stoffen binnenshuis begon steeds drastischer vormen aan te nemen.

„Als mijn huid ook maar even in aanraking kwam met een van de weinige chemische stoffen die nog in huis waren of die door mijn gezin gedragen werden, werd ik weer erg gespannen en raakte ik van

Door zijn overgevoeligheid moest Mark helemaal geïsoleerd in een aangepaste kamer verblijven.

Geïllustreerd door Jerry Thompson

streek. Wanneer ik soms aan een flinke inwerking van chemicaliën werd blootgesteld, was de spanning gewoon ontstellend."

Zuster Miller nam, voor het welzijn van de kinderen (zij hadden nu twee jongens) en om zijn gezondheid te beschermen, de jongens met zich mee naar Orem in Utah, waar zij bij haar ouders introk.

Al snel maakte zijn steeds toenemende overgevoeligheid het noodzakelijk dat broeder Miller vrijwel alleen nog maar geïsoleerd kon verblijven in één slaapkamer bij zijn ouders thuis, die volkomen aan zijn noden kon worden aangepast. Zijn moeder bracht hem zijn eten op een dienblad en zette dat buiten zijn deur neer.

Niet lang nadat zijn vrouw met de kinderen was weggegaan, begon broeder Miller het gevoel te krijgen dat het niet zo

lang meer zou duren voordat hij beter was. Dit gevoel begon geleidelijk aan steeds sterker te worden. Toen hij deze geestelijke manifestaties begon te ontvangen, scheen het hem toe dat deze alleen voor hemzelf waren bestemd en kreeg hij de indruk dat hij deze niet aan anderen moest vertellen. Maar hij voelde een vredig gevoel over zich komen, ondanks het feit dat hij nog voortdurend pijn had.

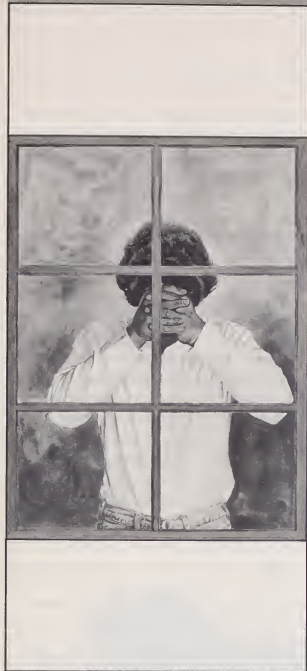
Opeen dag in 1981 verliet dit vredige gevoel hem echter plotseling. In plaats daarvan had hij het gevoel door een donkere, deprimerende wolk omgeven te zijn. Hij kon dat gevoel niet van zich afschudden en ook niet door middel van gebed kwijtraken. Het werd steeds sterker totdat hij het gevoel kreeg dat het hem helemaal zou verstikken.

Op een middag echter verdween die

duisternis plotseling. „Ik wist dat ik mijn immuniteit weer terug had gekregen. Ik weet eigenlijk niet precies wat ik in mijn lichaam voelde dat nu anders was, behalve dat ik wist dat ik beter was." Het was een „rustig, gewijd moment" toen hij aan de dankbaarheid die zijn gemoed vulde uiting gaf.

Hij ging de kamer uit en had een ontroerende hereniging met zijn moeder. Zijn lichaam reageerde totaal niet meer op zijn omgeving. Onmiddellijk begon hij voorbereidingen te treffen om naar zijn gezin in Utah te gaan. Hij moest benzine tanken, en morste daarbij wat op zijn hand. Er gebeurde weer niets. Onophoudelijk dankte hij God in stilte.

Hij vertrok zo snel mogelijk zonder zijn vrouw te vertellen dat hij er aankwam en dat hij genezen was. Hij wilde zijn gezin

*De jaren van lichamelijke
worsteling hebben Mark
lessen van onschatbare,
geestelijke waarde geleerd.*

verrassen, maar niet verbijsteren; daarom wachtte hij met telefoneren totdat hij nog ongeveer 160 kilometer bij hen vandaan was. Volkomen verrast vroeg zijn vrouw hem of zij een speciale kamer voor hem moest klaarmaken, maar hij vertelde haar eenvoudig dat de Heer hem genezen had en dat al die voorzieningen niet langer nodig waren.

Toen hij aankwam, stonden zijn vrouw en zoontjes hem op de stoep van haar ouderlijk huis op te wachten. „Het was een van de fijnste momenten van mijn leven om hen weer te zien en te weten dat we nu weer gewoon samen konden zijn.”

De Mark Miller die in juli 1981 uit dat isolement van zijn slaapkamer te voorschijn kwam was een heel andere man die welke tijdsen het trimmen in juni 1977 in elkaar was gezakt.

Hoewel hij bijvoorbeeld nu geen bijzondere voorzorgsmaatregelen meer behoeft te nemen zegt hij toch: „Ik wil mijn lichaam het respect geven dat het toekomt. Ik heb veel geleerd en dat wil ik nu gaan toepassen door voorzichtig te leven.”

Toch waren de veranderingen die over Mark Miller waren gekomen meer van geestelijke dan van lichamelijke aard. Deze jaren durende worsteling heeft hem lessen van onschatbare waarde geleerd. „Ik zou deze ervaring toch voor geen geld gemist willen hebben,” zegt hij heel ernstig, en voegt daar dan glimlachend aan toe, „maar ik zou het natuurlijk niet graag nog eens beleven.

Het heeft mij een levendig en veel groter begrip gegeven van het doel van tegenslagen. Ik weet nu dat wanneer we moeilijkheden hebben, dat geen tijd is om te gaan

klagen. Dan is het tijd om te bidden en onze Hemelse Vader te vragen ons te helpen zoveel mogelijk uit die situatie te leren, omdat wanneer die problemen eenmaal achter de rug zijn, wij door dergelijke ervaringen een beter mens kunnen worden.” Heel vaak geeft hij zijn getuigenis dat „hoeveel we ook moeten lijden, we toch nooit meer te dragen krijgen dan wij kunnen”.

Mark Miller heeft, door wat hij geleerd heeft, een geheel andere benadering van het leven gekregen. Hij is nu weer bezig met de studie waar hij aanvankelijk al mee begonnen was, rechten. Maar het valt zeer te betwijfelen of er nog een tweede student te vinden is die zo blij is met de eenvoudige mogelijkheid om in een klaslokaal te gaan zitten en een boek open te slaan. □

De Heer heeft mij gezonden

Dit artikel won de hoofdprijs in een literaire wedstrijd voor Spaanstalige leden.

Patti Lara

Ariana slenterde langzaam door de straat, die op deze tijd van de dag steeds drukker bevolkt werd door de mensen die zich her- en derwaarts haastten. Velen daarvan haastten zich naar hun werk terwijl weer anderen hun kinderen naar school brachten. De kruispunten raakten verstopt met alle verkeer en sommige chauffeurs werden ongeduldig in hun haast om op tijd op hun bestemming te zijn.

Ariana had net haar dochtertje Sandra naar school gebracht. Er reed wel een schoolbus maar zij bracht haar kind liever zelf naar school. Zij hield zowel van haar ochtend- als van haar middagwandeling, wanneer zij haar weer van school haalde; daardoor had zij de kans om enige

waardevolle ogenblikken samen met haar kleine Sandra door te brengen.

Tijdens hun wandelingen praatten zij veel met elkaar. Het kind had zoveel te zeggen, zoveel geheimpjes te vertellen, zoveel dingen waar zij samen om konden lachen. Dat kleine mensje opende voor Ariana een geheel nieuwe wereld en het was gewoon fascinerend om daar allerlei ontdekkingen in te doen.

Deze ochtend was Ariana wat moe en zelfs een beetje mistroostig. Haar man was voor een paar dagen de stad uit en zij

miste de vertroosting en steun die zij altijd als vrouw en moeder en in haar kerkroepingen van hem ontving. Zij was ook nog in verwachting van een tweede kindje.

Ariana voelde zich ineens overstelpd door de talloze dingen die zij nog had te doen, en ze voelde zich gewoon te moe om het hele eind naar huis terug te lopen. Haar stevige stap was altijd een deel van haar gehele programma van lichaams oefeningen, maar deze morgen kwam er iets in haar in opstand. Het leek gewoon te ver om te gaan lopen. Zij besloot bij de volgende halte de bus te nemen.

Terwijl zij daar stond te wachten, kwam zij verdrietig tot de conclusie dat dit besluit haar niet geholpen had om haar ontmoediging te overwinnen.

Desalniettemin bleef ze, op een innerlijke impuls, toch staan. Zij dacht aan haar man die op dat moment ergens ver weg in zijn auto over vreemde wegen reed. Hij moest voor zijn werk veel reizen en zij zat altijd in angst dat hem iets zou overkomen.

Zij dacht ook aan zuster Lago die met geelzucht in bed lag, en daar nauwelijks uit kon komen. Ariana was haar huisbezoekster en zij vroeg zich af hoe zij zuster

„Hier is een plaatsje vrij, mevrouw,” zei Ariana glimlachend. De vrouw mompelde een „dank u wel”.

Geïllustreerd door Scott Snow

Lago het beste kan helpen zonder haar eigen werk teveel te verwaarlozen.

Dan dacht zij aan haar kleine Sandra, die al drie dagen verkouden was, en zij vroeg zich af of het niet beter was met haar mee naar de dokter te gaan.

Zij bedacht zich ook dat zij eigenlijk haar moeder eens moest schrijven, want het was al een tijdje geleden dat zij iets van zich had laten horen. Nu Ariana en haar broers en zusters volwassen en het huis uit waren, moesten haar ouders zich wel heel eenzaam voelen. Toen al deze gedachten door haar hoofd flitsen en zij zich daarbij realiseerde wat haar vandaag en de komende dagen nog allemaal te doen stond, werd het haar bijna te machtig en verlangde zij ernaar dat haar man thuis was zodat zij hem om hulp kon vragen.

Eenmaal in de volle bus, bedacht zij zich ineens dat zij vergeten was tomaten te kopen voor de salade die zij zou maken. Als ze was gaan lopen had zij die onderweg kunnen kopen. De bus kwam wel langs verschillende supermarkten maar stopte daar niet. Zij zuchtte eens en haar melancholie werd nog groter; al zuchtend kreeg zij plotseling het gevoel eens naar links te kijken. Vlak naast haar stond een vrouw die haar even aankeek. Ariana gaf haar, een beetje verlegen, een glimlachje, waar de vrouw maar heel vluchtig op reageerde en vervolgens een andere kant op keek.

Ariana dacht weer aan de tomaten. „Ik zal maar een halve eerder uitstappen en ze dan bij Alfredo kopen,” dacht ze, „dan kan ik verder wel naar huis lopen; zo ver is dat niet meer.”

Er kwam een plaatsje vrij en Ariana wilde dat innemen. Terwijl zij zich naar die stoel bewoog, botste zij per ongeluk tegen de vrouw op die haar enige ogenblikken eerder had aangekeken. „Neem me niet kwalijk,” zeiden ze beiden tegelijk. „Gaat u naar zitten,” bood Ariana aan.

„Nee, alstublieft, gaat u maar zitten,” weerde de vreemde dame af. Ariana bedankte haar en liet zich dankbaar op de lege stoel neervallen. De bus reed verder en Ariana keek eens enige ogenblikken naar de vrouw. Zij was wat sjofeltjes gekleed en keek moe en bedroefd uit haar ogen. Die waren lichtbruin en er stonden zware kringen onder. De vreemdelinge draaide zich plotseling om en Ariana glimlachte nog eens, nu een beetje verlegen omdat zij betrapt was toen zij naar haar keek. Terwijl zij zich weer naar het raam draaide om naar het verkeer te kijken begon zij zich af te vragen hoe het kwam dat zij het gevoel kreeg dat er nog iets was wat zij vandaag zou moeten doen. Het gevoel werd steeds

sterker en had niets met tomaten te maken. Enige minuten later kwam de plaats naast haar vrij en vlug zei ze glimlachend tegen de vrouw: „Hier is een plaatsje vrij, mevrouw.” De vrouw mompelde een „dank u wel” en ging naast haar zitten. Telkens wanneer zij naar de vrouw keek merkte zij dat de vrouw ook geregeld naar haar zat te kijken. Zij besloot maar eens een praatje te maken.

„Wat een prachtige herfst hebben we, vindt u niet?” De vrouw had kennelijk niet veel zin om een gesprek aan te gaan, maar ze maakte iets los bij Ariana. Om haar wat aan te moedigen vertelde Ariana haar over haar slechte geheugen en hoe zij nu vergeten was dat zij naar huis had moeten lopen omdat zij onderweg wat tomaten had moeten kopen.

De vrouw antwoordde: „Als u wilt kan ik u wat van mijn tomaten verkopen. Ik heb ze in mijn eigen tuin staan en op het ogenblik heb ik er toch teveel.” „Dat zou ik heel graag doen,” riep Ariana heel enthousiast uit. „Eigen geteelde groente smaakt toch altijd veel beter, vindt u niet?” Toen de onbekende haar zei dat zij drie haltes verder woonde dan waar Ariana zelf moest uitstappen, aarzelde zij even. Zij zou haar huis voorbij moeten rijden en dan, beladen met tomaten, weer terug moeten lopen. Dat zou gewoon tijd verknoeien zijn, en dat was met al haar drukte nu juist iets wat zij zich niet kon veroorloven. Maar zij wilde die vrouw niet voor het hoofd stoten; zij begon haar aardig te vinden en besloot dus maar om met haar mee te gaan. Toen zij uitstapten was zij er inmiddels achter gekomen dat de vrouw Teresa heette. Zij liepen samen langs een rij kleine huizen met voortuintjes totdat zij bij een heel klein, maar erg proper en goed verzorgd huisje kwamen. „Wat mooi!” riep Ariana uit. „Ik heb altijd zo graag een huis met een tuin willen hebben. Wij wonen in een flat, en soms hebben we het gevoel of we in een kooi leven.”

Teresa glimlachte eens, maar ze niets terwijl zij Ariana voorging naar de achterkant van het huis waar haar tuintje lag. De twee vrouwen begonnen de tomaten te plukken en deden die in een mandje dat de vrouw Ariana te leen had gegeven. Terwijl zij daar zo mee bezig waren begon Teresa wat spraakzamer te worden. Zij vertelde Ariana dat zij pas weduwe was geworden en dat haar enig kind van school af moest om in de fabriek te gaan werken om de kost te gaan verdienen. Toen het mandje vol was en haar rug haar door die inspanning pijn was gaan doen, vroeg Te-

resa: „Wilt u niet even binnenkomen en iets warms drinken voordat u weer terug gaat?”

Wanhopig dacht Ariana: „O, die tijd! Ik kan gewoon niet; ik kan niet nog meer tijd verknoeien!” Maar er was iets dat haar aanspoorde om te blijven. „Graag, dat zou ik heel leuk vinden.”

Een paar minuten later zaten zij tegenover elkaar aan de keukentafel, ieder met een kop warme chocolademelk voor zich. Stukje bij beetje begon Teresa Ariana over zichzelf te vertellen.

„Grappig hoe wij in die bus steeds naar elkaar keken,” zei ze lachend, „dat is me nog nooit overkomen. Ik ben toch zo eenzaam, zo vreselijk eenzaam geweest . . .”

Plotseling werden haar ogen donker en Ariana meende daar pijn en droefheid in te zien. Teresa vertelde wat een financiële moeilijkheden zij en haar man sinds hun huwelijk hadden gehad; hoe vaak hij zonder werk had gezeten; van de vele ontberingen die zij hadden moeten lijden om het hun dochter mogelijk te maken een goede opleiding te krijgen, met als enig resultaat dat zij halverwege ermee ophield en een baantje aannam waarin zij praktisch slavenwerk moest doen. Teresa werd al pratend steeds ernstiger, het leek wel of zij tegen zichzelf zat te praten; zij vroeg zich af waarom het er soms op leek of God een andere kant op keek. Het leek wel of er niemand in de hele wereld, God daarbij inbegrepen, ook maar iets om haar gaf. Onder het spreken werden de lijnen rondom haar mond steeds dieper en de blik in haar ogen werd steeds bitterder.

Ariana probeerde wanhopig iets te vinden om haar te zeggen. Er was toch zeker wel iets in het evangelie voor deze lieve, zo bedroefde zuster. Maar zij kon niets bedenken. Elk woord van troost leek nutteloos en leeg te zijn tegenover de harde werkelijkheid die deze vrouw had moeten doormaken.

„Ik weet eigenlijk niet waarom ik u dit allemaal vertel,” mompelde Teresa terwijl zij haar blik neersloeg.

Ariana antwoordde, en zij wist werkelijk niet wie haar deze woorden in de mond had gelegd: „Omdat de Heer mij gezonden heeft.”

Teresa barstte in tranen uit. Eerst dacht Ariana dat zij iets moest zeggen om haar te troosten, maar al gauw zag zij dat haar nieuwe vriendin uit dankbaarheid huilde.

Toen zij zich weer een beetje hersteld had, begon Teresa ter opheldering het volgende te vertellen: „Ik kan het gewoon niet geloven,” zei ze, „vannacht had ik een heel vreemde droom. Ik liep in een

diepe, donkere plaats en ik wist zelfs niet waar ik was of waar ik naar toe ging. Ik had het gevoel of zich een grote, diepe en donkere afgrond onder mijn voeten zou openen. Ineens ontmoette ik een vrouw wier gehele wezen een bijzonder licht uitstraalde. Zij kwam naar me toe en ik keek haar hoopvol aan om dat licht dat zij met zich meebracht. Toen vroeg ik haar: 'Waarom bent u gekomen?' Haar antwoord was: "... 'Teresa's stem brak terwijl zij het zei: „Zij zei precies hetzelfde als wat jij zei, Ariana: ‘omdat de Heer mij gezonden heeft.’”

Zij keken elkaar zwijgend aan. Ariana voelde een grote vrede over zich komen. „Evenmin moet gij u van te voren bezorgd maken over hetgeen gij zult zeggen,” had

de Heer gezegd, „maar verzamelt steeds als schatten de woorden des levens in uw gedachten, en op het juiste ogenblik zal u datgene worden gegeven, dat een ieder moet worden toegemeten” (Leer en Verbonden 84:85). Zo was het gebeurd. De Geest had haar geïnspireerd om precies dat te zeggen wat Teresa op dat moment nodig had. „Ik zou graag wat meer over u willen weten,” zei Teresa. „Ik wil graag dat wij vriendinnen worden.”

Ariana nam haar hand in de hare. „Ziet u nu dat de Heer nooit de andere kant op kijkt?” zei ze vriendelijk. „Bent u lid van één of andere kerk?” vroeg Teresa nieuwsgierig. Ariana begon te vertellen en Teresa luisterde aandachtig. Toen Ariana haar uitnodigde om bij hun volgende

gezinsavond te zijn, verzekerde Teresa haar dat zij met haar dochter zou komen.

„Al zo lang hebben wij naar het licht gezocht,” voegde zij daar nog aan toe terwijl zij allebei opstonden.

Zij omhelsden elkaar voor enige ogenblikken, waarna Ariana haar tas, haar mantel en tomaten oppakte. Toen zij eenmaal op straat was, voelde zij zich opgelucht en zeer gesterkt. „Wij vinden inderdaad alleen maar geluk door onze naasten te helpen,” dacht ze, „dat is het hele geheim.”

Het was al laat geworden en zij zou vandaag wel wat later met de lunch zijn. Zij besloot een lekker slaatje te maken en deze mee naar zuster Lago te nemen om die daar met z'n tweeën op te eten. Ze zou een

Ariana nam Teresa bij de hand. „Ziet u nu dat de Heer nooit de andere kant op kijkt?” zei ze vriendelijk.

afspraak met de kinderarts maken en hem zo gauw mogelijk eens naar Sandra laten kijken, zodat zij zich op dat punt ook wat geruster zou kunnen voelen. Vanavond zou zij haar man in zijn hotel opbellen en dan zou zij proberen zelf degene te zijn die wat aanmoediging gaf. Zij zou hem zeggen: „Wij denken hier thuis aan je en we houden van je.” Wat later, nadat zij Sandra naar bed had gebracht en vóór zij zelf naar bed ging, schreef zij haar moeder en stuurde het recept mee waar zij al zo lang geleden om had gevraagd.

Een golf van vreugde sloeg over haar heen, en terwijl zij stond te wachten totdat het verkeerslicht op groen sprong, realiseerde zij zich dat het beklemmende gevoel nog zoveel te doen te hebben, helemaal van haar af was gevallen. Zij had naar de influistering van de Geest geluisterd, had Gods koninkrijk voor laten gaan en nu was al het andere haar bovendien geschonken. □

Zuster Patti Lara, pas lid geworden van de kerk, tolk van beroep, behoort tot de gemeente voor militairen te Rota in het district Cadiz, Spanje. Zij vervult roepingen zowel in de gemeente als in het district. Haar verhaal berust op een ware gebeurtenis.

Een reddend lied

Gary Loren McCallister

Het ongeluk gebeurde juist buiten de stad. We hadden net alle papieren voor ons nieuwe huis getekend en waren even bij de grootmoeder van mijn vrouw langs gegaan. Ons driejarig dochtertje, G.J., sliep in de auto op de achterbank en wij verlangden ernaar weer bij onze drie andere kinderen terug te zijn. Mijn vrouw, Gaydra, was niet met een breiwerkje begonnen. We hadden er geen van tweeën aan gedacht om onze veiligheidsgordels om te doen. Het was bijna vijf uur 's middags.

In behoorlijk druk verkeer reden wij met een vaartje van tegen de negentig. Toen wij een kruispunt naderden zag ik plotseling een auto van de andere kant proberen nog net voor ons linksaf te slaan. Hij had geen schijn van kans, en met auto's aan weerszijden van ons kon ik ook niet uitwijken. Ik trapte met volle kracht op de rem maar kon de wagen niet snel genoeg tot stilstand brengen.

Door de frontale botsing werd ik tegen het stuur en de voorruit aan geworpen. Ik snakte naar adem en probeerde Gaydra te roepen. Ik zag dat zij op de vloer lag maar zij gaf geen antwoord. Toen begon er bloed in mijn ogen te lopen. Ik kon G.J. horen huilen terwijl ik koortsachtig het gebroken stuurwiel van mijn benen afschopte. Ik was bang dat de wagen zou exploderen als gevolg van de lekkende benzine en mijn eerste gedachte was mijn vrouw en dochtertje in veiligheid te brengen.

Eindelijk had ik het portier open en stond ik op. De wereld begon om mijn heen te draaien. Ik zag wat water van de in elkaar gedrukte radiator tussen mijn schoenen door stromen, en terwijl ik in elkaar zakte dacht ik nog, „daar kom ik midden in terecht“.

Ik kwam weer bij bewustzijn toen een paar mannen mij in de grasberm van de weg neerlegden. Ik vroeg naar mijn vrouw en kind en ze zeiden mij dat alles goed met hen was. Ik kon G.J. nog horen huilen.

Na aankomst van de ambulance werden Gaydra en ik en die andere chauffeur die ook gewond was op brancards in een ambulance gelegd en weggebracht. G.J. zat met een hulpverlener voor in de ambulance. Gaydra probeerde verschillende keren te gaan zitten en naar G.J. te vragen, maar steeds raakte zij weer buiten bewustzijn.

Toen wij in het ziekenhuis waren aangekomen hilde G.J. niet meer. Er kwam een dokter in de eerste-hulpkamer en onderzocht me. Hij gaf de verpleegster een paar

aanwijzingen en ging weer weg. Zij was aardig maar zakelijk. Zij zei: „Meneer McCallister, uw vrouw heeft een schedelbreuk waardoor er erg veel druk op haar hersenen staat. Wij zenden haar nu onmiddellijk per helicoop naar het medisch centrum van de universiteit. Wij kunnen het gebroken bot voelen. Waarschijnlijk bent u wel in staat om met haar in de helicoop mee te gaan.“

Daarna liet de verpleegster mij weer alleen. Volgens de klok aan de muur was het tien voor half zes; het was erg stil in de kamer.

„O, Vader in de hemel!“ riep ik uit, „help! U Gaydra alstublieft. Zij kan niet dood gaan! Zij mag niet dood gaan!“ De tranen deden de sneed bij mijn oogleden branden en ik kon voelen dat er glas in mijn wenkbrauwen en op mijn voorhoofd zat. De gedachte dat ik mijn lief zou kunnen kwijtraken was de verschrikkelijkste in mijn gehele leven. Plotseling merkte ik dat er iemand naast mij stond. Twee mannen, in gewone burgerkleding, niet in de witte jassen van het ziekenhuis, zeiden „hallo“ tegen me. Het waren ouderlingen van de kerk.

„Wilt u gezalfd worden?“ vroeg één van hen.

„O ja, en mijn vrouw is in de röntgenkamer, zalft u haar alstublieft ook.“

„Dat is al gebeurd,“ was hun antwoord. „Mijn dochter . . .“ begon ik weer. „We hebben haar ook al gezalfd,“ zei de ander.

Zij zalfden mijn hoofd met olie, gaven mij een zegen en verdwenen toen weer. Het was half zes.

Ik was verbaasd. Wie waren deze twee ouderlingen? Hoe waren die hier zo vlug gekomen?

Daar kwam ik later achter.

De twintigjarige hulpverlener die de ambulance reed had zijn handen vol. Wat moest hij met een driejarig bang en huilend meisje beginnen? Haar ouders waren allebei gewond, haar moeder zelfs levensgevaarlijk. Wat kon hij nu zeggen of doen om dit

kind enigszins tot bedaren te brengen? Misschien zou een liedje wel helpen, dacht hij. Maar hij kon zich geen kinderliedje herinneren – op één na. Het was een zondagsschool-lied dat hij net in de kerk, waar hij pas lid van was geworden, had geleerd. De kans was klein dat het kind het lied herkende en er troost in vond. Maar het gevoel dat hij het moest zingen werd steeds sterker, en daarom begon hij maar. . . . Het meisje kalmeerde meteen en na het eerste vers begon zij met hem mee te zingen: „Ik ben een kind van God.“ . . .

Aan het eind van het tweede vers vroeg hij zachtjes: „Ben jij een heilige der laatste dagen?“

„Ja,“ zei ze.

„Je vader en moeder ook?“

„Ja.“

Hij pakte de microfoon van zijn mobilfoon. „Centrale, hier ambulance eerste hulpdienst. Hallo Beth, wij zijn nu een plezier doen? Zoek het telefoonnummer van ene bisschop Brower op en geef hem dan een belletje. We hebben een levensgevaarlijk gewonde vrouw bij ons die lid van zijn kerk is en wij hebben hulp nodig. . . .“

Op die manier kreeg de bisschop de boodschap en maar enkele minuten later waren er al twee ouderlingen in het ziekenhuis.

Gaydra werd helemaal niet naar dat medisch centrum overgevlogen. Op de röntgenfoto konden zij die schedelfractuur niet vinden. G.J. en ik konden nog diezelfde avond weer naar huis, en twee weken later konden we Gaydra, zonder geoperieerd te zijn, weer mee naar huis nemen. Behalve dat zij zich van het ongeluk en de dagen daarop niets meer kon herinneren is ze weer helemaal hersteld. Wij hadden een frontale botsing met een snelheid van bijna negentig kilometer per uur overleefd. Het jaar daarop waren wij bij de afscheidsdienst van de jonge hulpverlener met wiens hulp Gaydra's leven was gereed, die op zending ging. □

Gary L. McCallister, een hoogleraar biologie, vader van vier kinderen, is nu ringzending-president in de Ring Grand Junction Colorado West.

Geïllustreerd door Richard D. Hull

Reik omhoog en klim!

Wat doen wij wanneer we voor een taak komen te staan die onuitvoerbaar lijkt?

Dallin H. Oaks

Van het Quorum der Twaalf Apostelen

Allemaal moeten wij hindernissen onder ogen zien. Allemaal staan wij voor grote uitdagingen. We wandelen allemaal op paden die voeren naar hoogten waarvan wij het idee hebben dat wij die nooit bereiken kunnen. Vroeg of laat staan we allemaal aan de voet van hoge rotsachtige klippen waarvan we denken dat ze niet te beklimmen zijn.

In 1895 werd mijn overgrootvader, Abinadi Olsen, naar de Samoa-eilanden op zending geroepen. Gehoorzaam aan de roeping van de profeet liet hij zijn vrouw en vier kleine kinderen, alsmede zijn grootmoeder van moeders zijde, Chasty Magdalene, in het stadje Castle Dale in Utah achter. Per trein en schip reisde hij naar het zendingskantoor in Apia op het eiland Samoa; een reis van 26 dagen. Zijn eerste opdracht was op het eiland Tutuila te gaan werken.

Na wekenlang te hebben gewoond in wat hijzelf een lemen hut noemde, vreemd voedsel gegeten te hebben, met zware ziekte gekampt te hebben en te hebben geworsteld om iets van de taal van Samoa te leren, leek het wel of hij met zijn zendingswerk nog niets was opgeschoten. Ontmoedigd en overstelpd door heimwee dacht hij er ernstig over om een schip terug naar Apia te nemen en de zendingspresident daar te zeggen dat hij geen tijd meer in Samoa wilde verknoeien. De hindernissen om daar zijn zending te kunnen volbrengen leken onoverkomelijk en hij wilde terug naar zijn vrouw en kinderen, die de grootste moeite moesten doen om hem op zijn zending te steunen.

Een vriend die Abinadi Olsen enige jaren later een beschrijving van zijn ervaringen hoorde geven, haalde het volgende van zijn verhaal aan:

„Toen, op een avond, toen ik op mijn

matje op de vloer van mijn hut lag kwam er een onbekende man binnen die mij in mijn eigen taal zei op te staan en hem te volgen. Zijn gehele optreden was zodanig dat ik niets anders kon doen dan hem gehoorzamen. Hij leidde mij naar buiten,

door het dorpje naar de voet van een loodrecht oprijzende, geweldig hoge rots. 'Dat is vreemd,' dacht ik, 'die heb ik hier nog nooit eerder gezien.' Op dat moment zei de vreemdeling: 'Ik wil dat u tegen die rots opklimt.'

Ik keek nog eens naar die rots en zei ontdaan: 'Dat kan ik niet, dat is onmogelijk!'

'Hoe weet u dat? U hebt het nog niet geprobeerd,' zei de vreemdeling.

'Maar dat kan iedereen toch wel zien,' protesteerde ik weer, maar hij viel me meteen in de rede en zei: 'Begin maar te klimmen. Grijp u zo hoog mogelijk vast – zet nu je voet neer.'

Toen ik na dat gebod, dat ik niet verder durfde te weerstreven, omhoog reikte leek het of er een opening in de solide rotsmassa kwam waardoor ik me vast kon houden. Toen vond ik met mijn voet een plekje waar ik mijn tenen kon neerzetten.

Foto van bergen van Bobbi Jane Rice

'Klim nu maar verder,' gebod hij. 'Reik nu met je andere hand omhoog,' en terwijl ik dat deed opende zich weer een plekje in de rots en tot mijn verbazing begon die te wijken; het klimmen werd steeds gemakkelijker. Zonder moeite kon ik nu verder klimmen totdat ik plotseling bemerkte dat ik op mijn matje in mijn hut lag. De vreemdeling was verdwenen!

'Waarom is mij dat overkomen?' vroeg ik mijzelf af. Ik had al heel gauw een antwoord. Die drie maanden had ik voor een denkbeeldige rots gestaan. Ik had nooit echt een hand uitgestoken om met de klim te beginnen. Ik had nooit werkelijk serieus geprobeerd de taal goed te leren en mijn andere moeilijkheden te overwinnen." (Fenton L. Williams, „On Doing the Impossible”, *Improvement Era* van augustus 1957, blz. 554.)

Het behoeft nauwelijks enig betoog dat Abinadi Olsen niet van zijn zending wegliep. Hij werkte daar drie en een half jaar totdat hij door het bevoegde gezag van zijn taak daar werd ontheven. Hij was een buitengewoon effectief zendeling en ook de rest van zijn leven bleef hij een trouw lid van de kerk.

Wanneer wij, zelfs bij het nakomen van een gerechte verantwoordelijkheid, voor ogenschijnlijk onoverkomelijke hindernissen komen te staan, dienen wij wel te bedenken dat wanneer wij met het werk des Heren bezig zijn, de hindernissen vóór ons nooit zo groot zijn als de macht die achter ons staat. Wij moeten omhoog reiken en klimmen. Iets om vast te houden wordt alleen maar gevonden door handen die omhoog reiken. Een voetsteun wordt alleen maar gevonden door een voet die daarnaar zoekt.

Ons wordt gezegd dat geloof aan het wonder voorafgaat. De volgende woorden van president Spencer W. Kimball ge-

ven ons die boodschap duidelijk: „Laten we voorwaarts gaan!”

In de Schriften staan vele voorbeelden van hen die door de Heer gezegend werden toen zij het onmogelijke probeerden te doen. Bij de Heer is niets onmogelijk.

Toen Mozes de kinderen Israëls uit Egypte had gevoerd sloegen zij hun tenten op bij de Rode Zee. De Egyptenaren dachten dat zij de Israëlieten in de val hadden. Zij stonden met de rug tegen de zee toen zij de strijdswagens van farao tegenover zich hadden. „Vreest niet, . . .” zei Mozes, „de Heer zal voor u strijden” (Exodus 14:13-14). Vervolgens zei de Heer tot Mozes: „Zeg de kinderen Israëls dat zij voorttrekken” (SV: Exodus 14:15). Toen zij op mars gingen hief Mozes zijn staf op en strekte hij zijn hand over de zee uit zoals hem was geboden en de kinderen Israëls trokken over droge grond door de zee (zie Exodus 14:16, 22). Zij waren in geloof voorwaarts gegaan en wat onmogelijk scheen, was toch gebeurd.

De broeder van Jared stond voor het probleem dat hij geen licht had in de schepen die door zijn mensen waren gemaakt. Hij vroeg de Heer om dat probleem voor hem op te lossen. Maar de Heer antwoordde hem met de vraag: „Wat wilt gij dat Ik zal doen, opdat gij licht in uw vaartuigen zult hebben?” (Ether 2:23.) De broeder van Jared begon zelf aan de oplossing van de moeilijkheid te werken door 16 doorschijnende stenen te smelten. Toen vroeg hij de Heer, met groot geloof, deze stenen met zijn vinger aan te raken en zei: „en bereid ze, zodat zij in duisternis mogen schijnen . . . zodat wij licht mogen hebben, terwijl wij de zee zullen oversteken” (Ether 3:4). Zijn gebed werd verhoord. Het probleem werd opgelost door het initiatief van een getrouw man en de zegeningen en macht van God.

Toen Nephi geboden was om naar Jeruzalem terug te gaan en de heilige verslagen van Laban op te halen, ging hij met geloof erop af om te doen wat hem geboden was, hoewel hij er geen idee van had hoe hij dat voor elkaar moest krijgen. Nephi wist echter dat de Heer geen gebod zou geven tenzij er een weg bereid was om te kunnen doen wat Hij geboden had (zie 1 Nephi 3:7).

Nephi vervulde zijn zending door gebruik van zijn geloof en initiatief, hetgeen voor vele geslachten een grote zegen is geweest.

Voor hen die Gods geboden nakomen en zijn aanwijzingen opvolgen is niets onmogelijk. Maar de zegeningen die ons over onze hindernissen heen helpen gaan niet aan onze krachtsinspanningen vooraf; zij komen daarna. De Liahona was gegeven om Lehi en zijn kinderen de weg te wijzen, maar hij kreeg deze pas toen hij al jaren in de woestijn was, niet toen hij en zijn gezin nog in Jeruzalem zaten. Het woord des Heren over de organisatie van het kamp Israëls (zie Leer en Verbonden 136) kwam niet in Nauvoo. Het werd ontvangen op de westelijke oever van de Missouri rivier bij een plaats waar nu Omaha ligt; en dat gebeurde bijna een jaar nadat de heiligen Nauvoo verlaten hadden.

Wat doen wij wanneer wij bij het vervullen van onze gerechte verantwoordelijkheid voor hindernissen komen te staan? Wij reiken omhoog en klimmen! De zegeningen die moeilijkheden overwinnen en ons over de hindernissen heen helpen worden alleen ontvangen door mensen die actief iets doen. □

Het is waar! Dit is werkelijk Gods woord!

Geraldine Pigott Golding

Het is achtentwintig jaar geleden dat twee jonge vrouwen de grootste en kostbaarste invloed in het leven van mijn gezin brachten.

Wij woonden in een mooi stadje in Texas. Wij leidden een rustig leven daar. Ik was heel actief in mijn kerk, lid van het koor, lerares in de zondagsschool en actief in onze organisatie van christelijk dienstbetoon. Ik hield erg veel van mijn mede-kerkleden en mijn burens. We hadden daar een huisje gekocht en hadden vier lieve kinderen, de oudste tien en de jongste net een paar maanden.

Uit mijn keukenraam had ik zicht op het einde van de straat en kon ik zien hoe daar één of ander gebouw werd opgetrokken. Ik wist niet wat voor gebouw het was, maar het had iets dat mij aantrok, en elke dag wanneer ik de afwas deed keek ik uit het raam en kon ik zien hoe het werk vorderde. Onze burens waren ook nogal nieuwsgierig en toen we tot de ontdekking kwamen dat het een mormoonse kerk was, waren we daar danig over van streek. Ik wist zelfs niet eens dat er mormonen in dit deel van ons land waren.

Verscheidene maanden gingen voorbij. Het kerkje op de hoek was klaar. Het was klein maar smaakvol, gebouwd met rozeachtige stenen. Ik zag daar nooit iemand met een lange rok of een gekke hoed in- of uitgaan, hoewel ik dat eigenlijk wel verwacht had. Ik was nogal teleurgesteld te ontdekken dat die leden er net zoals wij uitzagen.

Op een dag werd er aangebeld. Er stonden twee heel netjes geklede jongedames op de stoep. Ik nodigde ze vriendelijk binnen en vroeg hun meteen, zoals het een goedgezeten van Texas betaamt, of zij trek hadden in een kop koffie. Het aanbod

werd beleefd afgeslagen en al gauw raakten we in een gesprek over God de Vader en zijn Zoon Jezus Christus. Zij vertelden mij een paar dingen die ik nog nooit gehoord had. Zij zeiden dat God een lichaam heeft – een echt lichaam van vlees en beenderen – en dat Hij er net zoals wij uitziet. Stel je toch voor! God, waar ik zo van hield, er uitzien als een mens. Het leek gewoonweg heiligschennis. Ik herinner me nog hoe ik ze uitliet en daarbij dacht: „Jullie zijn lieve meisjes, maar houden er wel wonderlijke ideeën op na. Die kerk van jullie heeft je behoorlijk de mist in gestuurd, maar jullie geloven het blijkbaar wel van ganser harte.”

Een week later werd er omstreeks dezelfde tijd weer aangebeld, en daar stonden weer die twee zelfde jongedames op de stoep. Ik nodigde hen weer binnen en bood ze wederom een kop koffie aan dat ze even hoffelijk weer afsloegen. We hadden weer een gesprek. We namen weer afscheid bij de deur. Ditmaal vertelden zij mij over een hedendaagse profeet! Ik zei hardop: „Ik stel me zo voor dat jullie het wel fijn vinden te geloven dat je door een profeet geleid wordt.” Zij verzekerden mij dat ze dat inderdaad vonden. Ik dacht: Hoe komt het dat die kerk hen zover krijgt dit allemaal te geloven?

We hadden weer een bijeenkomst. „Weten jullie zeker dat je geen kop koffie met ons wil drinken?” Weer een beleefd: „Nee, dank u.” Tot mijn verbazing kwam mijn man de kamer in en begon aan het gesprek deel te nemen.

Elke week hadden we meer bijeenkomsten. Zij vertelden mijn man en mij van alles – de droom van Nebukadnessar, de steen die zonder handen uit de berg werd gehouwen. De profetieën van Jere-

mia, de twee „houten” die één zouden worden. Ik had over dat alles wel meer gelezen. Ik hield erg veel van de Bijbel – die was altijd een kostbaar bezit voor me geweest. Zelfs als kind was ik er al dol op. Iedere avond, voor het naar bed gaan, las ik er een hoofdstuk uit, waardoor sommige van de dingen waar die meisjes over spraken mij niet onbekend waren. Maar nu begon er een zeker logisch verband in te komen. Wat was dat allemaal opwindend!

Zo langzamerhand waren ook onze kin-

deren aan die gesprekken gaan deelnemen; de zusters die aanvankelijk voor het eerst bij ons hadden aangebeld waren inmiddels overgeplaatst en vervangen door twee andere zendelingen.

Ik zette de baby altijd in de box en dan begonnen we de zendelingen met vragen te bombarderen. Wij leerden dat de twee

houten, waar in één bepaalde profetie over wordt gesproken, de Bijbel en het Boek van Mormon zijn. „Kunnen we dat Boek van Mormon eens zien? Wanneer? Wanneer kan ik er in gaan lezen? Bij onze volgende les?“ Het zou een lange week worden – ik had nauwelijks geduld.

De week was inderdaad heel lang. Ik

moest maar steeds aan dat Boek van Mormon denken en hoe eerder ik het in handen kon krijgen hoe beter. Eindelijk was het zo ver, en heimelijk hoopte ik dat zij niet vergeten waren het Boek van Mormon mee te nemen. Ik dacht dat zij tenslotte nu weleens een kopje koffie met ons zouden drinken.

Bij het bespreken van het Boek van Mormon vertelden zij mij dat er een prachtige belofte in staat. Ja, we zouden het proberen. Wij zouden er over bidden.

Al na een paar bladzijden was ik ervan overtuigd dat het boek waar was. Het is waar! Dit is werkelijk Gods woord! En zo gebeurde het dat ik iedere morgen om 6 uur mijn kopje koffie meenam naar de stoep achter ons huis en daar in de koele ochtendlucht zat te lezen totdat de kinderen wakker werden. Wat een krachtige woorden waren dat! Wie zou, na dit boek gelezen te hebben, kunnen ontkennen dat het Gods woord is? Het is Gods woord! Wat een opwindend gevoel, wat een ontdekking, welk een ontzag, wat een warmte en wat een verwondering.

Wij hadden nog minstens drie lessen voor de boeg toen we plotseling onderbroken werden. Op een dag kwam ons vierjarig dochtertje, Nancy, ziek naar beneden; we vreesden dat het polio was. Ik gaf nog altijd les in een zondagsschoolklas van mijn kerk – waar ik nu erg tegenop zag – maar die ochtend, in plaats van les te ge-

ven in de zondagsschool, maakte ik Nancy koortsachtig klaar voor een rugpunctie in het plaatselijke ziekenhuis. Onze vrees werd bewaarheid; zij had inderdaad polio. We brachten Nancy naar het kinderziekenhuis in Houston en ik nam mijn Boek van Mormon mee want ik begreep wel dat er vele uren van wachten voor mij lagen. Op de één of andere manier wist ik voor mijzelf dat het toch weer goed met haar zou komen.

Twee weken later werd zij weer uit het ziekenhuis ontslagen en in die tijd had ik heel wat in mijn nieuwe boek gelezen.

Wij hervatten onze lessen met de zendingen. Op onze eerstvolgende vergadering kwam ik erachter waarom de zendingen toch steeds een kopje koffie afsloegen. Toen zij mij vertelden dat zij geen koffie, thee of alcohol gebruikten en niet rookten zonk het hart mij in de schoenen. Ik dacht: „Dadelijk gaan ze mij ook nog vertellen dat zij niet dansen, niet naar de bioscoop gaan, hun haar niet knippen en weet ik veel wat.” Maar in feite was ik al helemaal bereid om, wat zij ook zouden vragen, op te geven. Ik wist heel goed dat het evangelie waar was.

We waren aan het eind van de lessen gekomen en het plan van zaligheid werd aan ons uitgelegd. Ik zal nooit kunnen beschrijven hoe blij ik mij voelde toen mij verteld werd dat ik voorheen bij God had gewoond – dat Hij mij kent en mij, voordat ik was geboren, had onderwezen. Bedoel je dat Hij mij werkelijk kent? Stel je voor! God kent mij! Mij! Ik was overstelpt door vreugde. Ik begon te huilen. Dit was het mooiste wat ik ooit gehoord had – dat ik vroeger bij God had gewoond, en dat Hij mij persoonlijk kende. Nu werd het heel gemakkelijk voor me om Hem als een liefdevol Vader, een God van vlees en beenderen te zien.

Toen de ouderlingen aan ons voorgesteld werden was ik reuze opgewonden. De zendingzusters hadden ons over het priesterschap verteld en ik voelde een groot ontzag voor die ouderlingen toen zij binnenkwamen. Ik voelde een diep respect voor iemand die het priesterschap van God draagt. Het was zoiets nieuws voor me. De kinderen hielden direct van ze.

Ja, we werden gedoopt. Wij waren in gebed neergeknield, voor de eerste keer, aarzelend en verlegen, en we hadden

hardop gebeden. Wij vroegen in alle eenvoud en nederigheid onze Hemelse Vader of deze dingen waar waren, en als antwoord kregen we dat heerlijke, warme verzekerende gevoel dat alleen de Heilige Geest ons kan geven.

In de vele jaren die op de doop van ons gehele zin volgden hebben we vele vreugdevolle dingen meegemaakt – zeker, en vele droevige ook, in het bijzonder de dood van mijn man. Maar we hebben toch altijd de geborgenheid gevoeld van het priesterschap, de vertroosting van huisonderwijzers in ons huis. We hebben gelachen, gezongen, gehuild; wij zijn als het ware „Himmelhoeh jauchzend, Zum Tode betrübt” geweest. We hebben ervaren hoe heerlijk het is in de tempel verzegeld te worden, wat de betekenis van een eeuwige vriendschap is; hoe sterk de ijzeren roede is wanneer alles zo helemaal hopeloos leek te zijn. We hebben meegeholpen pindakaas te maken in welzijnszorgpro-

jecten in Texas en in Provo (Utah), waar we nu wonen met onze nieuwe man en vader, hebben we meegeholpen bietenvelden te wieden en doperwten in te bekijken.

Boven alles zijn wij erg dankbaar om leden van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen te zijn en voor de zendingen die dit mogelijk hebben gemaakt. En nu hebben wij onze eigen David op zending gezonden in de hoop dat hij andere zielen zal vinden, die ontvankelijk zijn voor de boodschap, en hij hun de vreugde en het geluk kan geven dat de zendingen ons gebracht hebben.

Geraldine P. Golding, is moeder van acht kinderen; zij is de jonge-vrouwenvrouw-presidente in haar wijk in Provo in de staat Utah.

Het vertalen van het woord Gods

„Alle natieën, geslachten, talen en volken” bereiken

Eb Davis

Met het wereldomspannende zendingswerk is er ook de grote uitdaging gekomen, die de kerk het hoofd moet bieden, namelijk het vertalen van hedendaagse Schriftuur in de vele talen van de steeds in aantal toenemende heiligen. In het navolgende interview legt Eb Davis, hoofd van de afdeling vertalingen van de kerk, uit wat er tot nu toe tot stand is gebracht en de enorme taak die de kerk op dit gebied nog te wachten staat.

Vraag: Wanneer begon de kerk het belang van een polyglottische vertaling van de Schriften in te zien?

Antwoord: Vanaf het begin van de kerk hebben de leden een sterke drang gevoeld de Schriften in zoveel mogelijk talen te vertalen. In feite was het vertalen één van de belangrijkste kwesties toen de kerk het zendingswerk begon. Na de vertaling van het Boek van Mormon in het Engels, was het al gauw beschikbaar in het Deens, Frans, Italiaans en Wels. Hoewel de eerste vertalingen gedaan werden door enthousiaste maar amateuristische vertalers, waren de meeste verrassend accuraat.

De vertalingen van het Boek van Mormon gingen gestaag door in de eerste 138 jaar van het bestaan van de kerk en in 1968 was het boek – en ook veel ander materiaal – in achtien talen verschenen. Sindsdien heeft het werk een vlucht genomen. Tegenwoordig wordt het Boek van Mormon, gedeelten daarvan, of ander basismateriaal in 96 talen gepubliceerd. Dit komt erop neer dat wij onder 76 procent van de wereldbevolking zendingswerk kunnen doen.

Vraag: Indrukwekkend, maar wat staat ons nog te wachten?

Antwoord: Hoewel onze vooruitgang fenomenaal is geweest, is de uitdaging die voor ons ligt nog steeds duizelingwekkend. Ons uiteindelijke doel werd ons door de Heer voor ogen gehouden toen hij zei, dat het evangelie gepredikt moet worden aan „alle natieën, geslachten, talen en volken” (Leer en Verbonden 42:58). Die andere vierentwintig procent van de wereldbevolking spreekt meer dan 4900 talen. Bij de vertaling van het woord van de Heer voor die mensen, ontvangen wij leiding van de algemene

autoriteiten in welk tempo wij dit werk moeten uitvoeren. Zij hebben ons de raad gegeven „elke gelegenheid aan te grijpen, die ons in staat stelt het evangelie aan alle volken te onderwijzen”. De leiderschap van president Kimball was de stuwende factor achter deze explosie van vertaalactiviteiten.

Maar het werk wordt in wezen geleverd door de leden door hun vele werken en geboden. Honderden vertalers geven ontelbare uren aan het vertalen van de Schriften. Zo hebben wij, bijvoorbeeld, vertalers in Micronesië die hun vertalingen onder een boom maken, en in het Midden-Oosten, die bij het schemerlicht van een olielamp werken.

Vraag: U noemde vertalingen van het Boek van Mormon of gedeelten daarvan. Wordt het hele boek niet in één keer vertaald?

Antwoord: Meestal niet. Wanneer we met een nieuwe taal starten, beginnen we in het algemeen niet met het Boek van Mormon. We beginnen met het vertalen van „Evangeliebeginselen”. Dit stelt ons in de gelegenheid nieuwe vertalers op te leiden, die soms niet eens lid van de kerk zijn, en ook om een idee te krijgen hoe de evangelieboodschap aanvaard zal worden door een bepaalde natie of cultuur. Daarna wordt, naar aanleiding van onze ervaringen met dat lesboek, begonnen met de vertaling van gedeelten van het Boek van Mormon, daarna het hele boek en nog later de Leer en Verbonden en de Parel van grote waarde.

Vraag: In hoeveel talen is een volledig Boek van Mormon verschenen?

Antwoord: Het hele Boek van Mormon is nu vertaald in 31 talen, met recente vertalingen in het Vietnamese, Hindi, en Kekchi, een taal onder de Maya's in Zuid-Amerika. Gedeelten van het Boek van Mormon zijn vertaald in nog eens zevenentertig talen, met inbegrip van de recentelijk voltooid vertalingen in het Marshallaans, Haïtiaans en H'mong.

Bovendien hebben we recentelijk de vertaling van de Leer en Verbonden en de Parel van grote waarde in het IJslands en Afrikaans voltooid, waardoor deze boeken nu in 27 talen verkrijgbaar zijn.

Vraag: Op welke talen zal de kerk zich in de volgende vijf jaar gaan richten?

Antwoord: In het verleden hebben wij onze aandacht gericht op bepaalde werelddelen. Gedurende de tijd van Joseph Smith en Brigham Young was dat hoofdzakelijk Europa. Onder het leiderschap van President Kimball, hebben we het accent verlegd naar de Lamanitische talen in Midden- en Zuid-Amerika.

Maar ook nu wijzigd dat zich geleidelijk. In de komende jaren zullen wij waarschijnlijk veel aandacht besteden aan Afrika en Azië. In Afrika, waar het christendom sneller groeit dan waar ook ter wereld, werken wij momenteel aan talen zoals het Efiks, dat gesproken wordt in Nigeria; het Akaans, uit Ghana; en andere, met inbegrip van het Zoeloes, Xhosaans, Swahiliaans en Kiisis. Het Palauaans, van het eiland Palau in de Stille Zuidzee, het Singalees van Sri Lanka, zijn slechts een paar van de Indochinese talen waar we momenteel aan werken. De afgelopen tien jaar hebben we ongeveer tien nieuwe talen per jaar toegevoegd.

Vraag: Heeft de kerk zich bezig gehouden met vertalingen van de Bijbel?

Antwoord: Tot dusverre niet. Het wereldlijk bijbelgenootschap heeft ongeveer 1700 vertalingen van de Bijbel afgeleverd. In de toekomst is het, echter, wellicht nodig een HLD-vertaling te maken, in gebieden waar de huidige bijbelvertaling niet voldoet.

Vraag: Wat is volgens u het grootste probleem in dit werk?

Antwoord: Het moeilijkste probleem is dat culturen en betekenissen zich niet letterlijk laten vertalen. Het boek Ether spreekt, bijvoorbeeld, over de broer van Jared. In sommige talen is er geen generiek woord voor „broer”. Men moet weten of er gesproken wordt over een oudere broer, jongere broer, halfbroer, stiefbroer, enzovoort. Wij moeten onze vertalingen aandachtiger bestuderen en de nauwkeurige betekenis te weten komen. Of wanneer Nephi zegt dat hij geboren is uit „goodly” ouders, wat betekent „goodly” dan? Rechtvaardig? Eerzaam? Rijk? Goodly is niet nauwkeurig genoeg, we moeten de exacte betekenis weten.

Er is juist een hulpmiddel voor vertalers van de Schriften voltooid waar tien jaar aan gewerkt is. Elk woord in de Schriften, met alle betekenissen, alle tekstverwijzingen waarin dat woord voorkomt, en de exacte betekenis in die teksten, zijn op schrift gesteld. Dit zal een grote hulp zijn voor de vertalers van de Schriften bij het vaststellen van de juiste betekenis van een woord. Omdat culturele verschillen zich gewoonweg niet laten vertalen, stellen we vast wat de evangeliebeginselen zijn, los van de context in een gegeven cultuur. President Kimball heeft ons aangespoord meer te leren over culturen en de gemeenschappelijke noemers, die de bruggen zijn tussen culturen. Wanneer het materiaal dat wij leveren, de essentie van het evangelie bevat, die alle mensen aanspreekt, beginnen we werkelijk een internationale kerk te worden. □

L.D.S. CHURCH
TRANSLATION DIVISION
LIBRARY

MAR 25 1986